

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, **XXX**
[...](2021) **XXX** draft

KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI

Linji gwida dwar l-ghajnuna mill-Istat ghan-networks tal-broadband

KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI

Linji gwida dwar l-ghajnuna mill-Istat ghan-networks tal-broadband

WERREJ

1	INTRODUZZJONI	3
2	KAMP TA' APPLIKAZZJONI, TIP TA' NETWORKS TAL-BROADBAND, DEFINIZZJONIJIET	5
2.1	Kamp ta' applikazzjoni	5
2.2	Definizzjonijiet	6
2.3	Tipi ta' networks tal-broadband	8
2.3.1	Networks ta' aċċess ultraveloċi fissi	8
2.3.2	Networks ta' aċċess mobbli	9
2.3.3	Networks backhaul	10
3	IL-VALUTAZZJONI TAL-KOMPARABBILTÀ SKONT L-ARTIKOLU 106(2) TAT-TRATTAT	10
4	IL-VALUTAZZJONI TAL-KOMPATIBBILTÀ SKONT L-ARTIKOLU 107(3)(C) TAT-TRATTAT	12
5	GHAJNUNA GHALL-VARAR TA' NETWORKS TAL-KOMUNIKAZZJONIJIET ELETTRONIČI TAL-BROADBAND	13
5.1	L-ewwel kundizzjoni: il-faċilitazzjoni tal-iżvilupp ta' attività ekonomika	14
5.1.1	Networks bħala faċilitaturi għall-attivitajiet ekonomiċi	14
5.1.2	L-effett ta' incentiv	14
5.1.3	Konformità ma' dispożizzjonijiet oħrajn tad-dritt tal-Unjoni	15
5.2	It-tieni kundizzjoni: il-miżura ta' għajnuna ma tridx taffettwa b'mod mhux xieraq il-kundizzjonijiet tal-kummerċ sa grad li jmur kontra l-interess komuni	15
5.2.1	Effetti pożittivi tal-għajnuna	15
5.2.2	Il-htieġa ta' intervent mill-Istat	15
5.2.3	L-adegwatezza tal-miżura ta' għajnuna bħala strument ta' politika	25
5.2.4	Proporzjonalità tal-miżura ta' għajnuna	30
5.2.5	Effetti negattivi fuq il-kompetizzjoni u l-kummerċ	40
5.2.6	L-ippeżar tal-effetti pożittivi tal-għajnuna kontra l-effetti negattivi fuq il-kompetizzjoni u l-kummerċ	40
6	VALUTAZZJONI TAL-KOMPATIBBILTÀ TAL-MIŻURI TA' ADOZZJONI	41
6.1	Vawċers soċjali	42

6.2	Vawċers tal-konnettività.....	44
6.2.1	L-ewwel kundizzjoni.....	44
6.2.2	It-tieni kundizzjoni	45
7	TRASPARENZA, RAPPORTAR, MONITORAĠĠ	46
7.1	Trasparenza	46
7.2	Rapportar	47
7.3	Monitoraġġ	47
8	PJAN TA' EVALWAZZJONI <i>EX POST</i>	48
9	DISPOŻIZZJONIJIET FINALI	49

1 INTRODUZZJONI

- (1) Il-konnettività hija l-aktar element kostitwenti fundamentali tat-trasformazzjoni diġitali. Hija ta' importanza strateġika għat-tkabbir u għall-innovazzjoni fis-setturi ekonomiċi kollha tal-Unjoni u għall-koeżjoni soċjali u territorjali.
- (2) L-Unjoni stabbiliet objettivi ambizzjużi ta' konnettività fil-“Komunikazzjoni dwar il-Gigabits”¹, il-Komunikazzjoni dwar “Insawru l-futur diġitali tal-Ewropa”², il-Komunikazzjoni³ dwar il-“Kumpass Diġitali” u fil-proposta tagħha għal deċiżjoni li tistabbilixxi l-Programm ta' Politika tal-2030 “Perkors għad-Deċennju Diġitali”⁴ (Programm ta' Politika dwar id-Deċennju Diġitali, DDPP).
- (3) Fil-Komunikazzjoni tal-Gigabits, il-Kummissjoni stabbiliet l-objettivi ta' konnettività li ġejjin għall-2025: (i) l-unitajiet domestiċi kollha tal-Unjoni, rurali jew urbani, jenħtieġ li jkollhom konnettività tal-internet ta' mill-inqas veloċità tad-download ta' 100 Mbps, li tista' tiġi aġġornata għal 1 Gbps; (ii) l-ixprunaturi soċjoekonomiċi, bħall-intrapriżi diġitalment intensivi, l-iskejjel, l-isptarijiet u l-amministrazzjoni pubblika jenħtieġ li jibbenefikaw mill-konnettività Gigabit (1 Gbps ta' upload u download); u (iii) iż-żoni urbani u r-rotot ewlenin kollha tat-trasport jenħtieġ li jkollhom kopertura 5G mingħajr interruzzjoni.
- (4) Il-Komunikazzjoni dwar it-tiswir tal-futur diġitali tal-Ewropa tispjega li t-terminu “100 Mbps, li jista' jiġi aġġornat għall-veloċità bil-Gigabits” jirrifletti l-aspettattiva tal-Kummissjoni li, hekk kif jgħaddi aktar żmien fid-deċennju, l-unitajiet domestiċi se jkollhom bżonn dejjem aktar ta' veloċità ta' 1 Gbps.
- (5) Il-Komunikazzjoni dwar il-Kumpass Diġitali tipprevedi li, sal-2030, l-unitajiet domestiċi kollha tal-Unjoni jenħtieġ li jkunu koperti minn network tal-Gigabits⁵, u ż-żoni popolati kollha jenħtieġ li jkunu koperti mill-5G. Il-proposta tal-Programm ta' Politika dwar id-Deċennju Diġitali tenfasizza li *“l-htigijiet tas-soċjetà għal bandwidth għall-uploads u d-downloads qed jiżdiedu b'mod kostanti. Sal-2030, in-networks b'veloċitajiet tal-gigabits jenħtieġ li jkunu disponibbli f'kundizzjonijiet aċċessibbli għal dawk kollha li jehtiegu jew li jixtiequ din il-kapaċità”*.

¹ Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni tal-14 ta' Settembru 2016, “Konnettività għal Suq Uniku Diġitali Kompetittiv - Lejn Soċjetà Ewropea tal-Gigabits” (COM(2016)587 final).

² Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni tad-19 ta' Frar 2020, “Insawru l-futur diġitali tal-Ewropa” (COM(2020)67 final).

³ Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni tad-9 ta' Marzu 2021, “Il-Kumpass Diġitali tal-2030: l-approċċ Ewropew għad-Deċennju Diġitali” (COM(2021)118 final).

⁴ Proposta għal Deċiżjoni tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li tistabbilixxi l-Programm ta' Politika tal-2030 “Il-Perkors għad-Deċennju Diġitali”, COM(2021) 574 final, 2021/0293 (COD).

⁵ Fl-istadju attwali tal-iżvilupp, il-fibra għad-dar, il-fibra għall-bini u d-DOCSIS 3.1 (networks tal-kejbil performanti) jistgħu jwasslu veloċitajiet tad-download ta' 1 Gbps.

- (6) Sabiex jintlaħqu l-oġġettivi tal-Unjoni għall-2025 u għall-2030, huma meħtieġa investimenti adegwati. Investimenti bħal dawn jiġu primarjament minn investituri kummerċjali u jistgħu jiġu kkomplementati, fejn meħtieġ, minn fondi pubbliċi, f'konformità mar-regoli dwar l-għajjnuna mill-Istat. Il-Komunikazzjoni dwar it-tiswir tal-futur diġitali tal-Ewropa tindika diskrepanza globali stmata fl-investiment ta' EUR 65 biljun fis-sena għall-infrastruttura u għan-networks diġitali fl-Unjoni.
- (7) Il-pandemija tal-COVID-19 issottolinjat ir-rwol tan-networks tal-komunikazzjonijiet elettronici effiċjenti għan-nies, għan-negozji u għall-istituzzjonijiet pubbliċi. Fis-27 ta' Mejju 2020, il-Kummissjoni ressqet il-proposta tagħha għal pjan ta' rkupru kbir biex jiġi mmitigat l-impatt ekonomiku u soċjali tal-pandemija, NextGenerationEU⁶. Waħda mill-prioritajiet ewlenin tal-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza⁷ ("RRF") hija li tappoġġa t-tranżizzjoni diġitali, permezz ta' miżuri ta' konnettività mmirati b'mod partikolari biex inaqqsu d-distakk diġitali bejn iż-żoni urbani u daww rurali u biex jindirizzaw il-fallimenti tas-suq fir-rigward tal-implimentazzjoni ta' networks produttivi. Ir-Regolament tal-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza jeħtieġ li kull Stat Membru jalloka mill-inqas 20 % tal-finanzjament allokat għal miżuri li jrawmu t-tranżizzjoni diġitali.
- (8) Barra minn hekk, in-networks tal-komunikazzjonijiet elettronici jistgħu jgħinu biex jintlaħqu l-għanijiet ta' sostenibbiltà. L-oġġettiv tal-Unjoni għall-2050 tan-newtralità klimatika, kif stabbilit fil-Komunikazzjoni dwar il-Patt Ekoloġiku Ewropew⁸, ma jistax jintlaħaq mingħajr trasformazzjoni diġitali fundamentali tas-soċjetà. Wieħed mill-komponenti essenzjali tat-trasformazzjoni diġitali tal-Unjoni huwa l-iżvilupp ta' networks ta' komunikazzjoni elektronika sikuri u performanti li jgħinu biex isir kontribut importanti għall-oġġettivi ambjentali ewlenin tal-Unjoni. Fl-istess hin, in-networks tal-komunikazzjonijiet elettronici nfushom se jkollhom isiru aktar sostenibbli u effiċjenti fl-użu tal-enerġija u tar-riżorsi.
- (9) Is-settur tal-komunikazzjonijiet elettronici għadda minn proċess ta' liberalizzazzjoni magħmul bir-reqqa u issa huwa soġġett għal regolamentazzjoni settorjali. Il-Kodiċi Ewropew għall-Komunikazzjonijiet Elettronici (il-"Kodiċi") ġie stabbilit bid-Direttiva (UE) 2018/1972 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁹. Il-Kodiċi jipprovdi l-qafas regolatorju għall-komunikazzjonijiet elettronici, inkluża l-possibbiltà li l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali ("ARN") jimponu rimedji ta' aċċess fuq impriżi b'saħħa sinifikanti fis-suq¹⁰. Is-suq għall-aċċess lokali bl-ingrossa f'post fiss huwa soġġett għal

⁶ Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni tas-27 ta' Mejju 2020, "Il-mument tal-Ewropa: Tiswija u Thejjiġa għall-Ġenerazzjoni li Jmiss", COM(2020) 456 final.

⁷ Ir-Regolament (UE) 2021/241 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Frar 2021 li jistabbilixxi l-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza (ĠU L 57, 18.2.2021, p. 17) u r-Regolament tal-Kunsill (UE) 2020/2094 tal-14 ta' Diċembru 2020 li jistabbilixxi Strument tal-Unjoni Ewropea għall-Irkupru biex jappoġġa l-irkupru wara l-kriżi tal-COVID-19 (ĠU L 433I, 22.12.2020, p. 23).

⁸ Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni tal-11 ta' Diċembru 2019, "Il-Patt Ekoloġiku Ewropew", (COM (2019) 640 final).

⁹ Id-Direttiva (UE) 2018/1972 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Diċembru 2018 li tistabbilixxi l-Kodiċi Ewropew għall-Komunikazzjonijiet Elettronici (ĠU L 321, 17.12.2018, p. 36).

¹⁰ Ara l-Artikolu 73 tad-Direttiva (UE) 2018/1972.

regolamentazzjoni *ex ante* fi kważi l-Istati Membri kollha. Tali regolamentazzjoni hija importanti biex trawwem swieq kompetittivi, thegġeg l-investment u żżid l-għażla tal-konsumatur. L-implimentazzjoni ulterjuri tan-networks tal-broadband għadha teħtieġ l-intervent tal-ARN minhabba r-rwol tagħhom, fost l-oħrajn, fl-iżgurar ta' kompetizzjoni effettiva tas-settur tal-komunikazzjonijiet elettronici.

- (10) Il-politika tal-kompetizzjoni, u b'mod partikolari r-regoli dwar l-għajjnuna mill-Istat, għandhom rwol importanti x'jaqdu fit-twettiq tal-oġġettivi tal-istrategġija digitali u fl-iżvilupp ta' strategġija ta' investment koordinata għall-konnettività. L-għan tal-kontroll tal-għajjnuna mill-Istat fis-settur tal-broadband huwa li jiġi żgurat li l-miżuri ta' għajjnuna mill-Istat jirriżultaw f'livell oġġla ta' kopertura u użu tal-broadband milli jkun il-każ mingħajr għajjnuna mill-Istat, filwaqt li jiġu appoġġati servizzi ta' kwalità oġġla, bi prezzijiet aktar raġonevoli u investimenti favur il-kompetizzjoni. Kwalunkwe intervent mill-Istat jenħtieġ li jillimita kemm jista' jkun ir-riskju ta' esklużjoni tal-investimenti privati, ta' tibdil fl-inċentivi ta' investment kummerċjali u fl-aħħar mill-aħħar ta' distorsjoni tal-kompetizzjoni li tmur kontra l-interess komuni.
- (11) Fl-2020, il-Kummissjoni nediet evalwazzjoni tal-Linji Gwida dwar il-Broadband tal-2013¹¹ biex tivvaluta jekk kinux għadhom adatti għall-iskop tagħhom. Ir-riżultati¹² wrew li, fil-prinċipju, ir-regoli jaħdmu tajjeb. Madankollu, l-evalwazzjoni wriet ukoll li huma meħtieġa xi aġġustamenti mmirati. B'mod partikolari, il-Linji Gwida dwar il-Broadband jenħtieġ li jiġu adattati biex jirriflettu l-iżviluppi legiżlattivi reċenti, il-prijoritajiet attwali, kif ukoll l-iżviluppi tas-suq u tat-teknoloġija¹³.

2 KAMP TA' APPLIKAZZJONI, TIP TA' NETWORKS TAL-BROADBAND, DEFINIZZJONIJIET

2.1 Kamp ta' applikazzjoni

- (12) Sabiex jiġi evitat li l-għajjnuna mill-Istat tgħawweġ jew thedded li tgħawweġ il-kompetizzjoni fis-suq intern u taffettwa b'mod sinifikanti l-kummerċ bejn l-Istati Membri, l-Artikolu 107(1) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea ("it-Trattat") jistabbilixxi l-prinċipju li l-għajjnuna mill-Istat hija pprojbita¹⁴. F'ċerti każijiet, madankollu, din l-għajjnuna tista' tkun kompatibbli mas-suq intern abbażi tal-Artikoli 107(2) u 107(3) tat-Trattat.

¹¹ Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni tas-26 ta' Jannar 2013, "Linji Gwida tal-UE għall-applikazzjoni tar-regoli dwar l-għajjnuna mill-Istat b'rabta mal-implimentazzjoni rapida tan-networks tal-broadband", ĠU C 25, 26.1.2013 (il-"Linji Gwida dwar il-Broadband" tal-2013).

¹² Ara d-dokument ta' hidma tal-Persunal tal-Kummissjoni dwar ir-riżultati tal-evalwazzjoni tas-7 ta' Lulju 2021, SWD (2021) 195 final.

¹³ Ara s-sommarju eżekuttiv tad-dokument ta' hidma tal-Persunal tal-Kummissjoni dwar l-evalwazzjoni tar-regoli dwar l-għajjnuna mill-Istat għall-implimentazzjoni tal-infrastruttura tal-broadband (SWD(2021) 194 final)

¹⁴ Ara t-Taqsima 2.1 tal-Linji Gwida dwar il-Broadband.

- (13) L-Istati Membri huma meħtieġa jinnotifikaw l-għajnuna mill-Istat skont l-Artikolu 108(3) tat-Trattat, bl-eċċezzjoni ta' miżuri li jissodisfaw il-kundizzjonijiet stabbiliti fir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 651/2014¹⁵.
- (14) Dawn il-linji gwida jipprovdu gwida dwar kif il-Kummissjoni se tivvaluta, abbażi tal-Artikolu 106(2), l-Artikolu 107(3), il-punt (c), u l-Artikolu 107(2), il-punt (a), tat-Trattat, il-kompatibbiltà tal-għajnuna mill-Istat għall-implimentazzjoni u/jew għall-adozzjoni ta' networks tal-komunikazzjoni elettronika tal-broadband fissi u mobbli.
- (15) L-interventi pubbliċi li ma jissodisfawx waħda mill-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 107(1) tat-Trattat ma jikkostitwixxux għajnuna mill-Istat¹⁶. Konsegwentement, dawn ma humiex soġġetti għall-prinċipji ta' valutazzjoni tal-kompatibbiltà stabbiliti f'dawn il-linji gwida.
- (16) Il-finanzjament tal-Unjoni, ġestit ċentralment mill-istituzzjonijiet, mill-aġenziji, mill-impriżi kongunti jew minn korpi oħrajn tal-Unjoni li ma huwiex direttament jew indirettament taħt il-kontroll tal-Istati Membri¹⁷, ma jikkostitwixxix għajnuna mill-Istat.
- (17) L-għajnuna għall-varar u/jew għall-adozzjoni ta' networks tal-komunikazzjonijiet elettroniċi tal-broadband ma tistax tingħata lil impriżi f'diffikultà kif definit mil-Linji Gwida tal-Kummissjoni dwar l-għajnuna mill-Istat għas-salvataġġ u għar-ristrutturar ta' impriżi mhux finanzjarji f'diffikultà¹⁸.
- (18) Meta tkun qed tiġi vvalutata għajnuna favur impriża li hija soġġetta għal ordni ta' rkupru pendenti wara deċiżjoni preċedenti tal-Kummissjoni li tiddikjara li għajnuna hija illegali u inkompatibbli mas-suq intern, il-Kummissjoni tqis l-ammont ta' għajnuna li jkun għadu jrid jiġi rkuprat¹⁹.

2.2 Definizzjonijiet

- (19) Għall-finijiet ta' dawn il-linji gwida, japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

¹⁵ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 651/2014 tas-17 ta' Ġunju 2014 li jiddikjara li ċerti kategoriji ta' għajnuna huma kompatibbli mas-suq intern skont l-applikazzjoni tal-Artikoli 107 u 108 tat-Trattat (ĠU L 187, 26.6.2014, p. 1).

¹⁶ L-Anness II jippreżenta ħarsa ġenerali komprensiva, iżda mhux eżawrjenti, tal-każijiet li fihom tista' tiġi eskluża l-applikazzjoni tar-regoli dwar l-għajnuna mill-Istat jew l-eżistenza ta' għajnuna mill-Istat.

¹⁷ Bħall-finanzjament ipprovdut fl-ambitu tal-Faċilità Nikkollegaw l-Ewropa (FNE) (ir-Regolament (UE) 2021/1153 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-7 ta' Lulju 2021 li jistabbilixxi l-Faċilità Nikkollegaw l-Ewropa u li jħassar ir-Regolamenti (UE) Nru 1316/2013 u (UE) Nru 283/2014, ĠU L 249, 14.7.2021, p. 38)..

¹⁸ Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni "Il-linji gwida dwar l-għajnuna mill-Istat għas-salvataġġ u r-ristrutturar ta' impriżi mhux finanzjarji f'diffikultà" (ĠU C 249, 31.7.2014, p. 1).

¹⁹ Ara s-Sentenza tal-Qorti Ġenerali tat-13 ta' Settembru 1995, *TWD vs Il-Kummissjoni*, il-Kawżi Magħquda T-244/93 u T-486/93, ECLI:EU:T:1995:160, punt 56. Ara wkoll il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni "Avviż tal-Kummissjoni dwar l-irkupru ta' għajnuna illegali u inkompatibbli mill-Istat" (ĠU C 247, 23.7.2019, p. 1).

- a) “*network tal-komunikazzjonijiet elettronici tal-broadband*” tfisser network li kapaçi jipprovdi aċċess għall-internet b’veloċità għolja permezz ta’ diversi teknoloġiji u jinkludi komponenti attivi u passivi;
- b) “*network fiss*” tfisser network tal-komunikazzjonijiet elettronici li jipprovdi servizzi ta’ trażmissjoni ta’ *data* b’veloċità għolja lill-utenti finali f’post fiss bl-użu ta’ varjetà ta’ teknoloġiji, inklużi bil-kejbil, bil-Linja Digitali tal-Abbonat (“DSL”, Digital Subscriber Line), bil-fibraottika, u mingħajr fili;
- c) “*network mobbli*” tfisser network tal-komunikazzjonijiet elettronici mingħajr fili li jipprovdi konnettività lill-utenti finali fi kwalunkwe post fiż-żona koperta min-network u li juża diversi generazzjonijiet ta’ teknoloġija mobbli (2G, 3G, 4G, 5G, 6G, eċċ.);
- d) “*network ta’ aċċess*” tfisser is-segment ta’ network tal-komunikazzjonijiet elettronici tal-broadband li jgħaqqad in-network backhaul mal-bini tal-utent finali;
- e) “*network backhaul*” tfisser il-parti tan-network tal-komunikazzjonijiet elettronici tal-broadband li tikkostitwixxi r-rabta intermedja bejn in-network ewlieni u n-network ta’ aċċess u li ma tikkonnettjax l-utenti finali;
- f) “*network ewlieni*” tfisser in-network ċentrali li jgħaqqad flimkien networks backhaul; dan jikkonsisti fil-porzjon tan-network fejn it-traffiku tal-utenti finali kollha jiġi aggregat, li jgħaqqad żoni jew reġjuni differenti;
- g) “*network attiv*” tfisser network tal-broadband b’komponenti attivi (pereżempju transponders, routers u swiċċijiet, stazzjonijiet bażi tar-radju, servers ta’ kontroll u ġestjoni) u komponenti passivi (pereżempju tubi, poli, arbli, fibri skuri, kabinetti u toqob tal-ispezzjonar);
- h) “*network passiv*” tfisser network tal-broadband mingħajr ebda komponent attiv u tipikament jinkludi l-parti fiżika tan-network (pajpijiet, arbli, tubi, kmamar tal-ispezzjonar, toqob tal-ispezzjonar, kabinetti tat-toroq, torrijiet u poli, eċċ.) u kejbils tal-broadband (fibra skura, kejbils tar-ram, eċċ.);
- i) “*veloċità*” tfisser il-prestazzjoni, abbażi tan-numru ta’ bits fis-sekonda, ta’ konnessjoni, kif definit fil-premessa (5) tal-Anness I;
- j) “*network ta’ aċċess ultraveloċi*” tfisser network ta’ aċċess li jipprovdi mill-inqas veloċità tad-download ta’ 100 Mbps kif definit fil-premessa (19)i);
- k) “*utent finali*” tfisser persuna fiżika jew ġuridika (ċittadini, negozji, amministrazzjonijiet pubbliċi) li tuża jew li titlob servizzi tal-komunikazzjonijiet elettronici;
- l) “*medda taż-żmien rilevanti*” tfisser medda ta’ żmien użata biex jiġu vverifikati l-investimenti privati ppjanati u li jikkorrispondu għall-perjodu ta’ żmien tal-implimentazzjoni ppjanata tan-network ifffinanzjat mill-Istat, li jibda mill-mument tal-pubblikazzjoni tal-konsultazzjoni pubblika dwar l-intervent ipplanat mill-Istat sat-tħaddim tan-network (forniment ta’ servizzi bl-ingrossa

u/jew bl-imnut). Il-perjodu ta' żmien rilevanti ma jistax ikun iqsar minn sentejn;

- m) *“bini eċċessiv”* tfisser l-implimentazzjoni ta' network iffinanzjat mill-Istat flimkien ma' network wiehed jew aktar iffinanzjati privatament;
- n) *“eskluzjoni tal-investituri privati”* tfisser li l-infiq pubbliku jonqos jew saħansitra jelimina l-infiq privat, pereżempju meta investiment privat f'network fiss u/jew f'network mobbli jitwaqqaf, jiġi żarmat, ma jseħħx kif ippjanat jew jiġi diżinċentivat minhabba s-sussidjar mill-gvern ta' investiment alternattiv;
- o) *“bidla gradwali”* tfisser titjib sinifikanti mwassal min-networks iffinanzjati mill-Istat, li jgħib miegħu investimenti infrastrutturali sostanzjali godda fin-networks tal-komunikazzjonijiet elettronici u kapacitajiet godda sinifikanti fis-suq f'termini ta' disponibbiltà tas-servizz tal-broadband, kapacità, velocità jew karatteristiċi rilevanti oħra tan-network u l-kompetizzjoni.

2.3 Tipi ta' networks tal-broadband

- (20) Għall-finijiet tal-valutazzjoni tal-ghajnuna mill-Istat, dawn il-linji gwida jagħmlu distinzjoni bejn networks ta' aċċess ultraveloċi fissi, networks ta' aċċess mobbli u networks backhaul, kif definiti fit-Taqsimiet 2.3.1-2.3.3.

2.3.1 Networks ta' aċċess ultraveloċi fissi

- (21) Għall-finijiet tal-valutazzjoni tal-ghajnuna mill-Istat, dawn il-linji gwida jikkunsidraw networks fissi ta' aċċess ultraveloċi bħala networks li jipprovdu velocità tad-download ta' mill-inqas 100 Mbps f'lok fiss, kif definit fil-premessa ((19)j).

- (22) Fl-istadju attwali tal-iżvilupp teknoloġiku, hemm tipi differenti ta' networks ta' aċċess ultraveloċi fissi, inklużi: (i) networks ta' aċċess ibbażati fuq il-fibra (FTTx)²⁰; u (ii) networks bil-kejbil aġġornati avvanzati li jużaw mill-inqas l-istandard "DOCSIS 3.0". Networks mingħajr fili bħal ċerti networks ta' aċċess mingħajr fili fissi²¹ u fin-networks satellitari futuri²² jistgħu jkunu wkoll kapaċi jipprovdu servizzi tal-broadband ultraveloċi.

2.3.2 Networks ta' aċċess mobbli

- (23) Fl-istadju attwali tal-iżvilupp tas-suq u dak teknoloġiku, jikkoeżistu diversi ġenerazzjonijiet ta' teknoloġiji mobbli²³.
- (24) It-tranżizzjoni għal kull ġenerazzjoni ġdida tal-mowbajl hija ġeneralment inkrementali²⁴. Fl-istadju attwali, in-networks 4G għadhom jintużaw f'xi partijiet tal-Ewropa u l-implimentazzjoni ta' networks 5G mhux awtonomi tiddependi fuq in-networks 4G ewlenin eżistenti tal-Evoluzzjoni fit-Tul ("LTE"). Fi stadju li jmiss, in-network 5G se jsir awtonomu u ma huwiex se jibbaża fuq l-Evoluzzjoni fit-Tul. B'kuntrast mal-ġenerazzjonijiet preċedenti tat-teknoloġija tal-mowbajls, in-networks 5G awtonomi huma mistennija li jippermettu servizzi tad-data tal-mowbajl aktar performanti, inklużi latenza aktar baxxa u kapaċitajiet ta' trażmissjoni oġhla, u se jippermettu xenarji u applikazzjonijiet avvanzati tal-użu.

²⁰ FTTx tirreferi għal diversi tipi ta' networks inkluż il-fibra sal-binja (FTTB), il-fibra sad-dar (FTTH), il-fibra sal-bini (FTTP) jew il-fibra sal-kabinett (FTTC). Madankollu, in-networks tal-FTTC huma kapaċi jipprovdu servizzi ultraveloċi biss meta jużaw il-vetturar (teknoloġija li ttejjeb il-prestazzjoni tal-VDLS).

²¹ B'mod partikolari, in-networks ta' aċċess mingħajr fili fissi bbażati fuq it-teknoloġija 5G, potenzjalment ukoll teknoloġiji oħrajn mingħajr fili li jinkludu soluzzjonijiet fissi tar-radju, speċjalment il-ġenerazzjoni li jmiss tal-Wi-Fi (Wi-Fi6).

²² Is-soluzzjonijiet tat-teknoloġija satellitari bħalissa jintużaw l-aktar f'żoni remoti jew f'żoni iżolati f'sitwazzjonijiet fejn jistgħu jipprovdu livell xieraq ta' servizzi tal-komunikazzjonijiet elettronici b'linja fissa. Filwaqt li s-satelliti disponibbli bħalissa fl-Unjoni għadhom ma humiex kapaċi jipprovdu servizzi tal-broadband ultraveloċi, satelliti aktar avvanzati li jistgħu jtejjbu b'mod sinifikanti l-kwalità tas-servizzi tal-broadband u jipprovdu veloċitajiet ultraveloċi huma mistennija li jsiru disponibbli fil-futur (eż. Satellita Throughput ta' Livell Għoli Hafna). Is-satelliti huma mistennija wkoll li jkollhom rwol sinifikanti fil-forniment ta' servizzi lill-awtoritajiet pubbliċi. Barra minn hekk, hemm diversi kostellazzjonijiet ta' satelliti b'Orbita Dinjija Baxxa (LEO) li qed jittejjew, li huma mistennija li jkunu jistgħu jnaqqsu l-latenza u l-kost tas-servizzi għall-utenti finali.

²³ Il-karatteristiċi ta' propagazzjoni tal-baned tal-ispettru jiddeterminaw l-użu tagħhom. Pereżempju, fost it-tliet baned pijunieri identifikati għas-servizzi 5G, huwa stmat li 700 MHz hija adattata għal kopertura fuq zona wiesgħa u fuq ġewwa, 3,6 GHz (3,4–3,8 GHz) hija kkaratterizzata minn kapaċità għolja u minn kopertura għolja, 26 GHz (24,25–27,5 GHz) x'aktarx li tiġi skjerata f'żoni urbani u f'żoni hot-spots suburbani b'domanda għolja hafna, pereżempju f'ċentri tat-trasport, f'postijiet ta' divertiment, f'siti industrijali jew tal-bejgħ bl-imnut jew tul toroq ewlenin u tul linji ferrovjarji f'żoni rurali u mhux se tintuża biex tinholoq kopertura wiesgħa taż-żoni. Ġenerazzjonijiet mobbli ġodda jistgħu jużaw ukoll baned ta' frekwenza użati inizjalment mill-ġenerazzjonijiet preċedenti.

²⁴ It-teknoloġiji ċellulari kellhom ċiklu tal-ħajja ta' madwar 20 sena mit-tnedija. Diversi verżjonijiet sussegwenti tat-2G (l-hekk imsejha 2G imsaħħa jew 2.xG) kienu superjuri għal 2G innifsu. L-aġġornamenti inkrementali fuq it-3G (l-hekk imsejha verżjonijiet 3.xG) kellhom prestazzjonijiet aħjar meta mqabbla mat-3G. Barra minn hekk, fil-każ tal-4G, is-sistema ta' komunikazzjoni ċellulari tal-4,5G hija aħjar mill-4G f'diversi aspetti. Il-4,5G hija l-eżitu tal-evoluzzjoni tal-LTE li l-legat tagħha huwa LTE Avvanzata. In-networks 5G awtonomi jistgħu joffru titjib sinifikanti fil-veloċità u fil-latenza filwaqt li jappoġġaw densità akbar ta' apparati konnessi meta mqabbla mal-ġenerazzjonijiet preċedenti.

- (25) Sabiex jiġi żgurat l-aktar użu effettiv u effiċjenti tal-ispettru tar-radju, l-Istati Membri jistgħu jimponu kundizzjonijiet mad-drittijiet individwali tal-użu għall-ispettru tar-radju, bħall-kopertura u l-kwalità tal-obbligi tas-servizz. Tali obbligi jistgħu jinkludu kopertura ġeografika u/jew tal-popolazzjoni b'ċerti rekwiżiti minimi ta' kwalità tas-servizz²⁵.

2.3.3 *Networks backhaul*

- (26) In-networks backhaul huma l-inputs meħtieġa biex isostnu kemm in-networks ta' aċċess fissi kif ukoll dawk mobbli. In-networks backhaul jistgħu jkunu abbażi ta' soluzzjonijiet tar-ram, tal-fibra ottika, tal-microwave u tas-satellita²⁶.

3 IL-VALUTAZZJONI TAL-KOMPARABBILTÀ SKONT L-ARTIKOLU 106(2) TAT-TRATTAT

- (27) F'xi każijiet, l-Istati Membri jistgħu jiddefinixxu l-forniment ta' servizzi tal-komunikazzjonijiet elettronici tal-broadband bħala servizz ta' interess ekonomiku ġenerali ("SGEI") skont it-tifsira tal-Artikolu 106(2) tat-Trattat²⁷ u jipprovdu finanzjament pubbliku għall-varar ta' network biex jiġu pprovduti tali servizzi abbażi ta' dan.
- (28) F'każijiet bħal dawn, il-miżuri tal-Istati Membri se jiġu vvalutati skont ir-regoli applikabbli għall-ġhajjnuna mill-Istat fil-forma ta' kumpens għas-servizz pubbliku ("il-pakkett tas-servizz ta' interess ekonomiku ġenerali")²⁸. Dawn il-linji gwida juru biss

²⁵ Pereżempju, l-obbligi ta' kopertura sal-lum marbuta ma' xi baned tal-ispettru jeħtieġu, skont it-tipi ta' spettru, kopertura ta' ċertu percentwal tal-popolazzjoni u/jew territorju u rekwiżiti minimi ta' kwalità f'termini ta' veloċità u latenza. L-obbligi ta' kopertura tipikament għandhom jiġu ssodisfati f'perjodu sa 5 snin mill-assenjażjoni tal-ispettru rilevanti, u fuq bażi eċċezzjonali sa 7 snin.

²⁶ Fil-ġenerazzjonijiet bikrija taċ-ċellulari, il-backhaul, mill-istazzjon bażi tar-radju għaċ-ċentru ta' kommutazzjoni mobbli, kien ipprovdut fil-biċċa l-kbira minn konnessjonijiet tal-microwaves minn punt għal punt. L-implimentazzjoni tal-Evoluzzjoni fit-Tul u l-introduzzjoni tal-5G wasslu għal rekwiżiti ta' backhaul oġhla u għal użu dejjem akbar tan-networks tal-fibra ottika biex jiġu konnessi wkoll stazzjonijiet bażi.

²⁷ Skont il-ġurisprudenza, l-impriża fdati bl-operat ta' servizzi ta' interess ekonomiku ġenerali għandhom ikunu ġew assenjati dak il-kompitu minn att ta' awtorità pubblika. Pereżempju, servizz ta' interess ekonomiku ġenerali jista' jiġi fdat lil operatur permezz tal-ghoti ta' konċessjoni ta' servizz pubbliku; ara s-sentenza tal-Qorti tal-Prim Istanza tat-13 ta' Ġunju 2000, EPAC - Empresa para a Agroalimentação e Cereais, *SA vs Il-Kummissjoni*, Kawżi Magħquda T-204/97 u T-270/97, ECLI:EU:T:2000:148, il-paragrafu 126 u s-Sentenza tal-Qorti tal-Prim Istanza tal-15 ta' Ġunju 2005, *Fred Olsen, SA vs Il-Kummissjoni*, T-17/02, ECLI:EU:T:2005:218, il-paragrafi 186, 188-189.

²⁸ Il-Pakkett tas-servizz ta' interess ekonomiku ġenerali jinkludi l-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar l-applikazzjoni tar-regoli dwar l-ġhajjnuna mill-Istat tal-Unjoni Ewropea għall-kumpens mogħti għall-fornitura ta' servizzi ta' interess ekonomiku ġenerali (ĠU C 8, 11.01.2012, p. 4), id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni tal-20 ta' Diċembru 2011 dwar l-applikazzjoni tal-Artikolu 106(2) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea għall-ġhajjnuna mill-Istat taħt il-forma ta' kumpens għas-servizzi pubbliċi mogħti lil ċerti impriżi inkarigati bil-ġestjoni ta' servizzi ta' interess ekonomiku ġenerali (ĠU L 7, 11.01.2012, p. 3), il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar Qafas tal-Unjoni Ewropea għall-ġhajjnuna mill-Istat fil-forma ta' kumpens ta' servizz pubbliku (2011) (ĠU C 8, 11.01.2012, p. 15), u r-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 360/2012 tal-25 ta' April 2012 dwar l-applikazzjoni tal-Artikoli 107 u 108 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea għal ġhajjnuna *de minimis* mogħtija lil impriżi li jipprovdu servizzi ta' interess ekonomiku ġenerali (ĠU L 114 tas-26.4.2012, p. 8). Fiż-żmien tal-abbozzar ta' dawn il-linji gwida, il-Kummissjoni bdiet il-proċedura għall-evalwazzjoni tar-regoli dwar l-ġhajjnuna mill-Istat għas-servizzi tas-saħħa u dawk soċjali ta' interess ekonomiku ġenerali (SGEI) u tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 360/2012.

id-definizzjoni ta' servizz ta' interess ekonomiku ġenerali, b'applikazzjoni tar-regoli stabbiliti fil-pakkett tas-servizzi ta' interess ekonomiku ġenerali, għall-komunikazzjonijiet elettronici tal-broadband, fid-dawl tal-ispeċifikażjonijiet settorjali.

- (29) L-Istati Membri jistgħu jiddefinixxu l-implimentazzjoni u/jew it-tħaddim ta' network tal-broadband bħala servizz ta' interess ekonomiku ġenerali taħt il-kundizzjonijiet li ġejjin:
- a) Il-proġett irid jindirizza falliment tas-suq, jiġifieri f'żoni mhux konnessi biss fejn jista' jintwera li l-investituri privati ma humiex f'pożizzjoni li jipprovdu kopertura adegwata tal-broadband lill-utenti kollha fil-medda ta' żmien rilevanti, u b'hekk parti sinifikanti tal-popolazzjoni tithalla mhux konnessa²⁹. Il-Kummissjoni tikkunsidra li f'żoni fejn investituri privati diġà investew f'network tal-broadband (jew qed jespandu n-network ulterjorment) u diġà qed jipprovdu servizzi kompetittivi tal-broadband b'kopertura adegwata, l-istabbiliment ta' network tal-broadband parallel kompetittiv u ffinanzjat mill-Istat - ma jistax jiġi definit bħala servizz ta' interess ekonomiku ġenerali skont it-tifsira tal-Artikolu 106(2) tat-Trattat³⁰. Madankollu, fejn ikun jista' jintwera li l-investituri privati ma jkunux f'pożizzjoni li jipprovdu kopertura adegwata³¹ lill-utenti finali kollha fil-medda ta' żmien rilevanti, u b'hekk iħallu parti sinifikanti tal-popolazzjoni mhux konnessa, imprima tista' tiġi fdata bit-tħaddim ta' servizz ta' interess ekonomiku ġenerali biex tiżgura konnettività għall-parti tal-popolazzjoni mhux konnessa, f'konformità mar-regoli applikabbli għall-ghajjnuna mill-Istat fil-forma ta' kumpens għal servizz pubbliku.
 - b) in-network irid joffri konnettività universali għall-bini residenzjali u kummerċjali kollu fiż-żona fil-mira. L-appoġġ għall-konnessjoni tan-negozji ma huwiex biżżejjed³²;

²⁹ Fl-implimentazzjoni tad-dispożizzjonijiet dwar l-Obbligi tas-Servizz Universali stabbiliti fid-Direttiva (UE) 2018/1972 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Diċembru 2018 li tistabbilixxi l-Kodiċi Ewropew għall-Komunikazzjonijiet Elettronici (riformulazzjoni) (ĠU L 321, 17.12.2018, p. 36), Stat Membru jista' jfassal obbligi ta' servizz universali u kumpens potenzjali tagħhom jekk ikun stabbilixxa, filwaqt li jqis ir-riżultati, fejn disponibbli, tal-istħarriġ ġeografiku mwettaq f'konformità ma' dik id-Direttiva, u kwalunkwe evidenza addizzjonali fejn meħtieġ, li d-disponibbiltà f'post fiss ta' servizz adegwat ta' aċċess għall-internet tal-broadband u ta' servizzi ta' komunikazzjonijiet bil-vuċi kif definiti f'dik id-Direttiva ma tistax tiġi żgurata f'ċirkostanzi kummerċjali normali jew permezz ta' għodod potenzjali oħrajn ta' politika pubblika fit-territorju nazzjonali tiegħu jew f'partijiet differenti minnu.

³⁰ Ara l-paragrafu 49 tal-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar l-applikazzjoni tar-regoli dwar l-ghajjnuna mill-Istat tal-Unjoni Ewropea għall-kumpens mogħti għall-fornitura ta' servizzi ta' interess ekonomiku ġenerali. Ara wkoll il-paragrafu 154 tas-sentenza tal-Qorti Ġenerali tas-16 ta' Settembru 2013, *Colt Télécommunications France vs Il-Kummissjoni Ewropea*, T-79/10, ECLI:EU:T:2013:463, u d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2016)7005 final tas-7 ta' Novembru 2016 fil-Kawża SA.37183 (2015/NN) – Franza – Plan France Très Haut Débit, il-premessa 263 (ĠU C 68, 3.3.2017, p. 1).

³¹ In-networks li jridu jiġu kkunsidrati għall-valutazzjoni tal-htieġa ta' servizz ta' interess ekonomiku ġenerali dejjem jenħtieġ li jkun tal-istess kategorija (skont il-livell ta' servizzi definiti bħala servizzi ta' interess ekonomiku ġenerali).

³² F'konformità mal-paragrafu 50 tal-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar l-applikazzjoni tar-regoli dwar l-ghajjnuna mill-Istat tal-Unjoni Ewropea għall-kumpens mogħti għall-fornitura ta' servizzi ta' interess ekonomiku ġenerali. Ara wkoll id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2006)436 final tat-8 ta' Marzu 2006, il-Kawża N284/05 – l-Irlanda – Regional broadband Programme: *Metropolitan Area Networks* ("MANs"), il-

- c) in-network irid ikun teknologikament newtrali³³ u jrid joffri servizzi bl-ingrossa biss³⁴ (is-servizzi bl-imnut qegħdin jiġu esklużi)³⁵; u
 - d) il-fornitur tas-servizzi ta' interess ekonomiku ġenerali jrid joffri l-forom kollha possibbli ta' aċċess bl-ingrossa miftuħ fuq bażi mhux diskriminatorja, jippromwovi l-forniment ta' servizzi kompetittivi u bi prezz raġonevoli lill-utenti finali.
- (30) Fejn il-fornitur tal-missjoni ta' servizzi ta' interess ekonomiku ġenerali jkun ukoll operatur tal-broadband integrat vertikalment, jenhtieg li jiġu stabbiliti salvagwardji adegwati biex jiġi evitat kwalunkwe kunflitt ta' interess, diskriminazzjoni bla bżonn u kwalunkwe vantaġġ indirett moħbi ieħor³⁶.

4 IL-VALUTAZZJONI TAL-KOMPATIBILTÀ SKONT L-ARTIKOLU 107(3)(C) TAT-TRATTAT

- (31) Il-Kummissjoni se tikkunsidra l-ġhajjnuna mill-Istat għall-varar u/jew għall-adozzjoni ta' networks tal-komunikazzjonijiet elettronici tal-broadband kompatibbli mas-suq intern skont l-Artikolu 107(3)(c) tat-Trattat biss jekk l-ġhajjnuna tikkontribwixxi għall-iżvilupp ta' ċerti attivitajiet ekonomiċi jew ta' ċerti żoni ekonomiċi (l-ewwel kundizzjoni), u fejn tali ġhajjnuna ma taffettwax b'mod negattiv il-kundizzjonijiet ta' kummerċ sa punt li jmur kontra l-interess komuni (it-tieni kundizzjoni).
- (32) Fil-valutazzjoni tal-kompatibbiltà tagħha, il-Kummissjoni teżamina l-aspetti li ġejjin:
- a) Skont l-ewwel kundizzjoni, il-Kummissjoni teżamina jekk l-ġhajjnuna hijiex maħsuba biex tiffaċilita l-iżvilupp ta' ċerti attivitajiet ekonomiċi, u b'mod partikolari:
 - (i) l-attività ekonomika ffaċilitata mill-miżura ta' ġhajjnuna;
 - (ii) l-effett ta' incentiv tal-ġhajjnuna, fis-sens li jibdel l-imġiba tal-imprizi kkonċernati b'tali mod li jwettqu attività addizzjonali li ma jwettqux mingħajr l-ġhajjnuna jew li jwettqu b'mod jew f'post ristrett jew differenti;

fażijiet II u III (ĠU C 207, 30.8.2006, p. 3), u d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2007) 3235 final tal-10 ta' Lulju 2007, il-Kawża N890/06 – Franza – Aide du Sicoval pour un réseau de très haut débit (ĠU C 218, 18.9.2007, p. 1).

³³ Network jenhtieg li jkun teknologikament newtrali u b'hekk jippermetti lil daww li jfittxu aċċess jużaw kwalunkwe waħda mit-teknoloġiji disponibbli biex jipprovdu servizzi lill-utenti finali f'konformità mal-parametri previsti tal-intervent pubbliku.

³⁴ Ara d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2016)7005 final tas-7 ta' Novembru 2016 fil-Kawża SA.37183 (2015/NN) – Franza – Plan France Très Haut Débit, (ĠU C 68, 3.3.2017, p. 1) li skontha l-operatur ma kienx permess jipprovdi servizzi għall-konsumatur (il-paragrafu 163 tad-deċiżjoni).

³⁵ Din il-limitazzjoni hija ġġustifikata mill-fatt li, ladarba jintuża network tal-broadband li jipprovdi konnettività universali, l-operaturi bl-imnut li joperaw f'termini tas-suq normalment ikunu jistgħu jipprovdu servizzi ta' komunikazzjoni lill-utenti finali bi prezz kompetittiv.

³⁶ Tali salvagwardji jenhtieg li jinkludu, b'mod partikolari, obbligu ta' separazzjoni tal-kontabbiltà, u jistgħu jinkludu wkoll l-istabbiliment ta' entità strutturalment u legalment separata mill-operatur integrat vertikalment. Tali entità jenhtieg li jkollha r-responsabbiltà unika għall-konformità mal-missjoni ta' servizz ta' interess ekonomiku ġenerali assenjata lilha u għat-twettiq tagħha.

- (iii) l-eżistenza ta' ksur ta' kwalunkwe dispożizzjoni tad-dritt tal-Unjoni fir-rigward tal-miżura inkwistjoni.
- b) Taht it-tieni kundizzjoni, il-Kummissjoni tiżen l-effetti pożittivi tal-ġajnuna ppjanata u l-effetti negattivi li l-ġajnuna jista' jkollha fuq is-suq intern, f'termini ta' distorsjonijiet tal-kompetizzjoni u effetti negattivi fuq il-kummerċ, ikkawżati mill-ġajnuna, u b'mod partikolari:
- (i) l-effetti pożittivi tal-ġajnuna;
 - (ii) jekk l-ġajnuna hijiex meħtieġa u mmirata biex tindirizza sitwazzjoni fejn tista' ġġib titjib materjali li s-suq ma jistax iwassal huwa stess, pereżempju billi jirrimedja falliment tas-suq jew jindirizza tħassib dwar l-ekwità jew il-koeżjoni;
 - (iii) jekk l-ġajnuna hijiex strument ta' politika xieraq biex tilhaq l-oġettiv tagħha;
 - (iv) jekk l-ġajnuna hijiex proporzjonata u limitata għall-minimu meħtieġ biex tilhaq l-oġettiv tagħha u tistimula investment jew attività addizzjonali fiż-żona kkonċernata;
 - (v) jekk l-ġajnuna hijiex trasparenti: biex jitkejjel u jitnaqqas l-impatt fuq is-suq intern, l-Istati Membri, il-partijiet interessati, il-pubbliku ġenerali u l-Kummissjoni jrid ikollhom aċċess faċli għall-informazzjoni dwar l-ġajnuna mogħtija;
 - (vi) l-effetti negattivi tal-ġajnuna fuq il-kompetizzjoni u l-kummerċ bejn l-Istati Membri.
- (33) Bħala pass finali, il-Kummissjoni se tibbilanċja l-effetti negattivi identifikati fuq is-suq intern tal-miżura ta' ġajnuna mal-effetti pożittivi tal-ġajnuna ppjanata fuq l-attivitajiet ekonomiċi appoġġati. In-nuqqas ta' konformità ma' waħda mill-kundizzjonijiet fil-paragrafu (32) jirriżulta fl-għoti ta' ġajnuna inkompatibbli mas-suq intern.
- (34) Il-passi fil-valutazzjoni tal-Kummissjoni tal-ġajnuna għall-varar u għall-adozzjoni tan-networks tal-komunikazzjonijiet elettroniki tal-broadband huma stabbiliti f'aktar dettall fit-Taqsimiet 5, 6 u 7 8.

5 GĦAJNUNA GĦALL-VARAR TA' NETWORKS TAL-KOMUNIKAZZJONIJIET ELETTRONIĊI TAL-BROADBAND

- (35) Il-Kummissjoni tqis is-suq għas-servizzi tal-broadband fiss bħala separat mis-suq għas-servizzi tal-broadband mobbli³⁷. Għalhekk, ir-regoli għall-valutazzjoni tal-ġajnuna jistgħu jvarjaw, skont is-suq ikkonċernat.

³⁷ Meta l-kostijiet tal-varar ta' network fiss ikunu għoljin hafna, jista' jintuża network mobbli ta' prestazzjoni għolja bħala alternattiva għal network fiss. Madankollu, għad hemm differenzi kwalitattivi sinifikanti bejn iż-żewġ teknoloġiji. B'differenza min-networks fissi, in-networks mobbli jippermettu lill-utenti finali jiċċaqilqu filwaqt li jikkomunikaw (pereżempju f'karozza). Min-naħa l-oħra, in-networks fissi joffru livell

5.1 L-ewwel kundizzjoni: il-faċilitazzjoni tal-iżvilupp ta' attività ekonomika

5.1.1 *Networks bħala faċilitaturi għall-attivitajiet ekonomiċi*

- (36) L-Istati Membri jridu jidentifikaw l-attivitajiet ekonomiċi li jkunu se jiġu ffaċilitati bħala riżultat tal-għajjnuna (bħall-implimentazzjoni ta' networks fissi għall-forniment ta' servizzi ta' komunikazzjoni fissa performanti jew l-implimentazzjoni ta' networks mobbli għall-forniment ta' servizzi mobbli tal-vuċi u ta' *data* ta' prestazzjoni għolja) u jridu jispjegaw kif l-iżvilupp ta' daww l-attivitajiet huwa appoġġat.
- (37) L-għajjnuna għall-varar ta' networks fissi u l-għajjnuna għall-varar ta' networks mobbli jistgħu jiffaċilitaw l-iżvilupp ta' firxa ta' attivitajiet ekonomiċi billi jżidu l-konnettività u l-aċċess għan-networks tal-komunikazzjonijiet elettroniki għaċ-ċittadini, għan-negozji u għall-amministrazzjonijiet pubbliċi. Tali għajjnuna tista' tiffaċilita l-iżvilupp ta' attivitajiet ekonomiċi f'żoni fejn tali attivitajiet jew ma kinux preżenti jew inkella ġew żgurati biss f'livell li ma jissodisfax b'mod adegwat il-htigijiet tal-konsumaturi.

5.1.2 *L-effett ta' inċentiv*

- (38) L-għajjnuna tista' tiġi kkunsidrata bħala li tikkontribwixxi għall-iżvilupp ta' attività ekonomika biss jekk ikollha effett ta' inċentiv.
- (39) L-għajjnuna jkollha effett ta' inċentiv jekk tincentiva lill-benefiċjarju biex jibdel l-imġiba tiegħu fir-rigward tal-iżvilupp ta' ċerta attività ekonomika appoġġata mill-għajjnuna li ma kinix titwettaq fl-istess perġodu ta' żmien, jew kienet titwettaq biss b'mod jew post limitat jew differenti, li kieku ma nġhatatx l-għajjnuna.
- (40) L-għajjnuna ma tridx tiffinanzja l-kostijiet ta' attività li impriza xorta waħda kienet twettaq u ma tridx tikkumpensa għar-riskju kummerċjali normali ta' attività ekonomika³⁸.
- (41) Il-wiri ta' effett ta' inċentiv tal-għajjnuna għall-varar ta' networks fissi jew mobbli jinvolvi l-verifika permezz ta' mmappjar u konsultazzjoni pubblika, kif deskritt fit-Taqsimiet 5.2.2.4.1 u 5.2.2.4.2, jekk il-partijiet ikkonċernati jkunux investew jew għandhomx l-intenzjoni li jinvestu, rispettivament, f'networks fissi jew mobbli fiż-żoni fil-mira fil-perġodu ta' żmien rilevanti. Jekk isir investiment simili fiż-żona anki mingħajr l-għajjnuna, jista' jiġi kkunsidrat li l-għajjnuna ma għandhiex effett ta' inċentiv. Pereżempju, fejn operatur ikun soġġett għal obbligi legali, bħal obbligi biex tiġi żgurata ċerta kopertura taż-żona fil-mira skont l-obbligi ta' kopertura u tal-kwalità tas-servizz marbuta mad-drittijiet tal-użu tal-ispettru ta' ċerti spettri tar-radju għal implimentazzjoni mobbli, l-għajjnuna mill-Istat ma tistax tintuża biex tissodisfa tali obbligi minhabba li x'aktarx ma jkollhiex effett ta' inċentiv, u għalhekk x'aktarx ma tkunx kompatibbli mas-suq intern. Madankollu, l-għajjnuna mill-Istat tista' tingħata biex tipprovdli kwalità tas-servizz lil hinn mir-rekwiżiti previsti f'dawn l-obbligi.

ogħla ta' stabbiltà u sigurtà b'mod partikolari għat-trażmissjoni tad-*data*. Għalissa, l-utenti finali tipikament jużaw iż-żewġ teknoloġiji bħala komplementari minflok sostituti.

³⁸ Is-Sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tat-13 ta' Ġunju 2013, *HGA et al. vs Il-Kummissjoni*, C-630/11 P sa C-633/11 P, ECLI:EU:C:2013:387, punt 104.

5.1.3 *Konformità ma' dispozizzjonijiet oħrajn tad-dritt tal-Unjoni*

- (42) Jekk miżura ta' għajnuna mill-Istat, il-kundizzjonijiet marbuta magħha (inkluż il-metodu ta' finanzjament tagħha meta dak il-metodu ta' finanzjament jifforma parti integrali mill-miżura ta' għajnuna) jew l-attività li tiffinanzja tkun tinvolvi ksur ta' dispozizzjoni jew prinċipji ġenerali tad-dritt tal-Unjoni, l-għajnuna ma tistax tiġi ddikjarata kompatibbli mas-suq intern³⁹. Dan jista' jkun il-każ għal miżuri ta' għajnuna fejn l-għoti ta' għajnuna huwa soġġett għall-obbligu li l-benefiċjarju jkollu l-kwartieri ġenerali tiegħu jew li jkun stabbilit fl-Istat Membru rilevanti, jew li l-għajnuna tkun soġġetta għal klawżoli li jikkondizzjonawha direttament jew indirettament dwar l-orijini ta' prodotti jew tagħmir, bħar-rekwiżiti għall-benefiċjarju li jixtri prodotti manifatturati domestikament.

5.2 **It-tieni kundizzjoni: il-miżura ta' għajnuna ma tridx taffettwa b'mod mhux xieraq il-kundizzjonijiet tal-kummerċ sa grad li jmur kontra l-interess komuni**

5.2.1 *Effetti pożittivi tal-għajnuna*

- (43) L-Istati Membri jridu jiddeskrivu jekk l-għajnuna se tinvolvi effetti pożittivi, u jekk iva kif se tagħmel dan.
- (44) L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li jfasslu miżuri ta' għajnuna mill-Istat li jikkontribwixxu għall-ilhuq tal-oġġettivi tal-politika diġitali tal-Unjoni, u b'mod aktar speċifiku, biex inaqqsu "d-distakk diġitali". Huma jistgħu jagħzlu li jintervjenu biex jikkoreġu l-inugwaljanzi soċjali jew reġjonali, jew jilhqnu oġġettivi ta' ekwità, jiġifieri, bħala mod kif jittejjeb l-aċċess għal mezz essenzjali ta' komunikazzjoni u parteċipazzjoni fis-soċjetà, u b'hekk tittejjeb il-koeżjoni soċjali u territorjali. Barra minn hekk, l-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li jfasslu miżuri ta' għajnuna mill-Istat li jikkontribwixxu wkoll għall-ilhuq tal-oġġettivi tal-Patt Ekoloġiku tal-Unjoni u jippromwovu investimenti ekoloġiċi sostenibbli fis-setturi kollha.

5.2.2 *Il-ħtieġa ta' intervent mill-Istat*

- (45) L-għajnuna mill-Istat trid tkun immirata lejn sitwazzjonijiet fejn l-għajnuna tista' twassal għal titjib materjali li s-suq waħdu ma jistax iwassal.
- (46) Minhabba l-ekonomiji ta' densità, il-varar tan-networks tal-broadband huwa ġeneralment aktar profittabbli fejn id-domanda potenzjali tkun oġġla u kkonċentrata, jiġifieri, f'żoni b'popolazzjoni densa. Minhabba l-kostijiet fissi għoljin tal-investiment, il-kostijiet unitarji jiżdiedu b'mod sinifikanti hekk kif id-densitajiet tal-popolazzjoni jonqsu. Għalhekk, meta jiġu varati f'termini kummerċjali, in-networks tal-broadband għandhom it-tendenza li jkopru b'mod profittabbli biss parti mill-popolazzjoni. Il-miżuri ta' għajnuna mill-Istat jistgħu, taħt ċerti kundizzjonijiet, jikkoreġu fallimenti tas-suq u b'hekk itejbu l-funzjonament effiċjenti tas-swieq u jsaħħu l-kompetittività.
- (47) Falliment tas-suq jeżisti jekk is-swieq, li jithallew waħedhom, mingħajr intervent pubbliku, jonqsu milli jagħtu eżitu effiċjenti għas-soċjetà. Dan jista' jirriżulta, pereżempju, meta ċerti investimenti ma jkunux qed isiru minkejja li l-benefiċċju

³⁹ Is-Sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tat-22 ta' Settembru 2020, *L-Awstrija vs Il-Kummissjoni*, C-594/18 P, EU:C:2020:742, punt 44.

ekonomiku għas-soċjetà jaqbeż il-kost tagħhom⁴⁰. F'każijiet bħal dawn, l-għoti ta' għajjnuna mill-Istat jista' jipproduċi effetti pożittivi u l-effiċjenza globali tista' tittejjeb billi jiġu aġġustati l-inċentivi ekonomiċi għall-partijiet ikkonċernati.

- (48) Fis-settur tal-komunikazzjonijiet fissi u mobbli, forma waħda ta' falliment tas-suq hija relatata ma' esternalitajiet pożittivi li ma humiex internalizzati mill-operaturi tas-suq. Pereżempju, id-disponibbiltà ta' networks fissi u mobbli twitti t-triq għall-forniment ta' aktar servizzi u għall-innovazzjoni. Il-benefiċċji globali x'aktarx li jkunu akbar mill-benefiċċji ekonomiċi li jiġġeneraw għall-investituri tan-network. Għalhekk, l-eżitu tas-suq jiġġenera investiment privat insuffiċjenti fin-networks fissi u mobbli.
- (49) Barra minn hekk, fejn is-swieq jipprovdu eżiti effiċjenti iżda dawn jitqiesu mhux sodisfaċenti mil-lat tal-politika ta' koeżjoni, jistgħu jkunu meħtieġa miżuri ta' għajjnuna mill-Istat biex jikkoreġu l-inugwaljanzi soċjali jew reġjonali halli jinkiseb eżitu tas-suq aktar mixtieq u ekwu. B'mod partikolari, intervent mill-Istat immirat tajjeb fil-qasam tal-broadband jista' jikkontribwixxi għat-tnaqqis tad-distakk diġitali⁴¹.
- (50) Falliment tas-suq jista' jintwera wkoll jekk in-network eżistenti jipprovdi liċ-ċittadini jew lill-utenti finali tan-negożju b'taħlita subottimali ta' kwalità u prezzijiet tas-servizz⁴². Dan jista' jkun il-każ meta ċerti kategoriji ta' utenti ma jkunux jistgħu jiġu nnotifikati b'mod adegwat jew, speċjalment fin-nuqqas ta' tariffi regolati ta' aċċess bl-ingrossa, il-prezzijiet bl-imnut jistgħu jkunu oġhla minn dawk mitluba għall-istess servizzi offruti f'żoni jew f'reġjuni aktar kompetittivi iżda altrimenti komparabbli tal-Istat Membru. Jekk, barra minn hekk, ikun hemm biss prospetti limitati ta' dħul u forniment ta' servizzi minn operaturi alternattivi f'dik iż-żona, il-finanzjament ta' network alternattiv jista' jkun xieraq.
- (51) Madankollu, jekk l-għajjnuna mill-Istat għall-varar ta' networks fissi u mobbli kellha tintuża f'żoni fejn l-operaturi tas-suq normalment jaġġzlu li jinvestu jew diġà investew, dan jista', fl-ewwel lok, idgħajjef b'mod sinifikanti l-inċentivi tal-investituri kummerċjali biex jinvestu. Is-sempliċi eżistenza ta' fallimenti tas-suq f'ċertu kuntest ma hijiex biżżejjed biex tiġġustifika l-intervent mill-Istat. L-għajjnuna mill-Istat tista' tkun diretta biss lejn il-falliment tas-suq li jibqa' mhux indirizzat minn politiki u minn miżuri oħra⁴³, pereżempju obbligi regolatorji dwar l-użu effettiv u effiċjenti tal-

⁴⁰ Madankollu, il-fatt li kumpanija speċifika tista' ma tkunx kapaċi twettaq proġett mingħajr għajjnuna ma jfissirx li hemm falliment tas-suq. Pereżempju, id-deċiżjoni ta' kumpanija li ma tinvestix fi proġett b'livell baxx ta' profittabbiltà tista' ma tkunx indikazzjoni ta' falliment tas-suq, iżda pjuttost ta' suq li jiffunzjona tajjeb.

⁴¹ Għalkemm hemm diversi raġunijiet għal dan id-"distakk diġitali", l-eżistenza ta' infrastrutturi tal-broadband adegwati hija prerekwizit biex tiġi permessa l-konnettività u jingħalaq id-distakk. Il-livell ta' urbanizzazzjoni huwa fattur importanti għall-aċċess għat-teknoloġiji tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni u għall-użu tagħhom. Il-penetrazzjoni tal-internet tista' tibqa' aktar baxxa f'żoni skarsament popolati madwar l-Unjoni.

⁴² F'każ li l-Istati Membri jikkunsidraw li din hija r-raġuni għall-intervent, il-Kummissjoni teżamina jekk l-Istat Membru jistax juri b'mod ċar u b'fatti verifikabbli li l-htigijiet tal-utenti finali ma humiex issodisfati. Dan jista' jingħata prova tiegħupermezz ta' sħarriġ tal-konsumaturi, studju indipendenti, eċċ.

⁴³ Il-miżuri amministrattivi u regolatorji huma ġeneralment inqas distortivi, u jenhtieg li jiġu kkunsidrati qabel l-interventi tal-għajjnuna mill-Istat.

ispettru tar-radju, inkluż il-kopertura u l-kwalità tal-obbligi tas-servizz marbuta mad-drittijiet tal-użu tal-ispettru tar-radju.

5.2.2.1 L-eżistenza ta' falliment tas-suq fir-rigward tan-networks ta' aċċess fissi

- (52) L-ghajnuna tista' twassal għal titjib materjali li s-suq waħdu ma jwassalx, f'żoni fejn ma hemm l-ebda network fiss fis-seħh jew ippjanat b'mod kredibbli li jiġi implimentat fil-medda ta' żmien rilevanti, li jkun kapaċi jindirizza l-htigijiet tal-utenti finali. Fl-istadju attwali tal-iżvilupp tas-suq u minhabba l-htigijiet identifikati tal-utenti finali⁴⁴, jista' jintwera falliment tas-suq meta s-suq ma jipprovdi u x'aktarx li ma jipprovdi konnettività ta' veloċità tad-download ta' 1 Gbps lill-utenti finali. Il-veloċità tal-upload qed issir dejjem aktar rilevanti biex tiggarantixxi l-aċċess tal-utent għal għadd ta' servizzi. Għalhekk, il-falliment tas-suq jista' jintwera wkoll fin-nuqqas (u l-provvista improbabbli mis-suq fil-medda ta' żmien rilevanti) ta' konnettività ta' veloċità tal-upload ta' 200 Mbps⁴⁵. Hekk kif jipprogrressa d-deċennju, falliment tas-suq jista' jintwera wkoll⁴⁶, fejn is-suq ma jissodisfax u x'aktarx li ma jissodisfax il-htigijiet tal-utenti finali identifikati għal veloċità tal-upload imsaħħa⁴⁷ sa 1 Gbps (ara t-Taqsim 5.2.3.1.4).
- (53) Hija meħtieġa valutazzjoni magħmula bir-reqqa biex jiġi vverifikat sa liema punt is-settur privat jista' jindirizza l-htigijiet tal-utenti finali bil-mezzi tiegħu stess.
- (54) Sabiex jiġi vvalutat il-falliment tas-suq, issir distinzjoni bejn it-tipi ta' żoni fil-mira. Iż-żoni ta' intervent huma kklassifikati bħala żoni bojod, griži jew suwed, skont il-preżenza ta' networks ultraveloċi.

5.2.2.1.1 Żoni bojod

- (55) Iż-żoni bojod huma dawk li fihom ma hemm l-ebda network tal-broadband ultraveloċi u tali network x'aktarx ma jiġix żviluppat fil-perjodu ta' żmien rilevanti.

5.2.2.1.2 Żoni griži

- (56) Iż-żoni griži huma dawk li fihom ikun preżenti network ultraveloċi wiehded jew ippjanat b'mod kredibbli fil-perjodu ta' żmien rilevanti. Is-sempliċi eżistenza ta' network wiehded ultraveloċi⁴⁸ ma timplikax neċessarjament li ma jeżisti l-ebda falliment tas-suq.

⁴⁴ Sonia Straube Martini, Christian Wernick; Telecommunication policy journal 45 (2021): Regional differences in residential demand for very high bandwidth broadband internet in 2025.

⁴⁵ In-networks tal-broadband tipikament jipprovdu veloċitajiet tad-download oghla mill-veloċitajiet tal-upload. Veloċitajiet tal-upload tipiċi jvarjaw bejn 10 % u 30 % tal-veloċità tad-download.

⁴⁶ Id-dimostrazzjoni ta' htieġa għal upload imsaħħa tfisser li l-Istat Membru jipprovdi evidenza affidabbli minn sorsi verifikabbli, pereżempju sħarriġ tal-htigijiet tal-utenti finali, studji dwar il-profil tal-utenti finali u l-evoluzzjoni tat-traffiku, strateġiji ta' speċjalizzazzjoni intelligenti, eċċ.

⁴⁷ Veloċità tal-upload imsaħħa tfisser veloċità tal-upload li tkun aktar minn 30 % u sa 100 % tal-veloċità tad-download.

⁴⁸ Is-sitwazzjoni kompetittiva tiġi vvalutata skont l-għadd ta' operatori tan-network eżistenti. Fid-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2011) 7285 final tad-19 ta' Ottubru 2011, il-Kawża N 330/2010 — Franza – Programme national «Très Haut Débit» - Volet B (ĠU C 364, 14.12.2011, p. 2), ġie ċċarat li l-eżistenza ta' diversi

- (57) Falliment tas-suq jista' jintwera jekk in-network ultraveloċi eżistenti jew ippjanat b'mod kredibbli ma jkunx jista' jipprovdni mill-inqas veloċità tad-download ta' 1 Gbps u veloċità ta' upload ta' 200 Mbps⁴⁹.

5.2.2.1.3 Żoni mħallta (bojod u griżi)

- (58) Fil-prinċipju, l-intervent propost jenħtiegħ li jiffassal b'tali mod li ż-żona fil-mira kollha tkun bajda jew griża.
- (59) Madankollu, minhabba raġunijiet ta' effiċjenza, l-Istati Membri jistgħu jagħżlu żoni fil-mira li huma parzjalment bojod u parzjalment griżi. Meta xi ċittadini u utenti kummerċjali jkunni diġà moqdija b'mod adegwat fiż-żona fil-mira (jew ikunu fil-perjodu ta' żmien rilevanti), għandu jiġi żgurat li l-intervent pubbliku ma jwassalx għal bini żejjed bla bżonn tan-network eżistenti. Dan jista' jiġi evitat jekk l-intervent pubbliku jkun limitat għal miżuri ta' "mili tal-lakuni" biss. Fejn l-Istati Membri jkunni jistgħu juru li bini eċċessiv limitat tan-network eżistenti huwa proporzjonat u ma jgħallix distorsjonijiet bla bżonn tal-kompetizzjoni, ikun jista' jsir l-intervent pubbliku⁵⁰. Il-bini eċċessiv irid ikun limitat għal massimu ta' 10 % tal-bini kollu fiż-żona fil-mira⁵¹. F'sitwazzjonijiet bħal dawn, iż-żona fil-mira kollha se tiġi ttrattata bħala "bajda" għall-finijiet tal-valutazzjoni tal-intervent pubbliku (li jfisser li l-kundizzjonijiet li japplikaw għaž-żoni bojod japplikaw f'dan il-każ ukoll).

5.2.2.1.4 Żoni suwed

- (60) Iż-żoni suwed huma dawk li fihom huma preżenti jew ippjanati b'mod kredibbli tal-inqas żewġ networks ultraveloċi indipendenti⁵². F'żoni bħal dawn, is-servizzi tal-broadband tipikament jiġu pprovduti taħt kundizzjonijiet kompetittivi (kompetizzjoni bbażata fuq l-infrastruttura)⁵³. Falliment tas-suq jista' jintwera jekk l-ebda wieħed

fornituri bl-imnut f'network wieħed (inkluż id-Diżaggregazzjoni taċ-Ċirkwiti Lokali (LLU)) ma tiddilx iż-żona f'żona sewda, iżda li t-territorju jibqa' żona griża peress li hemm biss network wieħed.

⁴⁹ Filwaqt li l-veloċitajiet ta' download u ta' upload bħalissa huma l-aktar parametri rilevanti tal-kwalità tas-servizz, ċerti utenti jew il-forniment ta' ċerti servizzi jistgħu jeħtieġu dejjem aktar karatteristiċi speċifiċi minbarra l-veloċità (bħall-latenza jew il-jitter) li jistgħu jitqiesu biex jiġġustifikaw l-eżistenza ta' falliment tas-suq.

⁵⁰ L-Istat Membru jrid juri li l-bini żejjed jiżgura tnaqqis sinifikanti tal-ammont ta' għajjuna mill-Istat li huwa meħtieġ għaž-żona fil-mira (inkluż li d-dhul miż-żona griża se jintuża biex tiġi żgurata l-kopertura taż-żona bajda, u b'hekk jitnaqqas b'mod sinifikanti d-diskrepanza fil-finanzjament). Pereżempju, sal-punt li d-dhul li jkun hemm mill-konnessjonijiet jitqies fil-kalkolu tad-diskrepanza fil-finanzjament (u b'hekk mhux rilevanti għan-networks bl-ingrossa biss), intervent pubbliku li jipprovdni l-bini fit-tarf tat-triq b'konnessjoni jista' jiswi l-flus jekk, sabiex jiġi evitati distorsjonijiet bla bżonn tal-kompetizzjoni, ma jingħatax permess biex jagħmel konnessjoni ma' kwalunkwe bini ieħor li jgħaddi minnu n-network meġhun il-ġdid (anki jekk dawk l-unitajiet domestiċi jkun diġà jgħaddi minnhom network ieħor), minhabba li dan inaqqas id-dhul li l-operatur jista' jistenna li jagħmel, u b'hekk tiżdied id-diskrepanza fil-finanzjament.

⁵¹ L-ammont ta' għajjuna mill-Istat irid iqis id-dhul magħmul minn dawn il-postijiet affettwati minn bini eċċessiv biex jiġi evitat kumpens eċċessiv fil-kalkolu tad-distakk fil-finanzjament.

⁵² L-istess kumpanija tista' topera networks separati fl-istess żona (eż. fissi u mingħajr fili fissi) iżda dan mhux se jbidli l-"kultur" ta' tali żona. Bl-istess mod, il-kultur taż-żona ma jinbidilx anki jekk ikun hemm żewġ networks operati minn kumpaniji differenti li jagħmlu parti mill-istess grupp.

⁵³ Jekk ikun hemm biss network wieħed, anki jekk dan in-network jintuża, permezz tad-diżaggregazzjoni (LLU), minn diversi operatori alternattivi, iż-żona għandha tiġi kkunsidrata bħala żona griża. Ara wkoll id-

min-networks eżistenti ma jkun jista' jipprovdi veloċitajiet ta' download ta' 1 Gbps u ta' upload ta' 200 Mbps u jekk l-ebda fornitur eżistenti ma jimpenja ruħu li jaġġorna n-network tiegħu għal daww il-veloċitajiet fil-medda ta' żmien rilevanti⁵⁴.

- (61) Jekk mill-inqas żewġ networks eżistenti indipendenti jistgħu jiġu aġġornati biex jipprovdu veloċità tad-download ta' 1 Gbps⁵⁵, wieħed jista' jassumi li, hekk kif tespandi d-domanda għal veloċitajiet oġġla, il-kompetizzjoni se twassal għal aġġornament f'waqt tal-veloċità tad-download ta' 1 Gbps u ta' upload ta' 200 Mbps. L-appoġġ mill-Istat għall-konstruzzjoni ta' network tal-broadband addizzjonali b'kapacitajiet komparabbli, fil-prinċipju, se jwassal għal distorsjoni inaċċettabbli tal-kompetizzjoni, u l-eskluzjoni ta' investituri privati⁵⁶.

5.2.2.2 L-eżistenza ta' falliment tas-suq fir-rigward tan-networks ta' aċċess mobbli

- (62) Il-Kummissjoni tqis li jeżisti falliment tas-suq f'żoni fejn ma hemm l-ebda network mobbli, stabbilit jew ippjanat b'mod kredibbli li jiġi varat fil-perjodu ta' żmien rilevanti⁵⁷, li kapaċi jindirizza l-htigijiet tal-utenti finali.
- (63) L-applikazzjonijiet eżistenti u futuri jiddependu dejjem aktar fuq networks mobbli performanti li huma disponibbli fuq bażi ġeografika wiesgħa⁵⁸. L-utenti finali għandhom bżonn ta' mobbiltà waqt li jikkomunikaw iżda wkoll ta' aċċess għall-informazzjoni "waqt li jiċċaqalqu". Huma mistennija jiżviluppaw forum ġodda ta' attività ekonomika li jeħtieġu aċċess online mingħajr xkiel kemm għad-data kif ukoll għas-servizzi mobbli tal-vuċi. Hekk kif, attivitajiet ekonomiċi u servizzi mobbli ġodda jiżviluppaw ma-żmien, in-network mobbli jeħtieġ li jipprovdi prestazzjoni dejjem oġġla. Nuqqas, jew insuffiċjenza ta' konnettività mobbli tista' tkun ta' detriment għal ċerti attivitajiet ekonomiċi bħal attivitajiet industrijali, agrikoli jew turistiċi jew mobbiltà konnessa jew tista' tikkawża riskju għas-sikurezza taċ-ċittadini⁵⁹. Dan jista'

Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2011) 7285 final tad-19 ta' Ottubru 2011, il-Kawża N 330/2010 — Franza – Programme national «Très Haut Débit» - Volet B (ĠU C 364, 14.12.2011, p. 2).

⁵⁴ Irrispettivament mill-htigijiet murija ta' veloċità tal-upload imtejba, l-ebda intervent ma huwa possibbli jekk ikun hemm tal-inqas żewġ networks li jistgħu jiġu aġġornati biex jipprovdu veloċità tal-upload ta' mill-inqas 1 Gbps.

⁵⁵ Network jiġi kkunsidrat li jista' jiġi aġġornat biex jipprovdi veloċità tad-download ta' 1 Gbps, jekk ikun jista' jipprovdi veloċità tad-download ta' 1 Gbps abbażi ta' investment limitat bħal aġġornament attiv fit-tagħmir.

⁵⁶ Ara d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2006) 3226 final tad-19 ta' Lulju 2006, il-Kawża C 35/05 (ex N 59/05) — in-Netherlands – Broadband infrastructure in Appingedam (ĠU L 86, 27.3.2007, p. 1). F'din id-deċiżjoni, il-Kummissjoni nnotat li l-forzi kompetittivi tas-suq speċifiku ma ġewx ikkunsidrati kif xieraq. B'mod partikolari, li s-suq tal-broadband Olandiż kien suq li jimxi b'pass mgħaġġel li fih il-fornituri tas-servizzi tal-komunikazzjonijiet elettronici, inklużi l-operaturi tal-kejbil u l-Fornituri tas-Servizzi tal-Internet, kienu fil-proċess li jintroduċu servizzi tal-broadband b'kapacità għolja mingħajr l-ebda appoġġ mill-Istat.

⁵⁷ Ara, pereżempju, id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2021) 3492 final tal-21 ta' Mejju 2021, il-Kawża SA.58099 (2021/N) – il-Ġermanja – Mobile communications Mecklenburg-Western Pomerania (ĠU C 260, 02.07.2021).

⁵⁸ Ara wkoll il-Komunikazzjoni dwar il-Gigabits li tidentifika applikazzjonijiet meħtieġa għas-setturi tal-karozzi, tat-trasport, tal-manifattura u tas-saħħa kif ukoll għas-servizzi ta' sikurezza u ta' emerġenza tal-ġenerazzjoni li jmiss (pereżempju, sewqan konness u awtomatizzat, kirurġija remota, biedja ta' preċiżjoni).

⁵⁹ L-Artikolu 26(5) tad-Direttiva Servizz Universali jipprevedi l-obbligu tal-operaturi tal-komunikazzjonijiet elettronici li jagħmlu l-informazzjoni dwar il-post minn fejn toriġina t-telefonata disponibbli hekk kif it-

jkun b'mod partikolari l-każ ta' reġjuni remoti jew żoni b'popolazzjoni baxxa jew mhux popolati.

- (64) F'żona fejn diġà hemm tal-inqas network mobbli wieħed stabbilit jew ippjanat b'mod kredibbli li jiġi varat fil-perjodu ta' żmien rilevanti, l-appoġġ pubbliku għall-konstruzzjoni ta' network mobbli għdid jista' jfixxkel id-dinamika tas-suq.
- (65) L-appoġġ pubbliku għall-varar ta' network mobbli f'tali zona jista' jiġi kkunsidrat neċessarju biss meta jkun jista' jintwera b'mod kumulattiv li n-network mobbli eżistenti jew ippjanat ma jipprovdi lill-utenti finali bi kwalità suffiċjenti ta' servizzi biex jissodisfaw il-ħtiġijiet dejjem jevolvu tagħhom u l-appoġġ pubbliku se jirrimedja b'mod adegwat il-falliment tas-suq identifikat, u b'hekk iwassal għal titjib materjali li s-suq ma jistax jwassal⁶⁰. Kapacitajiet limitati tan-networks mobbli eżistenti jew ippjanati jistgħu jkunu minħabba, pereżempju, densità insuffiċjenti ta' antenni, wisa' tal-banda tal-ispettru speċifiku jew il-karatteristiċi ta' tagħmir attiv⁶¹.
- (66) Għalhekk, jista' jkun hemm falliment tas-suq fil-preżenza ta' network 4G jew saħansitra 5G fejn tali network ma jipprovdi lill-utenti finali bi kwalità suffiċjenti ta' servizzi biex jissodisfaw il-ħtiġijiet dejjem jevolvu tagħhom, u x'aktarx mhux se jipprovdi dan.
- (67) Forom godda ta' attività ekonomika u ta' servizzi ekonomiċi se jirrikjedu aċċess online mingħajr xkiel (pereżempju għal mobbiltà konnessa u awtomatizzata tul mogħdijiet ta' trasport) u, flimkien ma' ċerti veloċitajiet u kapacità minimi, anke karatteristiċi speċifiċi oħrajn bħal latenza aktar baxxa, virtwalizzazzjoni tan-network jew il-kapacità li jiġu konnessi terminals multipli fil-kuntast industrijali jew agrikolu. F'sitwazzjonijiet bħal dawn, minkejja l-preżenza ta' network mobbli, jista' jkun meħtieġ appoġġ pubbliku biex jiġu indirizzati fallimenti speċifiċi tas-suq relatati ma' każijiet ta' użu identifikati.
- (68) Bħala kwistjoni ta' principju, anke fil-preżenza ta' falliment tas-suq, għajjnuna mill-Istat ma tistax tingħata biex jiġi implimentat network mobbli jekk l-użu ta' tali

telefonata tasal għand l-awtorità li tkun qed tittratta t-telefonata ta' emerġenza. Mill-21 ta' Diċembru 2020, l-Artikolu 109 tal-KEKE jagħmel obligatorju d-disponibbiltà mhux biss ta' informazzjoni bbażata fuq in-network iżda wkoll ta' informazzjoni aktar akkurata dwar iċ-Ċentru li Jirċievi t-Telefonati ta' Emerġenza l-aktar xieraq.

⁶⁰ Ara, pereżempju, id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2020) 8939 final tas-16 ta' Diċembru 2020, il-każ SA.54684 — Il-Ġermanja — High-capacity mobile infrastructure roll-out in Brandenburg (ĠU C 60, 19.2.2021, p. 2); u d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2021) 1532 final tal-10 ta' Marzu 2021, il-każ SA.56426 — Il-Ġermanja — High-performance mobile infrastructure roll-out in Lower Saxony (ĠU C 144, 23.4.2021, p. 2); Id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2021) 3565 final tal-25 ta' Mejju 2021, il-każ SA.59574 — Il-Ġermanja — Deployment of high-performance mobile infrastructure in Germany (għadha ma gietx ippubblikata).

⁶¹ Bhalissa, l-obbligi ta' kopertura tipikament jeħtieġu forniment ta' veloċitajiet bejn download ta' 30 Mbps u download ta' 100 Mbps. Żoni fejn tali veloċitajiet oghla huma pprovduti x'aktarx li ma jkunux soġġetti għal falliment tas-suq fl-istadju attwali u bl-iżvilupp attwali tas-suq. Madankollu, dan huwa suq fejn il-ħtiġijiet tal-utent finali qegħdin jevolvu malajr. In-networks mobbli tal-oghla livell fl-Ewropa llum huma kapaci jipprovdu veloċitajiet ta' download ta' 150 Mbps u ta' upload ta' 50 Mbps - Linji Gwida tal-BEREC dwar Networks ta' Kapacità Għolja Hafna - BoR (20) 165.

network ikun parti mill-issodisfar tal-obbligi marbuta mal-allokkazzjoni tal-ispettru. Madankollu, l-għajnuna mill-Istat tista' tingħata biex tiġi pprovduta kwalità addizzjonali tas-servizz meħtieġa biex jiġu ssodisfati l-ħtiġijiet murija tal-utenti finali li jmorru lil hinn minn dak li diġà huwa meħtieġ sabiex jikkonformaw ma' dawn l-obbligi. Tali għajnuna tista' tkopri biss il-kostijiet addizzjonali meħtieġa biex tiġi żgurata kwalità akbar tan-network.

- (69) Fejn, f'żona partikolari, hemm jew ser ikun hemm, fil-medda ta' żmien rilevanti, mill-inqas network mobbli wieħed li jipprovdi servizzi li jissodisfaw il-ħtiġijiet li qegħdin jevolvu tal-utenti finali (ara l-paragrafi (63), (65) u (67)), l-appoġġ pubbliku għal network mobbli addizzjonali b'kapaċitajiet ekwivalenti, fil-prinċipju, iwassal għal distorsjoni inaċċettabbli tal-kompetizzjoni, u l-eskluzjoni tal-investituri privati. Fin-nuqqas ta' falliment tas-suq muri b'mod ċar, il-Kummissjoni se tieħu perspettiva negattiva ta' miżuri bħal dawn.

5.2.2.3 L-eżistenza ta' falliment tas-suq fir-rigward tan-networks backhaul

- (70) In-network backhaul huwa prerekwiżit meħtieġ għall-varar tan-networks ta' aċċess. In-networks backhaul għandhom il-potenzjal li jstimulaw il-kompetizzjoni fiż-żoni ta' aċċess għall-benefiċċju tan-networks u tat-teknoloġiji kollha ta' aċċess. Backhaul ta' prestazzjoni tajba jista' jstimula investimenti privati biex jikkonnettjaw lill-utenti finali, dment li n-network backhaul jiżgura aċċess għal kundizzjonijiet miftuħa, trasparenti u mhux diskriminatorji għall-operaturi u għat-teknoloġiji kollha. Il-finanzjament pubbliku tan-networks backhaul huwa ġeneralment miżura li trawwem il-kompetizzjoni u l-investimenti peress li jippermetti lill-operaturi terzi jniedu networks ta' aċċess u joffru servizzi ta' konnettività lill-utenti finali.
- (71) Peress li n-networks backhaul jittrasportaw it-traffiku ta' diversi networks ta' aċċess fissi u/jew mobbli, in-networks backhaul jeħtieġu kapaċità ta' trażmissjoni ferm oghla min-networks ta' aċċess individwali. Filwaqt li jitqiesu l-ħtiġijiet attwali tal-utenti finali, l-aġġornament rapidu kontinwu tan-networks ta' aċċess b'domanda dejjem tikber għat-trażmissjoni tad-data u ż-żieda fil-prestazzjoni ta' kull ġenerazzjoni mobbli ġdida, jeħtieġ li n-networks backhaul jipprovdu għal żieda sinifikanti fil-kapaċità meħtieġa. Fl-istadju attwali tal-iżvilupp teknoloġiku, tali żieda fid-domanda għall-kapaċità tista' tiġi indirizzata minn networks backhaul ibbażati fuq il-fibra jew minn networks backhaul ibbażati fuq teknoloġiji oħra li kapaċi jipprovdu l-istess livell ta' prestazzjoni u affidabbiltà tan-networks backhaul ibbażati fuq il-fibra.
- (72) Falliment tas-suq fir-rigward tan-network backhaul jista' jkun preżenti fejn ma jkun hemm l-ebda backhaul jew il-backhaul eżistenti jew ippjanat ma jkunx ibbażat fuq il-fibra jew fuq teknoloġiji oħrajn li jistgħu jipprovdu l-istess livell ta' prestazzjoni u affidabbiltà tal-fibra⁶².

⁶² Sabiex jiġi evitat li n-network tal-backhaul jibda jehel, jista' jkun meħtieġ li tiżdied il-kapaċità tiegħu b'mod parallel mal-varar ta' networks ta' aċċess aktar effiċjenti. Pereżempju, il-Kroazja pproponiet intervent mill-Istat fis-suq nazzjonali tagħha tal-backhaul, li kien ikkaratterizzat minn restrizzjonijiet tal-kapaċità. Dan wassal għal prezzijiet għoljin fis-suq downstream. L-operatur eżistenti tal-backhaul ma kienx lest li jinvesti f'żieda fil-kapaċità. Peress li l-kwistjoni ma setgħetx tiġi solvuta mir-regolatur nazzjonali, il-Kummissjoni approvat skema ta' għajnuna mill-Istat għall-investiment fl-infrastruttura tal-backhaul bil-fibra li sabet li l-pożizzjoni dominanti kienet saret ostaklu li kien jikkostitwixxi falliment tas-suq. Id-Deciżjoni tal-Kummissjoni C(2016) 436 final tal-25 ta' Jannar 2016, il-Kawża SA.38626 – il-Kroazja – National Broadband Plan (ĠU C 104, 18.3.2016, p. 1).

5.2.2.4 Strumenti biex tigi ddeterminata l-eżistenza ta' falliment tas-suq

- (73) Biex jiġu identifikati oqsma ta' falliment tas-suq, l-Istati Membri jridu jiddeterminaw abbażi ta' mmappjar dettaljat (ara t-Taqsima 5.2.2.4.1) u konsultazzjoni pubblika (ara t-Taqsima 5.2.2.4.2), jekk in-networks fissi jew mobbli humiex preżenti jew ippjanati b'mod kredibbli li jiġu implimentati fiż-żona fil-medda ta' żmien rilevanti.

5.2.2.4.1 Immappjar u analiżi dettaljati tal-kopertura

- (74) L-Istati Membri jridu jidentifikaw liema żoni ġeografiċi se jkunu koperti mill-miżura ta' għajnuna inkwistjoni, billi jwettqu eżerċizzju ta' mmappjar. Il-Kummissjoni tqis il-metodoloġija deskritta fit-Taqsima 3 (għan-networks ta' aċċess fiss) u 4 (għan-networks ta' aċċess mingħajr fili mobbli u fissi) tal-Anness I bħala l-aktar metodu akkurat ta' mmappjar. L-Istati Membri jistgħu jipproponu l-użu ta' metodi alternattivi għal dawk deskritti f'dawn iż-żewġ taqsimiet dment li dawn jikkonformaw mal-premessi (4), (5), (9), (10) u (12) tat-Taqsima 2, ikunu ġġustifikati kif xieraq u jinkludu opinjoni motivata mill-awtorità regolatorja nazzjonali li tappoġġa l-użu tal-metodoloġija alternattiva proposta.
- (75) L-Istati Membri għandhom diskrezzjoni sinifikanti biex jiddefinixxu ż-żoni fil-mira. Madankollu, huma mhegġa jqisu l-kundizzjonijiet ekonomiċi, ġeografiċi u soċjali fid-definizzjoni taż-żoni rilevanti. Pereżempju, id-daqs taż-żoni fil-mira jista' jkollu rwol fl-eżitu tal-proċedura tal-għażla kompetittiva peress li żoni li huma żgħar wisq jistgħu ma jipprovdux biżżejjed incentivi ekonomiċi għall-atturi tas-suq biex jagħmlu offerti għall-għajnuna, filwaqt li żoni li huma kbar wisq jistgħu jnaqqsu l-eżitu kompetittiv tal-proċedura tal-għażla. Id-definizzjoni ta' diversi oqsma iżgħar, li twassal għall-organizzazzjoni ta' diversi proċeduri tal-għażla, tippermetti li impriżi potenzjali differenti jibbenefikaw minn għajnuna mill-Istat u b'hekk jiġi evitat li l-pożizzjoni fis-suq ta' operatur wieħed (possibbilment diġà dominanti) tissaħħah ulterjorment permezz tal-miżura.
- (76) Il-konsultazzjoni tal-ARN hija rrakkomandata ħafna kif stabbilit fit-Taqsima 5.2.3.5.

5.2.2.4.2 Konsultazzjoni pubblika

- (77) L-Istati Membri jridu jippubblikaw, inkluż fuq pagna web xierqa disponibbli għall-pubbliku fuq livell nazzjonali⁶³, il-karatteristiċi ewlenin tal-miżura u l-lista ta' żoni fil-mira identifikati fl-eżerċizzju ta' mmappjar⁶⁴.
- (78) Il-konsultazzjoni pubblika trid tistieden lill-partijiet interessati jikkummentaw dwar il-miżura u jissottomettu informazzjoni sostanzjata dwar in-networks tagħhom preżenti

⁶³ L-ittri lill-fornituri magħrufa ma jissodisfawx ir-rekwiżiti ta' konsultazzjoni pubblika li għandha tiżgura l-ftuh u t-trasparenza fil-konfront ta' kwalunkwe parti interessata, fl-interess taċ-ċertezza legali.

⁶⁴ Dan jenhtieg li jinkludi, fost l-oħrajn: lista ta' żoni fil-mira u l-kulur tagħhom abbażi tal-immappjar, it-tul ta' żmien tal-miżura, il-baġit, is-sorsi ta' finanzjament pubbliku, l-identifikazzjoni tal-medda ta' żmien rilevanti, il-kriterji ta' eliġibbiltà inkluża l-kwalità tas-servizzi li għandhom jiġu pprovduti (veloċitajiet ta' upload u ta' download ta' servizzi li għandhom jiġu pprovduti), limiti għall-intervent (jiġifieri veloċitajiet ta' upload u ta' download ta' servizzi li jistgħu jinbnew b'mod eċċessiv mill-miżura), rekwiżiti ta' aċċess bl-ingrossa u pprezzar jew metodoloġija tal-ipprezzar.

jew ippjanati b'mod kredibbli li jigu varati fiz-żona fil-mira fil-perjodu ta' żmien rilevanti⁶⁵.

- (79) Meta jikkunsidraw il-perjodu ta' żmien prospettiv għall-implimentazzjoni tan-network megħjun, l-Istati Membri jridu jikkunsidraw l-aspetti kollha li jistgħu jkunu raġonevolment mistennija li jhallu impatt fuq it-tul ta' żmien tal-implimentazzjoni tan-network il-ġdid (jiġifieri ż-żmien meħtieġ mill-proċedura tal-għażla, azzjonijiet u sfidi legali possibbli, iż-żmien biex jinkisbu d-drittijiet ta' modi u permessi, obbligi oħra li jirriżultaw mil-legiżlazzjoni u mir-regolamentazzjoni nazzjonali, eċċ.);
- (80) Pjanijiet ta' investiment kredibbli jridu jitqiesu fil-konsultazzjoni pubblika biss jekk, waħedhom, jipprovdu prestazzjonijiet simili bin-network previst iffinanzjat mill-Istat.
- (81) Il-konsultazzjoni pubblika trid tiżgura bl-aħjar mod possibbli l-istess livell ta' granularità bħall-eżerċizzju ta' mmappjar u jenħtieġ li titwettaq kif stabbilit fl-Anness I⁶⁶ filwaqt li jitqiesu l-kjarifiki tal-premessa (74).
- (82) Irrispettivament minn jekk l-eżerċizzju ta' mmappjar jistax ikun diġà ġabar informazzjoni dwar pjanijiet ta' investiment futuri, ir-riżultat tal-eżerċizzju ta' mmappjar irid dejjem jiġi vverifikat fil-konsultazzjoni pubblika. Dan huwa meħtieġ biex jiġi mminimizzati d-distorsjonijiet bla bżonn possibbli tal-kompetizzjoni mal-fornituri eżistenti u ma' dawk li diġà għandhom pjanijiet ta' investiment kredibbli għall-perjodu ta' żmien rilevanti.
- (83) Il-konsultazzjoni pubblika trid iddum tal-inqas 30 jum. Minn tmiem il-konsultazzjoni pubblika, l-Istat Membru għandu sena biex iniedi l-proċedura tal-għażla jew biex jibda l-implimentazzjoni tal-proġett għal mudelli ta' investiment dirett. Jekk l-Istat Membru ma jnediex il-proċedura tal-għażla jew l-implimentazzjoni fi żmien sena, irid iwettaq konsultazzjoni pubblika ġdida.

5.2.2.4.3 L-aħjar prattiki⁶⁷: valutazzjoni tal-pjanijiet ta' investiment privat fil-konsultazzjoni pubblika

- (84) Hemm riskju li sempliċi “espressjoni ta' interess” fi pjanijiet ta' investiment futur privat fiz-żona fil-mira minn parti kkonċernata f'konsultazzjoni pubblika tista' ddewwem l-implimentazzjoni ta' networks tal-broadband jekk tali investiment ma jseħhx sussegwentement filwaqt li l-intervent pubbliku jkun waqaf.
- (85) Biex jitnaqqas ir-riskju li l-interventi pubbliċi jiġu evitati abbażi ta' pjanijiet ta' investiment futuri li ma jkunux se jimmaterjalizzaw, l-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu

⁶⁵ Ir-riżultati ta' konsultazzjoni pubblika huma validi biss għall-perjodu ta' żmien rilevanti, u wara dan, jekk jiġi proposti bidliet jew żidiet f'żoni fil-mira, l-immappjar u l-konsultazzjonijiet pubbliċi għandhom jerġgħu jsiru.

⁶⁶ Konsultazzjoni pubblika tista' tinkludi wkoll mistoqsijiet lill-partijiet ikkonċernati dwar liema prodotti ta' aċċess bl-ingrossa jixtiequ jaraw offriti fuq kwalunkwe network ġdid iffinanzjat mill-Istat li jirriżulta minn kwalunkwe intervent pubbliku fil-futur, biex jiġi infurmat it-tfassil tal-miżura. Dan jenħtieġ li ma jipprevjenix lil dawk li jfittxu aċċess milli jitolbu forom godda ta' prodotti ta' aċċess skont approċċ ta' “aċċess fuq talba raġonevoli”.

⁶⁷ It-taqsimiet “L-aħjar prattiki” jipprovdu gwida u eżempji addizzjonali mhux vinkolanti dwar modi possibbli biex jiġi implimentati miżuri ta' għajjnuna.

li jitolbu lill-partijiet ikkonċernati jipprovdu, f'perjodu ta' żmien li jkun adegwat u proporzjonat mal-livell ta' informazzjoni mitluba⁶⁸, evidenza li turi l-kredibbiltà tal-pjanijiet ta' investiment tagħhom. Dan jista' jinkludi, pereżempju, pjan dettaljat ta' implimentazzjoni bi stadji importanti (pereżempju, għal kull perjodu ta' sitt xhur), li juri li l-investiment se jitlesta fil-medda ta' żmien rilevanti u se jiżgura prestazzjoni simili għan-network iffinanzjat mill-Istat ippjanat.

- (86) Sabiex tiġi vvalutata l-kredibbiltà tal-prestazzjoni u tal-kopertura ddikjarati, l-Istati Membri jistgħu jużaw l-istess kriterji użati biex jivvalutaw il-prestazzjoni tan-networks eżistenti, fejn raġonevoli u xieraq, kif stabbilit fl-Anness I.
- (87) Meta jivvalutaw il-kredibbiltà tal-pjanijiet ta' investiment futuri, l-Istati Membri jistgħu jqisu l-kriterji li ġejjin:
- a) l-investitur ikun issottometta pjan ta' negozju sod li jqis kriterji adegwati li jikkonċernaw, pereżempju, l-iskeda ta' żmien, il-baġit, il-lok tal-unitajiet domestiċi fil-mira, il-kwalità tas-servizz li għandu jiġi pprovdut, it-tip ta' network u teknoloġija li għandhom jintużaw, ir-rata tal-użu;
 - b) l-investitur issottometta pjan ta' proġett ta' livell għoli kredibbli li jqis kif xieraq l-istadji importanti ewlenin tal-proġett bħall-proċeduri u l-permessi amministrattivi inklużi d-drittijiet ta' passaġġ, il-permessi ambjentali, id-dispożizzjonijiet dwar is-sikurezza u s-sigurtà (pereżempju, għall-5G), ix-xogħlijiet tal-inġinerija ċivili, it-tlestija tan-network, il-bidu tal-operazzjonijiet bl-ingrossa u l-kummerċjalizzazzjoni tas-servizzi lill-utenti finali;
 - c) l-adegwatezza tad-daqs tal-kumpanija għal dak tal-investiment;
 - d) ir-rekord tal-investituri fi proġetti komparabbli;
 - e) jekk ikun meħtieġ u xieraq, il-koordinati ġeografiċi tal-elementi ewlenin tan-network ippjanat (stazzjonijiet bażi, punti ta' preżenza, eċċ.).
- (88) Jekk Stat Membru jqis li l-pjanijiet ta' investiment privat huma kredibbli, jista' jiddeċiedi li jistieden lill-operaturi biex jiffirmaw ftehimiet ta' impenn inklużi obbligi li jirrapportaw il-progress dwar l-istadji importanti ddikjarati tagħhom.
- (89) Hija r-responsabbiltà tal-partijiet ikkonċernati li jipprovdu informazzjoni sinifikanti soġġetta għall-applikazzjoni tar-regoli rilevanti tal-Unjoni⁶⁹ jew nazzjonali.
- (90) Jekk l-informazzjoni rilevanti ma tiġix ipprovduta bi tweġiba għall-konsultazzjoni pubblika, l-Istat Membru jista' jiehu deċiżjoni abbażi ta' kwalunkwe informazzjoni li tkun saret disponibbli fil-konsultazzjoni pubblika. L-informazzjoni pprovduta b'reazzjoni għall-konsultazzjoni pubblika trid tiġi vvalutata mill-Istat Membru kif stabbilit f'din it-Taqsima u fl-Anness I. L-Istati Membri jenħtieġ li jikkomunikaw ir-

⁶⁸ L-Istati Membri jistgħu jinkludu din it-talba direttament fil-konsultazzjoni pubblika, fl-interess taż-żmien. Inkella, wara l-konsultazzjoni pubblika, bħala parti mill-valutazzjoni tagħhom tar-riżultati tal-konsultazzjoni pubblika, l-Istati Membri jistgħu jitolbu aktar informazzjoni minn ċerti fornituri li fil-konsultazzjoni pubblika pprovdew informazzjoni li tista' tirriskja li tirrappreżenta sempliċi "espressjoni ta' interess".

⁶⁹ L-Artikolu 29 tad-Direttiva (UE) 2018/1972.

riżultati tal-valutazzjoni tagħhom u r-raġunijiet għalihom lil kull parti interessata li tkun ippreżentat informazzjoni dwar il-pjanijiet ta' investiment privat tagħhom.

- (91) L-Istat Membru jenhtieg li jikkonsulta lill-ARN dwar ir-riżultati tal-konsultazzjoni pubblika, inkluż dwar il-valutazzjoni tal-kredibbiltà tal-pjanijiet ta' investiment futuri mill-Istat Membru⁷⁰.

5.2.2.4.4 L-aħjar prattiki: monitoraġġ *ex post* tal-implimentazzjoni tal-pjanijiet ta' investiment privat

- (92) Jekk l-Istat Membru jqis li l-pjanijiet ta' investiment privat sottomessi huma kredibbli u konsegwentement iż-żona korrispondenti ssawret mill-intervent pubbliku, huwa jista' jiddeċiedi li jirrikjedi li l-operaturi li jkunu ppreżentaw il-pjanijiet jew li jkunu dahlu fi ftehimiet ta' impenn jirrapportaw regolarment dwar l-istadji importanti ddikjarati tagħhom biex ivaraw in-network u jipprovdu s-servizzi fil-perjodu ta' żmien iddikjarat.
- (93) Jekk l-Istat Membru jidentifika devjazzjonijiet mill-pjan ippreżentat li jissuggerixxu li l-proġett mhux se jimmaterjalizza jew ikollu biżżejjed raġunijiet biex jiddubita li l-investment se jitlesta kif iddikjarat, l-Istat Membru jista' jiddeċiedi li jirrikjedi lill-parti kkonċernata tipprovdi aktar informazzjoni li turi l-kredibbiltà kontinwa tal-investment.
- (94) Jekk l-Istat Membru jkollu dubji sinifikanti dwar jekk l-investment hux se jitlesta kif iddikjarat, jista' jiddeċiedi fi kwalunkwe ħin matul il-perjodu ta' żmien rilevanti li jinkludi ż-żoni kkonċernati mill-investment f'eżerċizzju ġdid ta' konsultazzjoni pubblika, bil-ħsieb li tiġi vverifikata l-eligibbiltà potenzjali tagħhom għal intervent pubbliku.

5.2.3 *L-adeqwatezza tal-miżura ta' għajjnuna bħala strument ta' politika*

- (95) L-Istat Membru jrid juri li l-għajjnuna u t-tfassil tagħha huma xierqa biex jindirizzaw in-nuqqas identifikat fis-suq u jintlaħqu l-oġettivi mfittxija mill-għajjnuna. Miżura ta' għajjnuna ma tiġix ikkunsidrata kompatibbli mas-suq intern jekk ma tkunx xierqa, pereżempju jekk l-istess eżitu jkun jista' jinkiseb permezz ta' miżuri oħrajn li jikkawżaw inqas distorsjoni.
- (96) Sabiex ikunu xierqa, in-networks fissi u mobbli ffinanzjati mill-Istat iridu jipprovdu karatteristiċi msaħħa b'mod sinifikanti meta mqabbla man-networks eżistenti. Għalhekk, in-networks fissi u mobbli ffinanzjati mill-Istat jenhtieg li jkunu jistgħu jiżguraw bidla gradwali. Tista' tintwera bidla gradwali jekk bħala riżultat tal-intervent pubbliku (i) l-implimentazzjoni tan-network fiss jew mobbli ġdid tirrappreżenta investment ġdid sinifikanti fin-network tal-broadband⁷¹ u (ii) in-network iffinanzjat

⁷⁰ Mekkanizmu simili huwa stabbilit fl-Artikolu 22 tad-Direttiva (UE) 2018/1972.

⁷¹ Pereżempju, fil-każ ta' networks fissi, l-investimenti marginali relatati biss mal-aġġornament tal-komponenti attivi tan-network jenhtieg li ma jiġux ikkunsidrati eligibbli għall-għajjnuna mill-Istat. Bl-istess mod, għalkemm ċerti teknoloġiji li jtejbura r-ram (bhall-vetturar) jistgħu jżidu l-kapaċitajiet tan-networks eżistenti, dawn jistgħu ma jirrikjedux investimenti sinifikanti f'network ġdid, għalhekk, jenhtieg li ma jkunx eligibbli għall-għajjnuna mill-Istat. Fil-każ tan-networks mobbli, l-investimenti f'taġġir attiv jista' jkollhom rwol importanti fil-kwalità tas-servizzi pprovduti. F'każijiet bħal dawn, l-appoġġ pubbliku jista' jiġi estiż ukoll għal taġġir attiv, dment li ma jkunx jikkonsisti f'semplici aġġornamenti inkrementali iżda

mill-Istat igib miegħu kapaċitajiet godda sinifikanti għas-suq f'termini ta' disponibbiltà, kapaċità, veloċitajiet u kompetizzjoni tas-servizz tal-broadband. Il-bidla fil-pass trid titqabbel mal-prestazzjoni tan-network(s) eżistenti. L-iskjeramenti tan-network ippjanati b'mod kredibbli ma jitqisux għall-valutazzjoni tal-bidla gradwali sakemm, waħedhom, ma jipprovdu prestazzjoni simili għal dik tan-network ifffinanzjat mill-Istat ippjanat fi hdan il-medda ta' żmien rilevanti.

- (97) L-intervent pubbliku jista' jkun soġġett, fejn iġġustifikat, għal perjodu ta' protezzjoni tal-investment privat ta', fil-prinċipju, sa massimu ta' seba' snin⁷².

5.2.3.1 Bidla fil-pass – networks ta' aċċess fissi

- (98) Għan-networks ta' aċċess fissi, jistgħu jitkejlu karatteristiċi mtejbja f'termini ta' veloċitajiet. F'każ bħal dan, bidla gradwali teħtieġ żieda sostanzjali fil-veloċità tad-download u tal-upload (ara l-paragrafu 5.2.3.1.4) meta mqabbla man-network eżistenti.

5.2.3.1.1 Żoni bojod

- (99) Meta n-networks eżistenti ma jkunux jistgħu jipprovdu veloċità tad-download ultraveloċi, l-appoġġ pubbliku jrid ikun:
- a) Veloċità ta' download ta' inqas minn 30 Mbps: mill-inqas jirdoppja l-veloċità tad-download u mill-inqas jilhaq il-veloċità tad-download ta' 30 Mbps;
 - b) Veloċità ta' download ta' 30 Mbps u aktar: mill-inqas jittripla l-veloċità tad-download u mill-inqas jilhaq il-veloċità tad-download ultraveloċi. L-Unjoni stabbiliet objettiv strateġiku li, sal-2025, *“il-familji Ewropej kollha, rurali jew urbani, ser ikollhom aċċess għall-konnettività tal-internet li toffri downlink ta' mill-inqas 100 Mbps, aġġornabbli għal veloċità tal-Gigabits”*⁷³.
- (100) Fil-każijiet kollha, in-network il-ġdid irid iżid biżżejjed il-veloċità tal-upload⁷⁴ tan-network eżistenti li jipprovdi l-ogħla veloċità tad-download.
- (101) Kif spjegat fil-premessa (96), l-intervent appoġġat mill-Istat irid jirrappreżenta wkoll investment sinifikanti ġdid fl-infrastruttura li jġib kapaċitajiet godda sinifikanti fis-suq⁷⁵.

jikkostitwixxi parti integrali minn aġġornament sinifikanti fil-kapaċitajiet tan-network. Ara pereżempju d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni (C(2021) 9538) – Spanja- SA.57216 Mobile coverage in rural areas in Galicia (għadha mhux ippubblikata).

⁷² Ir-rilevanza u t-tul ta' kwalunkwe perjodu ta' protezzjoni tal-investment privat ikunu jiddependu fuq l-ispeċifiċitajiet tan-networks protetti, eż. it-teknoloġiji tan-network sottostanti, il-perjodi ta' implimentazzjoni, l-eżistenza ta' perjodi assenjati, eċċ.

⁷³ Konnettività għal suq Uniku Diġitali Kompetittiv - Lejn soċjetà Ewropea tal-Gigabits”, COM(2016) 587 final.

⁷⁴ In-networks tal-broadband tipikament jipprovdu veloċità tad-download oghla mill-veloċità tal-upload. Il-veloċitajiet tal-upload tipiċi huma fil-medda ta' bejn 10 % u 30 % tal-veloċità tad-download. “Żieda suffiċjenti tal-veloċità tal-upload” tfisser li l-veloċità tal-upload li tirriżulta trid tkun tal-inqas f'din il-medda.

⁷⁵ Dan huwa pereżempju l-każ meta n-network il-ġdid jestendi sostanzjalment il-fibra mill-qalba tan-network lejn it-tarf tan-network, eż. (i) l-implimentazzjoni tal-fibra fl-istazzjonijiet bażi biex tiġi appoġġata l-

5.2.3.1.2 Żoni griżi

- (102) Fejn digà jeżisti network ultraveloċi wieħed, l-appoġġ pubbliku għal network bi prestazzjoni aħjar jista' jingħata biss jekk l-investment ifffinanzjat mill-Istat fin-network il-ġdid tal-inqas jittripla l-veloċità ta' download u jżid b'mod suffiċjenti l-veloċità tal-upload meta mqabbel man-network eżistenti. Kif indikat fil-taqsima preċedenti, l-intervent appoġġat pubblikament irid jirrappreżenta wkoll investment sinifikanti ġdid fl-infrastruttura li jġib kapaċitajiet ġodda sinifikanti lis-suq⁷⁶.

5.2.3.1.3 Żoni suwed

- (103) Fejn jeżistu digà mill-inqas żewġ networks ultraveloċi, l-appoġġ pubbliku għal network bi prestazzjoni aħjar jista' jingħata jekk, minbarra r-rekwiżit li l-veloċità tad-download tiġi mill-inqas ittripplikata u li tiżdied b'mod suffiċjenti l-veloċità ta' upload meta mqabbla man-network eżistenti, in-network il-ġdid jipprovdi veloċità tad-download ta' mill-inqas 1 Gbps.

5.2.3.1.4 Veloċitajiet imsaħħa tal-upload

- (104) Hekk kif jgħaddi ż-żmien fid-deċennju u fid-dawl tal-iżviluppi mistennija fis-suq, jista' jkun hemm hteġa murija ta' veloċità tal-upload imtejba sa 1 Gbps. F'ċirkostanzi bħal dawn, in-networks li jipprovdu veloċitajiet tad-download ta' 1 Gbps iżda mhux veloċitajiet tal-upload ta' 1 Gbps jistgħu ma jissodisfawx biżżejjed il-htigijiet partikolari tal-utenti finali.
- (105) Fuq din il-bażi, l-intervent pubbliku biex jiġu implimentati networks li jipprovdu veloċità tal-upload sa 1 Gbps, jista' jiġi permess f'żoni fejn digà jeżisti network li jipprovdi veloċità tad-download ta' 1 Gbps⁷⁷, jekk l-Istat Membru juri li hemm hteġa identifikata għal veloċità msaħħa ta' upload sa 1 Gbps u soġġett għall-issodisfar tal-kundizzjonijiet deskritti fit-Taqsima 5.2.2.3. Għal dan il-għan, l-Istati Membri jenhtieg li jipprovdu evidenza fattwali affidabbli minn sorsi verifikabbli.
- (106) L-għajjnuna mill-Istat għall-implimentazzjoni ta' networks li jipprovdu veloċità msaħħa ta' upload trid twassal għal avvanz teknoloġiku sinifikanti, sostenibbli, favur il-kompetizzjoni u mhux temporanju mingħajr ma tohloq diżinċentivi sproporzjonati għall-investimenti privati.

implimentazzjoni ta' networks fissi ta' aċċess mingħajr fili; (ii) l-implimentazzjoni tal-fibra fil-kabinetti tat-toroq fejn il-kabinetti tat-toroq ma kinux preċedentement konnessi ma' network tal-fibra; (iii) iż-żieda (l-approfondiment) tal-fibra fin-networks tal-kejbil

⁷⁶ Ara wkoll in-nota f'qiegħ il-paġna 82.

⁷⁷ Irrispettivament mill-htigijiet murija ta' veloċità tal-upload imtejba, l-ebda intervent ma huwa possibbli jekk ikun hemm tal-inqas żewġ networks li jistgħu jiġu aġġornati biex jipprovdu veloċità tal-upload ta' mill-inqas 1 Gbps.

5.2.3.2 Bidla gradwali – Networks ta' aċċess mobbli

- (107) Network mobbli ffinanzjat mill-Istat irid jiżgura “bidla gradwali” f'termini ta' disponibbiltà, kapaċità, veloċitajiet u kompetizzjoni tas-servizz mobbli li jistgħu jrawmu l-adozzjoni ta' servizzi innovattivi godda⁷⁸.
- (108) Kif indikat fit-Taqsima 2.2.2, it-tranzizzjoni għal kull generazzjoni mobbli ġdida hija ġeneralment inkrementali. Bejn iż-żewġ generazzjonijiet konsekuttivi s'ha, jeżistu sistemi ibridi inkrementali, li normalment ikunu aktar effiċjenti mill-predeċessuri tagħhom. Pereżempju, is-sistema ta' komunikazzjoni ċellulari tal-4G LTE hija aħjar mill-4G f'diversi aspetti u l-5G awtonoma hija aktar effiċjenti mill-5G mhux awtonoma. Bl-istess mod, kull generazzjoni ġdida ta' servizzi mobbli pprovdiet kapaċitajiet godda⁷⁹. Filwaqt li l-generazzjonijiet kollha tat-teknoloġija tal-komunikazzjonijiet mobbli jippermettu servizzi tal-vuċi mobbli, il-generazzjonijiet l-aktar godda biss jippermettu l-forniment ta' servizzi ta' *data* mobbli effiċjenti. L-aktar fattur importanti ta' differenzjazzjoni tal-generazzjonijiet tat-teknoloġija tal-komunikazzjonijiet mobbli huwa ż-żieda fil-kapaċità globali, peress li generazzjonijiet aktar godda jipprevedu inqas latenza u kapaċitajiet akbar ta' trażmissjoni.
- (109) Peress li l-forniment ta' kapaċitajiet godda jirrikjedi aktar kapaċità, it-teknoloġiji ta' generazzjoni ġdida jirrikjedu frekwenzi godda. Minhabba li l-frekwenzi huma riżorsa skarsa, fl-Unjoni l-allokazzjoni ta' dawn il-frekwenzi ssir fuq il-bażi ta' rkant jew ta' proċeduri ta' għażla kompetittivi oħrajn. Meta teknoloġija ta' generazzjoni mobbli ġdida tiġi implimentata b'ha l-riżultat ta' dan il-proċess, jista' jiġi preżunt li din it-teknoloġija se tipprovdii kapaċitajiet godda sinifikanti meta mqabbla man-networks mobbli eżistenti. L-operaturi tas-servizzi mobbli huma lesti biss li jiffaċċjaw spejjeż sinifikanti bil-quddiem biex jiksibu drittijiet godda għall-użu tal-ispettru li jappoġġa teknoloġija ta' generazzjoni mobbli ġdida jekk jistennaw li din it-teknoloġija l-ġdida toffri kapaċitajiet superjuri li jippermettulhom li jkollhom redditu fuq dan l-investment maż-żmien. Abbażi ta' dan, il-Kummissjoni aċċettat li l-karatteristiċi addizzjonali tan-networks 4G matul il-generazzjonijiet preċedenti jammontaw għal bidla gradwali⁸⁰. Bl-istess mod, in-networks 5G awtonomi għandhom kapaċitajiet funzjonali addizzjonali meta mqabbla mal-generazzjonijiet preċedenti u meta mqabbla ma' soluzzjonijiet mhux awtonomi tal-5G, b'ha l-latenza ultrabaxxa, livell għoli ta' affidabbiltà u l-possibbiltà li tiġi riżervata parti min-network għal użu partikolari u li tiġi ggarantita ċerta kwalità tas-servizz. Dawn il-karatteristiċi se jippermettu lin-networks awtonomi tal-5G jappoġġaw servizzi godda (eż.: il-monitoraġġ tas-saħħa u s-servizzi ta' emerġenza, il-kontroll f'lin reali tal-magni tal-fabbriki, il-grilji intelligenti għall-ġestjoni tal-enerġija rinnovabbli, il-mobbiltà konnessa u awtomatizzata, id-detezzjoni preċiża tal-ħsarat u l-intervent rapidu) biex b'hekk tiġi żgurata bidla gradwali meta mqabbla mal-generazzjonijiet preċedenti u n-networks

⁷⁸ Dan jista' jinkludi l-forniment ta' servizzi godda li ma kinux ikunu possibbli mingħajr l-intervent pubbliku, eż. mobbiltà konnessa u awtomatizzata.

⁷⁹ Ara wkoll in-nota f'qiegħ il-paġna 24.

⁸⁰ Ara, pereżempju, id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2020) 8939 final tas-16 ta' Diċembru 2020, il-Kawża SA.54684 – il-Ġermanja – High-capacity mobile infrastructure roll-out in Brandenburg (ĠU C 60, 19.2.2021, p. 2).

mhux awtonomi tal-5G. It-teknoloġiji mobbli tal-generazzjoni li jmiss (eż. is-6G) huma mistennija jipprovdu aktar kapacitajiet imsaħħa fil-futur.

5.2.3.3 Bidla gradwali – Networks backhaul

- (110) Network backhaul iffinanzjat mill-Istat irid jiżgura “bidla gradwali” f’termini ta’ servizzi li jista’ jappoġġa. Tista’ tintwera “bidla gradwali” jekk in-network backhaul ġdid tal-anqas jirdoppja l-veloċità ta’ download u tal-upload tan-networks backhaul eżistenti u ppjanati.

5.2.3.4 Strumenti ta’ politika alternattivi

- (111) L-ghajnuna mill-Istat ma hijiex l-uniku strument ta’ politika disponibbli għall-Istati Membri biex tingħata spinta lill-investiment fil-varar tan-networks tal-komunikazzjonijiet elettronici tal-broadband. L-Istati Membri jistgħu jużaw strumenti oħrajn aktar xierqa disponibbli, bħal miżuri mhux monetarji min-naħa tad-domanda, miżuri amministrattivi u regolatorji jew strumenti bbażati fuq is-suq (ara l-Anness II). Bl-istess mod, ir-riżultati tal-evalwazzjonijiet *ex post*, kif deskritti fit-Taqsima 8 jistgħu jiġu kkunsidrati għall-valutazzjoni tal-adegwatezza tal-miżura ta’ ghajnuna propost.

5.2.3.5 L-aħjar prattiki: ir-rwol tal-ARN, l-Awtoritajiet Nazzjonali tal-Kompetizzjoni, iċ-ċentri ta’ kompetenza nazzjonali u l-BCOs

- (112) Ir-rwol tal-ARN fit-tfassil tal-aktar miżuri xierqa ta’ ghajnuna mill-Istat b’appoġġ għall-broadband huwa partikolarment importanti. L-ARN kisbu għarfien tekniku u għarfien espert minhabba r-rwol kruċjali assenjat lilhom mir-regolamentazzjoni settorjali u jinsabu fl-aħjar pożizzjoni biex jappoġġaw lill-awtoritajiet pubbliċi fir-rigward tat-tfassil tal-miżuri ta’ ghajnuna mill-Istat.
- (113) L-Istati Membri huma mhegġa jikkonsultaw sistematikament lill-ARN dwar it-tfassil ta’ miżuri ta’ ghajnuna mill-Istat, u b’mod partikolari izda mhux limitat għalihom, dwar: l-identifikazzjoni ta’ zoni fil-mira (immappjar u konsultazzjoni pubblika), il-valutazzjoni ta’ bidla gradwali, il-prodotti tal-aċċess bl-ingrossa, il-kundizzjonijiet u l-ipprezzar, il-mekkaniżmi ta’ riżoluzzjoni tal-kunflitti, kif ukoll fil-każ ta’ tilwim fir-rigward ta’ kwalunkwe wiehed minn dawk l-aspetti. L-Istati Membri huma mhegġa jipprovdu lill-ARN bir-riżorsi u bil-kompetenzi li jehtieġu biex jagħtu tali appoġġ. Fejn ikun mehtieġ, l-Istati Membri jenhtieġ li jipprovdu bażi ġuridika xierqa għal tali involviment tal-ARN fi proġetti tal-ghajnuna mill-Istat għall-broadband⁸¹.
- (114) F’konformità mal-aħjar prattiki, mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi tal-ARN skont il-qafas regolatorju, l-ARN jistgħu joħroġu linji gwida għall-awtoritajiet lokali dwar, fost l-oħrajn, it-twettiq ta’ analiżi tas-suq u d-definizzjonijiet ta’ prodotti ta’

⁸¹ Meta l-ARN tkun irċeviet il-kompetenzi mehtieġa skont il-liġi nazzjonali għall-involviment tagħha fi proġetti tal-ghajnuna mill-Istat għall-broadband, l-Istat Membru jenhtieġ li jibgħat lill-ARN deskrizzjoni dettaljata tal-miżuri tal-ghajnuna u l-karatteristiċi rilevanti, tal-inqas xahrejn qabel notifika dwar l-ghajnuna mill-Istat biex l-ARN ikun jista’ jkollha perjodu ta’ żmien raġonevoli biex tipprovdi l-opinjoni tagħha.

aċċess bl-ingrossa u l-ipprezzar. Dawn il-linji gwida jenħtiegħ li jqisu l-qafas regolatorju u r-rakkomandazzjonijiet maħruġa mill-Kummissjoni⁸².

- (115) Minbarra l-involviment tal-ARN, l-Istati Membri jistgħu jikkonsultaw ukoll lill-Awtoritajiet Nazzjonali tal-Kompetizzjoni (NCAs), pereżempju biex jirċievu pariri dwar kif għandhom jistabbixxu kundizzjonijiet ekwi għall-operaturi u biex jevitaw li sehem sproporzjonatament għoli tal-fondi tal-Istat jiġi allokat għal operatur wieħed, u b'hekk tissaħħaħ pożizzjoni tas-suq (possibbilment diġà dominanti)⁸³.
- (116) L-Istati Membri jistgħu jistabbilixxu ċentri ta' kompetenza nazzjonali jew Uffiċċji ta' Kompetenza fil-Banda Wiesgħa (BCOs), li jistgħu jgħinu lill-awtoritajiet ifasslu miżuri adegwati ta' għajjnuna mill-Istat u jiżguraw konsistenza fl-applikazzjoni tal-miżuri, li huma soġġetti għar-regoli dwar l-għajjnuna mill-Istat li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dawn il-linji gwida⁸⁴.

5.2.4 *Proporzjonalità tal-miżura ta' għajjnuna*

- (117) L-Istati Membri jridu juru li l-għajjnuna hija proporzjonata għall-problema indirizzata, li essenzjalment turi li l-istess bidla fl-imġiba (skont l-effett ta' incenċiv) ma tinkisibx b'inqas għajjnuna u b'inqas distorsjonijiet. L-għajjnuna tiġi kkunsidrata proporzjonata jekk l-ammont tagħha jkun limitat għall-minimu meħtiegħ u d-distorsjonijiet potenzjali tal-kompetizzjoni jiġu minimizzati, f'konformità mat-Taqsima 5.2.4.1 sa 5.2.4.7.

5.2.4.1 *Proċedura tal-għażla kompetittiva*

- (118) Miżura ta' għajjnuna tiġi kkunsidrata bħala proporzjonata jekk l-ammont tal-għajjnuna jkun limitat għall-minimu meħtiegħ biex isseħħ l-attività ekonomika megħjuna.
- (119) L-għajjnuna trid tiġi allokata lill-fornituri ta' networks u servizzi tal-komunikazzjonijiet elettronici abbażi ta' proċedura tal-għażla kompetittiva miftuħa, trasparenti u mhux diskriminatorja f'konformità mal-prinċipji tal-akkwist pubbliku⁸⁵ u b'rispett għall-prinċipju tan-newtralità teknoloġika, kif speċifikat fit-Taqsima 5.2.4.2, mingħajr preġudizzju għar-regoli applikabbli dwar l-akkwist pubbliku.

⁸² Dan iżid it-trasparenza, jiffaċilita l-piż amministrattiv fuq l-awtoritajiet lokali u jista' jfisser li l-ARN ma jkollhomx janalizzaw kull każ ta' għajjnuna mill-Istat fuq bażi individwali.

⁸³ Ara, pereżempju, Avis No12-A-02 du 17 janvier 2012 relatif à une demande d'avis de la commission de l'économie, du développement durable et de l'aménagement du territoire du Sénat concernant le cadre d'intervention des collectivités territoriales en matière de déploiement des réseaux à très haut débit (L-opinjoni tal-Awtorità Franċiża tal-Kompetizzjoni fir-rigward tal-varar ta' networks tal-broadband b'veloċità għolja hafna).

⁸⁴ Ara, pereżempju, id-Deciżjoni tal-Kummissjoni K(2008) 6705 tal-5 ta' Novembru 2008, il-każ N 237/08 — Il-Ġermanja — Broadband support in Niedersachsen (C 18, 24.01.2009, p. 1); Id-Deciżjoni tal-Kummissjoni C(2012) 8223 final tal-20 ta' Novembru 2012, il-każ SA.33671 (2012/N) — Ir-Renju Unit — National Broadband scheme for the UK - Broadband Delivery UK (ĠU C 16, 19.1.2013, p. 2) u d-Deciżjoni tal-Kummissjoni C(2016) 3208 final tas-26 ta' Mejju 2016, każ SA 40720 (2016/N) — Ir-Renju Unit — Broadband Delivery UK (ĠU C 323, 2.9.2016, p. 2).

⁸⁵ Id-Direttiva 2014/24/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Frar 2014 dwar l-akkwist pubbliku u li tħassar id-Direttiva 2004/18/KE (ĠU L 94, 28.3.2014, p. 65) u d-Direttiva 2014/23/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Frar 2014 dwar l-ghoti ta' kuntratti ta' konċessjoni (ĠU L 94 28.3.2014, p. 1).

- (120) L-ghajjnuna titqies proporzjonata u limitata għall-ammont minimu meħtieġ jekk l-ghajjnuna tingħata permezz ta' proċedura ta' għażla kompetittiva li tattira numru suffiċjenti ta' parteċipanti. Meta n-numru ta' parteċipanti ma jkunx biżżejjed, l-Istat Membru jrid jafda awditur indipendenti bil-valutazzjoni tal-offerta (inklużi l-kalkoli tal-kostijiet) sottomessa mill-offerent rebbieħ.
- (121) Diversi proċeduri jistgħu jkunu xierqa skont iċ-ċirkostanzi. Għal proġetti b'kumplessità teknika kbira, jew fejn ikun xieraq mod ieħor, l-Istati Membri jistgħu jagħzlu li jinvolvu ruħhom fi proċedura ta' djalogu kompetittiv ma' offerenti potenzjali, bl-għan li jiżguraw l-aktar disinn xieraq tal-proġett.
- (122) L-Istat Membru jrid jiżgura li tintgħażel l-aktar soluzzjoni ekonomikament vantaġġuża. Għal dan il-għan, l-Istat Membru jrid jistabbilixxi kriterji tal-ġoti kwalitattivi oġġettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji u jrid jispeċifika l-ponderazzjoni relattiva ta' kull kriterju minn qabel. Il-kriterji kwalitattivi għall-ġoti jridu jiġu ponderati skont l-ammont ta' għajjnuna mitlub. B'kundizzjonijiet ta' kwalità simili jekk mhux identiċi, l-offerent li jitlob l-inqas ammont ta' għajjnuna jrid jingħata l-ghajjnuna.
- (123) Il-kriterji tal-ġoti kwalitattivi jistgħu jinkludu, fost l-oħrajn, il-prestazzjoni tan-network (inkluża s-sigurtà tiegħu), il-kopertura ġeografika, il-kwalitajiet tal-approċċ teknoloġiku li huma validi għall-futur, l-impatt tas-soluzzjoni proposta fuq il-kompetizzjoni (inklużi t-termini, il-kundizzjonijiet u l-ipprezzar tal-aċċess għall-operaturi)⁸⁶ u l-kost totali tas-sjieda⁸⁷.
- (124) L-Istati Membri huma mhegġa wkoll jikkunsidraw kriterji relatati mal-prestazzjoni klimatika u ambjentali tan-network. Tali kriterji jistgħu jinkludu, pereżempju, l-impatt klimatiku u ambjentali tan-network⁸⁸, jew il-konformità tal-miżura mar-regolamenti klimatiki u ambjentali nazzjonali u tal-UE. L-Istati Membri jistgħu jinkludu wkoll obbligi għall-offerent magħżul biex jimplimenta miżuri ta' mitigazzjoni f'każ li n-network jista' jkollu impatt negattiv fuq l-ambjent.
- (125) Meta l-ghajjnuna tingħata minghajr proċedura tal-għażla kompetittiva lil awtorità pubblika biex tvara u timmaniġġja network tal-broadband fil-livell tal-operaturi⁸⁹

⁸⁶ Pereżempju, it-topoloġiji tan-network li jippermettu diżaggregazzjoni sħiħa u effettiva jenħtieġ li jirċievu aktar punti.

⁸⁷ Il-kost totali tas-sjieda (TCO) jiġi kkunsidrat, pereżempju, mill-kumpaniji meta jkunu qed ifittxu li jagħmlu investimenti fi proġetti kapitali. It-TCO jinkludi l-investment inizjali kif ukoll l-ispejjeż diretti u indiretti kollha fuq terminu twil. Filwaqt li l-investment inizjali jista' jiġi rrapportat faċilment, il-kumpaniji ħafna drabi jfittxu li janalizzaw l-ispejjeż indiretti potenzjali kollha li jistgħu jkunu ta' influwenza sinifikanti fid-deċiżjoni li jinvestu.

⁸⁸ Pereżempju, tal-konsum tal-enerġija jew taċ-ċiklu tal-ħajja tal-investment, filwaqt li jitqiesu l-kriterji "la tagħmilx ħsara sinifikanti" (DNSH) kif introdotti fir-Regolament dwar it-Tassonomija (UE) 2020/852 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Ġunju 2020 dwar l-istabbiliment ta' qafas biex jiġi ffaċilitat l-investment sostenibbli.

⁸⁹ Il-benefiċjarju tal-ghajjnuna jista' jithalla jipprovdi servizzi għall-konsumatur bħala "bejjiegh bl-imnut tal-aħħar istanza" fejn konsumatur ma jkunx jista' jikseb servizz għall-konsumatur mis-suq. Ara d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2019) 8069 final tal-15 ta' Novembru 2019, il-Kawża SA.54472 (2019/N) – l-Irlanda – National Broadband Plan (ĠU C 7, 10.1.2020, p. 1).

direttament, jew permezz ta' entità interna (mudell ta' investiment dirett), l-Istat Membru jrid jiġġustifika bl-istess mod l-għażla tiegħu ta' soluzzjoni teknoloġika u tan-network⁹⁰.

- (126) Kwalunkwe konċessjoni jew inkarigu ieħor minn tali awtorità pubblika jew entità interna lil parti terza biex tfassal, tibni jew topera n-network trid tiġi allokata permezz ta' proċedura tal-għażla kompetittiva miftuħa, trasparenti u mhux diskriminatorja, f'konformità mal-prinċipji tal-akkwist pubbliku u r-rispett tal-prinċipju tan-newtralità teknoloġika, mingħajr preġudizzju għar-regoli applikabbli dwar l-akkwist pubbliku, ibbażati fuq l-aktar offerta ekonomikament vantaġġuża.

5.2.4.2 Newtralità teknoloġika

- (127) Il-prinċipju tan-newtralità teknoloġika jirrikjedi li l-intervent pubbliku ma jridx jiffavorixxi jew jeskludi xi teknoloġija partikolari, kemm fl-għażla tal-benefiċjarji kif ukoll fl-għoti ta' aċċess bl-ingrossa. Peress li jeżistu soluzzjonijiet teknoloġiċi differenti, jenħtieġ li l-offerta ma tiffavorixxi jew ma teskludix xi teknoloġija jew pjattaforma tan-network partikolari. L-offerenti jenħtieġ li jkunu intitolati li jipproponu l-forniment tas-servizzi meħtieġa bl-użu jew bit-taħlit ta' kwalunkwe teknoloġija li jqisu l-aktar xierqa. Dan huwa mingħajr preġudizzju għall-possibbiltà li l-Istati Membri jiddeterminaw il-prestazzjoni mixtieqa, inkluża l-effiċjenza enerġetika tan-networks *ex ante* u li jagħtu punti ta' prijorità lill-aktar soluzzjoni teknoloġika adatta jew taħlita ta' soluzzjonijiet teknoloġiċi abbażi ta' kriterji oġġettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji, f'konformità mat-Taqsima 5.2.4.1. Network ta' komunikazzjonijiet elettroniki ffinanzjat mill-Istat irid jippermetti aċċess b'kundizzjonijiet ġusti u mhux diskriminatorji għal dawk kollha li jfittxu aċċess irrispettivament mit-teknoloġija użata.

5.2.4.3 L-użu tal-infrastruttura eżistenti

- (128) L-użu mill-ġdid tal-infrastruttura eżistenti huwa wieħed mid-determinanti ewlenin biex jitnaqqas il-kost ġenerali tal-varar ta' network tal-broadband ġdid u jiġi limitat l-impatt negattiv tiegħu fuq l-ambjent⁹¹.
- (129) L-Istati Membri jridu jistabbilixxu bażi tad-*data* nazzjonali dwar id-disponibbiltà ta' infrastrutturi eżistenti li jistgħu jerġgħu jintużaw għat-tnedija tal-broadband, inklużi l-assi tal-infrastruttura kummerċjali u dawk li huma proprjetà ta' korpi pubbliċi.
- (130) Fid-dokumenti tal-proċedura tal-għażla kompetittiva, l-Istati Membri jridu jinkludu l-informazzjoni kollha dwar l-infrastruttura eżistenti disponibbli, identifikata abbażi tal-

⁹⁰ Ara d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2018) 6613 final tat-12 ta' Ottubru 2018, il-każ SA.49614 (2018/N) — Il-Litwanja — Development of Next Generation Access Infrastructure – RAIN 3 (ĠU C 424, 23.11.2018, p. 8); Id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2016) 3931 final tat-30 ta' Ġunju 2016, il-każ SA.41647 — L-Italja — Strategia Banda Ultralarga (ĠU C 258, 15.7.2016, p. 4); Id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2019) 6098 final tal-20 ta' Awwissu 2019, il-każ SA.52224 — L-Awstrija — Broadband project in Carinthia (ĠU C 381, 8.11.2019, p. 7).

⁹¹ Eżempji ta' miżuri għat-tnaqqis tal-kostijiet tal-implimentazzjoni tan-networks u l-impatt tagħhom fuq l-ambjent huma stabbiliti fid-Direttiva dwar it-Tnaqqis tal-Ispejjeż tal-Broadband (id-Direttiva 2014/61/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Mejju 2014 dwar miżuri biex tonqos l-ispiża għall-installazzjoni ta' networks tal-komunikazzjoni elettronika b'veloċità għolja, ĠU L 155, 23.5.2014, p. 1).

bażi tad-*data* nazzjonali, kif issupplimentata jew aġġornata abbażi tal-eżerċizzju ta' mmappjar u konsultazzjoni pubblika.

- (131) L-Istati Membri jenhtieg li jheggu lill-operaturi li jipparteċipaw fi proċedura tal-ghażla kompetittiva (offerenti) jirrikorru għal kwalunkwe infrastruttura eżistenti disponibbli, sabiex tiġi evitata duplikazzjoni bla bżonn u inutli tar-riżorsi u jitnaqqas l-ammont ta' finanzjament pubbliku. Dan jista' jinkludi, fost l-oħrajn: l-użu tal-infrastruttura tal-operatur stess; l-użu ta' infrastruttura ta' operaturi oħrajn (inklużi prodotti regolati⁹²); l-użu ta' infrastruttura eżistenti oħra tal-utilitajiet (inkluż, pereżempju, pajpijiet tal-ilma u tad-drenaġġ u infrastruttura tal-elettriku rilevanti); l-użu mill-ġdid tal-arbli tar-radju; l-infrastruttura pubblika, eċċ.
- (132) Kwalunkwe operatur li ma jkollux is-sjieda jew il-kontroll tal-infrastruttura (irrispettivament minn jekk fil-fatt tintużax) fiż-żona fil-mira u li jixtieq jipparteċipa fl-offerta, irid:
- a) jinforma lill-awtorità li tagħti l-ghajjnuna u lill-ARN dwar dik l-infrastruttura matul l-eżerċizzju ta' mmappjar u ta' konsultazzjoni pubblika;
 - b) jimpenja ruħu li jagħmel l-infrastruttura disponibbli għall-użu minn operaturi oħrajn fl-offerti tagħhom; u
 - c) jipprovdi informazzjoni adegwata dwar l-użu ta' dik l-infrastruttura (inklużi t-termini, il-kundizzjonijiet, l-ipprezzar).
- (133) L-informazzjoni indikata fil-premessa (132)c), trid tiġi pprovduta biżżejjed minn qabel biex tkun tista' titqies b'mod effettiv fl-offerti ta' operaturi oħrajn u biex tkun tista' tiġi pprovduta kwalunkwe kjarifika jew informazzjoni nieqsa. Fi kwalunkwe każ, l-informazzjoni trid tiġi pprovduta tal-inqas xahrejn qabel l-iskadenza biex tiġi sottomessa l-offerta fil-proċedura tal-ghażla kompetittiva.
- (134) L-Istati Membri jistgħu jikkonsultaw lill-ARN dwar l-adegwatezza tat-termini, il-kundizzjonijiet u l-ipprezzar proposti mill-operaturi għall-użu tal-infrastruttura eżistenti, biex jivverifikaw li l-kundizzjonijiet ma jkunux eċċessivament projbittivi jew jirriskjaw li jxekklu l-użu ta' dik l-infrastruttura.

5.2.4.4 Aċċess bl-ingrossa

- (135) L-aċċess bl-ingrossa effettiv ta' partijiet terzi għal networks iffinanzjati mill-Istat huwa komponent indispensabbli ta' kwalunkwe miżura ta' ghajjnuna mill-Istat. B'mod partikolari, l-aċċess bl-ingrossa jippermetti lil operaturi terzi jikkompetu mal-offerent magħżul, u b'hekk jissahħu l-ghażla u l-kompetizzjoni fiż-żoni kkonċernati mill-miżura filwaqt li fl-istess hin jiġi evitat il-holqien ta' monopolji reġjonali tas-servizzi. Billi l-kompetizzjoni tingħata l-possibbiltà li tiżviluppa fiż-żona fil-mira, dan jiżgura wkoll l-iżvilupp tas-suq f'dik iż-żona fuq medda itwal ta' żmien. Din il-kundizzjoni

⁹² Meta jkun hemm aċċess għal network eżistenti bl-użu ta' prodott li jkun disponibbli bhala riżultat ta' obbligi regolatorji, il-limitazzjonijiet li jinvolvi l-użu ta' dak il-prodott ta' aċċess regolat għandhom jitqiesu fl-evalwazzjoni tal-proposta fil-proċess tal-ghażla kompetittiva. Huma biss l-offerenti li ma jkollhomx is-sjieda jew il-kontroll ta' dak in-network eżistenti regolat li jistgħu jużaw prodott ta' aċċess regolat fl-offerta tagħhom. Ara d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2016) 3208 final tas-26 ta' Mejju 2016, il-Kawża SA.40720 (2016/N) – ir-Renju Unit - Broadband Delivery UK (ĠU C 323, 2.9.2016, p. 2).

ma hijiex kontingenti fuq kwalunkwe analiżi minn qabel tas-suq skont it-tifsira tal-Kapitolu III tad-Direttiva (UE) 2018/1972. It-tip ta' obbligi ta' aċċess bl-ingrossa imposti fuq network iffinanzjat mill-Istat jenħtieġ li jkun allinjat mal-portafoll tal-obbligi tal-aċċess stabbiliti skont ir-regolament settorjali. Madankollu, il-benefiċjarji tal-ġhajjnuna jenħtieġ li jipprovdu firxa usa' ta' prodotti ta' aċċess bl-ingrossa minn dawk imposti mill-ARN fuq l-operaturi li għandhom saħħa sinifikanti fis-suq peress li l-benefiċjarji tal-ġhajjnuna qed juża mhux biss ir-riżorsi proprji tiegħu iżda wkoll flus il-kontribwenti biex ivara n-network. Tali aċċess bl-ingrossa jenħtieġ li jingħata kmieni kemm jista' jkun qabel ma jibdew jiġu pprovduti s-servizzi rilevanti u, fejn l-operatur tan-network ikollu wkoll il-ħsieb li jipprovdi servizzi bl-imnut, mill-inqas sitt xhur qabel it-tnedija tas-servizzi bl-imnut.

- (136) In-network iffinanzjat mill-Istat irid joffri aċċess effettiv b'kundizzjonijiet ġusti u mhux diskriminatorji lill-operaturi kollha li jitolbuh. Dan jista' jimplika l-aġġornament u ż-żieda fil-kapaċità tal-infrastruttura eżistenti fejn meħtieġ u l-implimentazzjoni ta' infrastruttura ġdida suffiċjenti (eż. kanali kbar biżżejjed biex jipprovdu għal għadd suffiċjenti ta' networks li ma jistgħux ikunu inqas minn tliet topoloġiji tan-network u differenti)⁹³.

5.2.4.4.1 Prodotti ta' aċċess bl-ingrossa

5.2.4.4.1.1 Networks ta' aċċess fiss użati f'żoni bojod u griżi

- (137) In-network iffinanzjat mill-Istat irid jiżgura aċċess bit-stream, aċċess virtwali diżaggregat ("VULA"⁹⁴), aċċess għall-kabinetti tat-toroq, poli/arbli/torrijiet, kanali u fibra skura⁹⁵.

5.2.4.4.1.2 Networks ta' aċċess fiss implimentati f'żoni suwed u li jipprovdu veloċità msahħa tal-upload

- (138) F'żoni suwed ultraveloċi u għal networks li jipprovdu veloċità msahħa ta' upload (ara t-taqsim 5.2.3.1.4), in-network iffinanzjat mill-Istat irid jipprovdi diżaggregazzjoni fiżika effettiva u shiħa flimkien ma' dak li huwa previst għal żoni bojod u griżi.

5.2.4.4.1.3 Networks ta' aċċess mobbli

- (139) Għall-interventi li jappoġġaw in-networks ta' aċċess mobbli, in-network iffinanzjat mill-Istat irid joffri⁹⁶ l-akbar firxa ta' prodotti ta' aċċess bl-ingrossa, inkluż fost l-

⁹³ Dan jista' jinkludi, skont it-tip ta' intervent: tubi ta' daqs adegwat, numru suffiċjenti ta' fibri skuri, tip u aġġornament ta' poli/arbli/torrijiet, tip u daqs tal-kabinetti tat-toroq biex jipprovdu separazzjoni effettiva eċċ. Ara d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2016) 3208 final tas-26 ta' Mejju 2016, il-każ SA 40720 (2016/N) — Ir-Renju Unit — Broadband Delivery UK (ĠU C 323, 2.9.2016, p. 2) u d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2019) 8069 final tal-15 ta' Novembru 2019, il-każ SA.54472 (2019/N) — L-Irlanda — National Broadband Plan (ĠU C 7, 10.1.2020, p. 1).

⁹⁴ Biex ikun eligibbli għall-ġhajjnuna mill-Istat, kwalunkwe prodott VULA jrid ikun irċieva l-approvazzjoni minn qabel mill-ARN kompetenti.

⁹⁵ L-operaturi tan-network ta' aċċess fiss mingħajr fili ("FWA") iridu jagħtu aċċess għall-infrastruttura fiżika tagħhom. Dan jinkludi l-ġhoti ta' aċċess għall-arbli/ghat-torrijiet lill-operaturi fuq bażi mhux diskriminatorja.

⁹⁶ Inkluż għal dawk li jfittxu aċċess FWA.

oħrajn l-aċċess bitstream, l-aċċess għal poli/arbli/torrijiet, u, hekk kif isiru disponibbli, daww il-prodotti ta' aċċess meħtieġa biex jiġu sfruttati l-aktar karatteristiċi avvanzati⁹⁷ tan-networks 5G u tal-ġenerazzjonijiet mobbli futuri⁹⁸. L-aċċess effettiv jista' jinkludi l-aċċess għall-komponenti tan-network li ma jkunux ġew iffinanzjati pubblikament iżda li huma meħtieġa sabiex min ifittex aċċess jipprovdi s-servizzi tiegħu⁹⁹.

5.2.4.4.1.4 Networks backhaul

- (140) Għal interventi f'networks backhaul, in-network iffinanzjat mill-Istat irid jiżgura aċċess bit-stream u aċċess għal poli/arbli/torrijiet, kanali u fibra skura.
- (141) In-network iffinanzjat mill-Istat irid joffri aċċess effettiv b'kundizzjonijiet ġusti u mhux diskriminatorji lill-operaturi kollha li jitolbuh. F'konformità mal-premessa (136), dan jista' jimplika l-implimentazzjoni ta' infrastruttura ġdida suffiċjenti (pereżempju, kanali kbar biżżejjed biex jipprovdu għall-implimentazzjoni ta' fibra skura biżżejjed biex jakkomodaw il-htigijiet prevedibbli tal-operaturi kollha fis-suq).

5.2.4.4.2 Termini u kundizzjonijiet ta' aċċess bl-ingrossa

- (142) L-aċċess effettiv bl-ingrossa jrid jingħata għal mill-inqas għaxar snin għall-prodotti kollha attivi, ħlief ta' VULA.
- (143) L-aċċess abbażi tal-VULA jrid jingħata għal perjodu ta' żmien ugwali għat-tal-hajja tal-infrastruttura passiva li għaliha l-VULA huwa sostitut¹⁰⁰.
- (144) L-aċċess għal infrastruttura passiva ġdida (bħal tubi, poli, kabinetti tat-toroq, fibra skura, eċċ.) irid jingħata għat-tal-hajja tal-element tan-network ikkonċernat¹⁰¹. Jekk tingħata għajjnuna mill-Istat għal infrastruttura passiva ġdida, l-infrastruttura passiva trid tkun kbira biżżejjed biex taqdi mill-inqas tliet networks u topologiji differenti tan-network¹⁰². Dan huwa mingħajr preġudizzju għal kwalunkwe obbligu regolatorju

⁹⁷ Bhar-roaming, in-Network ta' aċċess b'diversi operaturi (MORAN), in-Network ewlieni b'diversi operaturi (MOCN), il-partizzjoni tan-network.

⁹⁸ Meta jagħtu l-għajjnuna, l-Istati Membri jridu jiżguraw li l-arbli u t-torrijiet ikollhom id-dimensjoni adegwata biex jiżguraw li jkun jista' jingħata tali aċċess.

⁹⁹ Aċċess effettiv jimplika li min ifittex aċċess jista' jikkomunika sinjali mill-arblu/mit-torri għall-backhaul li miegħu ikun konness l-arblu/it-torri.

¹⁰⁰ Peress li l-VULA huwa kkunsidrat bħala sostitut ta' diżaggregazzjoni fiżika għal infrastruttura passiva ġdida, japplikaw l-istess regoli għal infrastruttura passiva ġdida.

¹⁰¹ Ara d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2019) 8069 final tal-15 ta' Novembru 2019, il-Kawża SA.54472 (2019/N) – l-Irlanda – National Broadband Plan (ĠU C 7, 10.1.2020, p. 1). Kull meta l-benefiċjarju tal-għajjnuna jiddeċiedi li jagħgħorja jew jissostitwixxi l-infrastruttura passiva qabel ma tiskadi l-hajja tal-infrastruttura meħjuna, il-benefiċjarju tal-għajjnuna jkollu jkompli jagħti aċċess għall-infrastruttura l-ġdida tul il-hajja kollha tal-infrastruttura oriġinali.

¹⁰² Pereżempju, fejn jinbnew kanali ġodda, dawn jenħtieġ li jipprovdu għal tal-inqas 3 kejbils indipendenti li kull wieħed minnhom ikun jista' jospita tal-inqas diversi operaturi. Fejn l-infrastruttura eżistenti jkollha limitazzjonijiet fil-kapaċità u ma tkunx tista' tipprovdi aċċess għal mill-inqas tliet kejbils indipendenti, abbażi tal-prinċipju min jiġi l-ewwel jinqeda l-ewwel, l-operatur tan-network iffinanzjat mill-Istat għandu jagħmel disponibbli mill-inqas 50 % tal-kapaċità eżistenti għal daww li jfittxu l-aċċess.

simili li jista' jiġi impost mill-ARN fis-suq speċifiku kkonċernat sabiex tiġi promossa kompetizzjoni effettiva jew miżuri adottati matul l-istess perjodu jew wara l-iskadenza tal-perjodu ta' għaxar snin.

- (145) L-Istati Membri jridu jikkonsultaw lill-ARN dwar il-prodotti, il-kundizzjonijiet u l-ipprezzar tal-aċċess bl-ingrossa u l-ARN huma mhegga jipprovdu gwida, kif stabbilit fit-Taqsima 5.2.3.5.
- (146) L-istess kundizzjonijiet ta' aċċess iridu japplikaw għan-network kollu ffinanzjat mill-Istat, inklużi l-partijiet tan-network fejn intużaw infrastrutturi eżistenti¹⁰³. L-obbligi tal-aċċess iridu jiġu infurzati irrispettivament minn kwalunkwe bidla fis-sjeda, fil-ġestjoni jew fl-operat tan-network iffinanzjat mill-Istat.
- (147) Bl-użu tar-riżorsi proprji tagħhom, il-benefiċjarju tal-għajjnuna jew dawk li jfittxu aċċess li jkunu konnessi man-network iffinanzjat mill-Istat jistgħu jestendu n-network f'żoni kontigwi. Żoni kontigwi għandhom jinftehm u bħala żoni barra miż-żona fil-mira. Dawk li jfittxu l-aċċess jistgħu jwettqu tali estensjonijiet abbażi tal-kundizzjoni tal-aċċess bl-ingrossa. Jekk ma jkunux marbuta mal-benefiċjarju tal-għajjnuna, ma jkun hemm l-ebda limitazzjoni fuq l-estensjonijiet privati tagħhom.
- (148) Meta jwettaq konsultazzjoni pubblika li tistaqsi dwar in-network eżistenti jew ippjanat fiż-żona fil-mira (ara t-Taqsima 5.2.2.3), l-Istat Membru jrid jindika li l-estensjonijiet privati huma permessi fi stadju aktar tard diment li l-partijiet interessati f'żona kontiġwa ma jopponux tali estensjonijiet matul il-proċess ta' konsultazzjoni pubblika.
- (149) Jekk, fl-eżerċizzju tal-immappjar u tal-konsultazzjoni pubblika, il-partijiet interessati juru li l-estensjoni pplanata tidhol f'żona kontiġwa li diġà hija moqdiya minn mill-inqas żewġ networks indipendenti li jipprovdu velocità komparabbli għal dawk tan-network iffinanzjat mill-Istat jew li hemm mill-inqas network komparabbli wiehed fiż-żona kontiġwa li beda jopera inqas minn hames snin qabel in-network iffinanzjat mill-Istat, l-estensjoni privata f'tali żona kontiġwa tista' titwettaq biss sentejn wara li n-network iffinanzjat mill-Istat jibda jopera¹⁰⁴.
- (150) Bħala eċċezzjoni mit-Taqsima 5.2.4.4.1, f'ċerti ċirkostanzi, l-Istati Membri jistgħu jillimitaw il-forniment ta' ċerti prodotti ta' aċċess li jżidu b'mod sproporzjonat il-kostijiet ta' investiment mingħajr ma jwasslu benefiċċji sinifikanti f'termini ta' kompetizzjoni akbar għal każijiet ta' domanda raġonevoli minn min ifittex aċċess. Tali eċċezzjoni hija possibbli taht il-kundizzjonijiet li ġejjin:
- a) Iż-żona kkonċernata hija żona b'densità tal-popolazzjoni baxxa, fejn hemm servizzi tal-broadband limitati, jew fejn il-benefiċjarji tal-għajjnuna huma kumpaniji lokali żgħira¹⁰⁵;

¹⁰³ Pereżempju, l-użu tal-aċċess bl-ingrossa minn partijiet terzi ma jistax ikun limitat biss għall-forniment ta' servizzi tal-broadband bl-imnut.

¹⁰⁴ Dawn ir-regoli japplikaw ukoll fil-każ ta' konnessjonijiet ma' networks backhaul iffinanzjati mill-Istat jew fil-każ ta' network mobbli ffinanzjat mill-Istat li sussegwentement jintuża għall-FWA f'żoni li diġà huma koperti minn network fiss.

¹⁰⁵ Pereżempju, ara d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2011) 7285 final tad-19 ta' Ottubru 2011, il-Kawża N 330/2010 — Franza – Programme national «Très Haut Débit» - Volet B (ĠU C 364, 14.12.2011, p. 2) u d-

- b) L-aċċess ma jistax jiġi limitat abbażi ta' domanda raġonevoli f'żoni b'densità għolja ta' popolazzjoni fejn wiehied jista' jistenna li l-kompetizzjoni tal-infrastruttura tiżviluppa; f'żoni b'hal dawn, in-network iffinanzjat mill-Istat jenhtieg li joffri t-tipi kollha ta' prodotti ta' aċċess għan-network;
- c) L-Istati Membri jridu juru ż-żieda sproporzjonata fil-kostijiet għal kull prodott ta' aċċess ikkonċernat b'kalkoli dettaljati u oġġettivi tal-kostijiet;
- d) Id-domanda titqies raġonevoli jekk (i) min ifittex aċċess jipprovdi pjan ta' negozju koerenti li jiġġustifika l-iżvilupp tal-prodott fuq in-network iffinanzjat mill-Istat u (ii) l-ebda prodott ta' aċċess komparabbli ma jkun diġà offrut fl-istess zona ġeografika minn operatur ieħor bi prezzijiet ekwivalenti għal dawk ta' żoni b'densità għolja ta' popolazzjoni¹⁰⁶;
- e) Jekk talba għall-aċċess tissodisfa r-rekwiżiti msemmija fil-paragrafi (150)a)-(150)d), il-kost addizzjonali biex jiġi pprovdut dan l-aċċess jithallas mill-benefiċjarju tal-ġhajjnuna¹⁰⁷.

5.2.4.4.3 Ipprezzar tal-aċċess bl-ingrossa

- (151) Fl-iffissar tal-prezzijiet għall-prodotti tal-aċċess bl-ingrossa, l-Istati Membri jridu jiżguraw li l-prezz tal-aċċess bl-ingrossa għal kull prodott tal-aċċess ikun abbażi ta' wiehied mill-parametri referenzjarji u l-prinċipji tal-ipprezzar li ġejjin:
- a) il-medja tal-prezzijiet bl-ingrossa ppubblikati li jipprevalu f'żoni komparabbli u aktar kompetittivi tal-Istat Membru jew tal-Unjoni; jew
 - b) fin-nuqqas ta' tali prezzijiet ippubblikati, il-prezzijiet regolati diġà stabbiliti jew approvati mill-ARN għas-swieq u s-servizzi kkonċernati; jew
 - c) fin-nuqqas ta' tali prezzijiet ippubblikati jew regolati, l-ipprezzar abbażi tal-kost jew il-metodoloġija obbligatorja f'konformità mal-qafas regolatorju settorjali.
- (152) Mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi tal-ARN skont il-qafas regolatorju, l-ARN jenhtieg li tiġi kkonsultata dwar prodotti ta' aċċess bl-ingrossa, it-termini u l-

Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2012) 8223 final tal-20 ta' Novembru 2012, il-Kawża SA.33671 (2012/N) – ir-Renju Unit – National Broadband scheme for the UK - Broadband Delivery UK (ĠU C 16, 19.1.2013, p. 2).

¹⁰⁶ Kundizzjonijiet oħrajn jistgħu jiġu aċċettati mill-Kummissjoni b'hal parti mill-analiżi tal-proporzjonalità fid-dawl tal-ispeċifikażjonijiet tal-każ u tal-eżerċizzju ġenerali ta' bilanċjar. Ara pereżempju, id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2011) 7285 final tad-19 ta' Ottubru 2011, il-Kawża N 330/2010 — Franza – Programme national «Très Haut Débit» - Volet B (ĠU C 364, 14.12.2011, p. 2) u d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2012) 8223 final tal-20 ta' Novembru 2012, il-Kawża SA.33671 (2012/N) – ir-Renju Unit – National Broadband scheme for the UK - Broadband Delivery UK (ĠU C 16, 19.1.2013, p. 2). Jekk il-kundizzjonijiet jiġu ssodisfati, jenhtieg li jingħata aċċess f'perjodu li huwa normali għas-suq partikolari. F'każ ta' kunflitt, l-awtorità li tawtorizza l-ġhajjnuna jenhtieg li titlob parir mill-ARN jew minn korp nazzjonali kompetenti ieħor.

¹⁰⁷ Ma tista' tingħata l-ebda ġhajjnuna addizzjonali biex tkopri tali kost tal-aċċess.

kundizzjonijiet għall-aċċess bl-ingrossa, inkluż dwar il-prezzijiet u dwar tilwim relatat, kif stabbilit fit-Taqsima 5.2.3.5.

- (153) L-Istati Membri jridu jindikaw il-prodotti ta' aċċess bl-ingrossa, it-termini u l-kundizzjonijiet u l-prezzijiet fid-dokumenti tal-offerta u jridu jippubblikaw dik l-informazzjoni fuq sit web komprensiv dwar l-għajnuna mill-Istat, fuq livell nazzjonali jew reġjonali. Il-pubbliku ġenerali jenħtieġ li jithalla jaċċessa s-sit web mingħajr ebda restrizzjoni, inkluż reġistrazzjoni tal-utent minn qabel.

5.2.4.5 Irkupru

- (154) Hafdha drabi, l-ammont ta' għajnuna għal miżuri li jappoġġaw il-varar ta' network fiss u mobbli jiġi stabbilit fuq bażi *ex ante* sabiex ikopri d-diskrepanza fil-finanzjament mistennija matul il-hajja tal-proġett.
- (155) F'dan il-każ, peress li ġeneralment hemm livell ta' incertezza marbut mal-iżviluppi tal-kostijiet u tad-dhul fil-futur, l-Istati Membri jenħtieġ li jimmonitorjaw mill-qrib l-implimentazzjoni tal-proġett tal-broadband matul id-durata kollha tal-proġett u jipprevedu mekkaniżmu ta' rkupru li jagħmilha possibbli li titqies kif xieraq l-informazzjoni li l-benefiċjarju tal-għajnuna ma kkunsidrax fil-pjan ta' direzzjoni tan-negożju oriġinali meta applika għall-għajnuna mill-Istat. Fatturi li jista' jkollhom impatt fuq il-profittabbiltà tal-proġett u li jistgħu jkunu diffiċli, jew saħansitra impossibbli, li jiġu stabbiliti *ex ante* bi preċiżjoni adegwata huma, pereżempju: (i) il-kostijiet reali tal-implimentazzjoni tan-network; (ii) id-dhul reali mis-servizzi ewlenin; (iii) l-adozzjoni reali; u (iv) id-dhul reali minn servizzi "mhux ewlenin"¹⁰⁸.
- (156) L-Istati Membri jridu jimplimentaw mekkaniżmu ta' rkupru għal tal-inqas id-durata tal-proġett jekk l-ammont tal-għajnuna tal-proġett ikun akbar minn EUR 5 miljun, u jridu jistabbilixxu r-regoli tiegħu *ex ante* b'mod trasparenti u ċar (inkluż fid-dokumentazzjoni għall-proċedura tal-għażla kompetittiva).
- (157) Irkupru ma huwiex meħtieġ meta l-proġett jitwettaq permezz tal-mudell ta' investiment dirett (ara l-Anness III) li fih network pubbliku u bl-ingrossa biss, huwa mibni u operat mill-awtorità pubblika bl-uniku għan li jingħata aċċess ġust u mhux diskriminatorju lill-operaturi kollha¹⁰⁹.
- (158) Peress li diversi fatturi jista' jkollhom impatt pożittiv jew negattiv fuq il-pjan ta' direzzjoni tan-negożju tal-benefiċjarju tal-għajnuna, il-mekkanizmu ta' rkupru jenħtieġ

¹⁰⁸ Pereżempju, mekkaniżmu ta' rkupru jista' jgħin biex jiġu rkuprati l-profitti li huma oġġetti ta' raġonevolment antiċipati, eż. minhabba: (i) adoxxjoni oġġetti ta' prodott tal-broadband li tirriżulta fi profitti addizzjonali u diskrepanza iżgħar fl-investiment; u (ii) dhul oġġetti ta' prodott minn prodott mhux broadband li jirriżulta fi profitti addizzjonali u diskrepanza iżgħar fl-investiment (eż. dhul minn prodott godda ta' aċċess għall-operaturi). Ara d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2016) 3208 final tas-26 ta' Mejju 2016, il-Kawża SA.40720 (2016/N) – ir-Renju Unit - Broadband Delivery UK (ĠU C 323, 2.9.2016, p. 2).

¹⁰⁹ Mekkanizmu ta' rkupru jista' jkun xieraq ukoll f'ċerti mudelli ta' sjieda pubblika, fejn mekkaniżmu ta' rkupru jista' jkun ibbażat fuq tqabbil tal-valur preżenti nett *ex post* tar-redditi reali tal-benefiċjarju mill-kontijiet tal-proġett fi tmiem il-kuntratt mar-redditi mbassra tal-benefiċjarju mill-mudell tal-proġett inkluż fil-kuntratt. Ara pereżempju d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2016) 3208 final tas-26 ta' Mejju 2016, il-Kawża SA.40720 (2016/N) – ir-Renju Unit - Broadband Delivery UK (ĠU C 323, 2.9.2016, p. 2).

li jitfassal b'tali mod li jqis u jibbilanċja żewġ objettivi: (i) jenħtiegħ li jippermetti lill-Istat Membru jirkupra ammonti li jaqbzu profitt raġonevoli¹¹⁰; (ii) ma jenħtiegħ li jipperikola l-inċentivi għall-operaturi biex jipparteċipaw f'sejha għall-offerti¹¹¹ u biex jistinkaw għal kosteffiċjenzi (titjib fl-effiċjenza) meta jiġi skjerat in-network. Sabiex jinkiseb bilanċ xieraq taż-żewġ objettivi, l-Istati Membri jenħtiegħ li jintroduċu kriterji ta' inċentiv relatati mat-titjib fl-effiċjenza produttiva¹¹².

- (159) L-ammont ta' inċentiv irid jiġi stabbilit għal massimu ta' 30 % tal-profitt raġonevoli. L-Istati Membri jenħtiegħ li ma jirkupraw l-ebda profitt żejjed taht dak il-limitu (jiġifieri, il-profitt raġonevoli miżjud bl-ammont ta' inċentiv¹¹³). Kwalunkwe profitt li jaqbeż il-limitu ta' 30 % irid jinqasam bejn il-benefiċjarju tal-għajjnuna u l-Istat Membru, abbażi tal-intensità tal-għajjnuna li tirriżulta mill-eżitu tal-proċedura tal-għażla kompetittiva¹¹⁴.
- (160) Il-mekkaniżmi ta' rkupru jridu jqisu wkoll il-profitti li jkunu saru minn tranżazzjonijiet oħrajn li jikkonċernaw in-network iffinażjat mill-Istat. Pereżempju, meta kumpanija tiġi stabbilita speċifikament biex tibni u/jew topera n-network iffinażjat mill-Istat, jekk azzjonist eżistenti ta' din il-kumpanija jbigħ l-ishma kollha tagħha jew parti minnhom fil-kumpanija fi żmien seba' snin mit-tlestija tan-network jew fi żmien 10 snin mill-ghoti tal-offerta, l-Istat Membru jrid jirkupra kwalunkwe ammont li bih id-dhul mill-bejgħ jaqbeż il-prezz li bih l-azzjonist attwali jikseb profitt raġonevoli¹¹⁵.
- (161) Fil-kazijiet kollha, l-ammonti rkuprati jridu jiġu rritornati lill-Istat Membru. L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li jinvestu mill-gdid ammonti rkuprati fl-estensjoni tan-network taht l-istess kundizzjonijiet bħal fil-miżura oriġinali ta' għajjnuna mill-Istat (pereżempju biex jiffinażjaw proġetti godda taht skema approvata ta' għajjnuna mill-Istat).

¹¹⁰ Profitt raġonevoli jenħtiegħ li jitqies li jfisser ir-rata ta' redditu fuq il-kapital li tkun mehtieġa minn kumpanija tipika, filwaqt li jitqies il-livell ta' riskju speċifiku għas-settur tal-broadband u t-tip ta' servizzi pprovduti. Ir-rata ta' redditu mehtieġa fuq il-kapital tipikament tiġi ddeterminata mill-kost medju ponderat tal-kapital ("WACC").

¹¹¹ Il-parteeċipazzjoni fis-sejha għall-offerti tiddependi mill-profitt u t-telf mistennija. Pereżempju t-telf jista' jirriżulta jekk l-operatur ikun ottimist wisq fir-rigward tad-dhul futur mistenni li jirriżulta mill-forniment ta' servizzi tal-broadband jew jekk jimmaterializzaw spejjeż mhux mistennija. Peress li l-awtorità li tawtorizza l-għajjnuna ma tirrimborża l-ebda telf mhux mistenni, mekkaniżmu ta' rkupru strett fuq il-profitti futuri jista' jżid ir-riskju ġenerali għall-investitur u jiskoraġġixxi l-parteeċipazzjoni fl-offerta.

¹¹² It-titjib fl-effiċjenza ma għandux inaqqas il-kwalità tas-servizz ipprovdut.

¹¹³ Jekk il-profitt raġonevoli jkun ta' 10 %, l-ammont ta' inċentiv ikun ta' 3 %. L-Istati Membri ma għandhom jirkupraw l-ebda profitt taht it-13 %.

¹¹⁴ Pereżempju, jekk il-profitt reali jkun ta' 20 % u l-profitt raġonevoli jkun ta' 10 %, l-ammont ta' inċentiv ikun ta' 3 %. L-intensità tal-għajjnuna hija ta' 70 %: L-Istati Membri ma għandhom jirkupraw l-ebda profitt taht it-13 %. Minn 13 % sa 20 %, il-profitt se jinqasam 70 % lill-Istat Membru u 30 % lill-investitur fil-broadband.

¹¹⁵ Jekk wieħed jassumi li azzjonist għandu 20 % tal-ishma tal-kumpanija sussidjata li l-profitt raġonevoli tagħha kkalkolat (abbażi tan-nota f'qiegħ il-paġna 114) huwa ta' 10 %. Il-Valur Preżenti Nett (VPN) tal-kumpanija bl-użu ta' 10 % bħala rata ta' skont li tkun X. Jekk l-azzjonist ibigh l-ishma tiegħu bil-prezz ta' Y, l-Istat Membru għandu jirkupra mill-azzjonist $Y - 20 \% * X$.

5.2.4.6 Separazzjoni tal-kontabbiltà

- (162) Sabiex jiġi żgurat li l-ġajnuna tibqa' proporzjonali u ma twassalx għal kumpens żejjed jew għal sussidjar reċiproku ta' attivitajiet mhux meġġuna, il-benefiċjarju tal-ġajnuna jrid jiżgura separazzjoni kontabilistika bejn il-fondi użati għall-konstruzzjoni u t-tħaddim tan-network u fondi oħra għad-dispożizzjoni tiegħu.

5.2.4.7 Trasparenza tal-ġajnuna

- (163) L-Istati Membri jridu jikkonformaw mar-rekwiżiti stabbiliti fit-Taqsima 7.

5.2.5 Effetti negattivi fuq il-kompetizzjoni u l-kummerċ

- (164) L-ġajnuna għall-varar ta' networks fissi u mobbli jista' jkollha effetti negattivi f'termini ta' distorsjonijiet tas-suq u impatt fuq il-kummerċ bejn l-Istati Membri.
- (165) Il-Kummissjoni tivvaluta s-sinifikat tad-distorsjoni tal-kompetizzjoni u l-effett fuq il-kummerċ f'termini ta' effetti fuq il-kompetituri. Jekk il-kompetituri jaraw il-profittabbiltà tal-investment preċedenti tagħhom tonqos minhabba l-ġajnuna, huma jistgħu jiddeċiedu li jnaqqsu l-investment futur tagħhom stess, jirtiraw mis-suq għalkollox jew jiddeċiedu li ma jidhlux f'suq jew f'żona ġeografika ġdida¹¹⁶. L-appoġġ pubbliku jista' wkoll jinkoraġġixxi lill-fornituri ta' servizzi lokali biex jirrikorru għas-servizzi offruti min-network iffinanzjat mill-Istat minflok soluzzjonijiet oħra tas-suq. Barra minn hekk, meta l-benefiċjarju tal-ġajnuna x'aktarx ikun impriża li diġà hija dominanti f'suq jew li tista' ssir dominanti minhabba l-investment pubbliku, il-miżura ta' ġajnuna tista' ddgħajfef ir-restrizzjonijiet kompetittivi li l-kompetituri jistgħu jeżerċitaw. Anki fejn id-distorsjonijiet jistgħu jiġu kkunsidrati limitati f'livell individwali, fuq bażi kumulattiva, l-iskemi ta' ġajnuna xorta jistgħu jwasslu għal livelli għoljin ta' distorsjoni.

5.2.6 L-ippeżar tal-effetti pożittivi tal-ġajnuna kontra l-effetti negattivi fuq il-kompetizzjoni u l-kummerċ

- (166) Il-Kummissjoni se tibbilanċja l-effetti pożittivi tal-miżura ta' ġajnuna ppjanata fuq l-attivitajiet ekonomiċi appoġġati mal-effetti negattivi identifikati tagħha fuq il-kundizzjonijiet tal-kompetizzjoni u tal-kummerċ. Sabiex l-ġajnuna tkun kompatibbli mas-suq intern, l-effetti pożittivi tal-miżura ta' ġajnuna jridu jisbqu l-effetti negattivi tagħha.
- (167) L-ewwel nett, il-Kummissjoni tivvaluta l-effetti pożittivi tal-miżura ta' ġajnuna fuq l-attivitajiet ekonomiċi appoġġati, inkluż il-kontribut tagħha għall-oġġettivi tal-politika diġitali. L-Istat Membru jrid juri, abbażi ta' analiżi kontrofattwali, li l-miżura għandha effetti pożittivi meta mqabbla ma' dak li kien jiġri mingħajr l-ġajnuna. Kif indikat fit-Taqsima 5.2.1, l-effetti pożittivi jistgħu jinkludu l-ilħuq tal-oġġettivi mixtieqa, bħattnedija ta' network ġdid li jipprovdi kapaċità u veloċità addizzjonali fis-suq kif ukoll prezzijiet aktar baxxi u għażla aħjar għall-konsumaturi, kif ukoll kwalità u innovazzjoni akbar. Dan jirriżulta wkoll f'aċċess akbar għall-utenti finali għar-riżorsi online u, flimkien ma' aktar protezzjoni tal-konsumatur f'dan il-qasam, x'aktarx li

¹¹⁶ Dan it-tip ta' effetti jista' jissejjaħ "eskluzjoni".

jistimula żieda fid-domanda. Dan se jikkontribwixxi għat-tlestija tas-Suq Uniku Diġitali u jgħib benefiċċji għall-ekonomija tal-Unjoni kollha kemm hi.

- (168) Barra minn hekk, il-Kummissjoni tista' tqis ukoll, fejn rilevanti, jekk l-għajnuna twassalx għal effetti pożittivi oħrajn, pereżempju t-titjib fl-effiċjenza enerġetika tal-operazzjonijiet tan-network. Fejn tali effetti pożittivi oħrajn jirriflettu daww inkorporati fil-politiki tal-Unjoni, bħall-Patt Ekoloġiku Ewropew, l-għajnuna allinjata ma' tali politiki tal-Unjoni tista' tiġi kkunsidrata wkoll li għandha tali effetti pożittivi usa'.
- (169) It-tieni nett, il-Kummissjoni tivvaluta jekk kwalunkwe effett negattiv huwiex limitat għall-minimu meħtieġ. L-Istati Membri jridu juru li l-effetti negattivi huma limitati għall-minimu meħtieġ. Jenħtieġ li jqisu l-ħtieġa, l-adekwatezza u l-proporzjonalità tal-miżura ta' għajnuna (it-Taqsimiet 5.2.2. sa 5.2.4) u, pereżempju, id-daqs tal-proġetti, l-ammonti ta' għajnuna individwali u kumulattivi, il-benefiċjarji mistennija (pereżempju jekk il-benefiċjarju għandux saħħa sinifikanti fis-suq) kif ukoll il-karatteristiċi taż-żoni fil-mira (pereżempju l-għadd ta' networks performanti preżenti jew ipplanati b'mod kredibbli f'żona partikolari). Sabiex il-Kummissjoni tkun tista' tivvaluta l-effetti negattivi probabbli, l-Istati Membri huma mhegħa jissottomettu kwalunkwe valutazzjoni tal-impatt għad-dispożizzjoni tagħhom kif ukoll evalwazzjonijiet *ex post* imwettqa għal skemi simili li tnedew qabel.
- (170) Il-Kummissjoni se tikkunsidra miżura ta' għajnuna kompatibbli mas-suq intern biss fejn l-effetti pożittivi jisbqu l-effetti negattivi fuq il-kompetizzjoni u l-kummerċ. F'każijiet fejn il-miżura ta' għajnuna proposta ma tindirizzax falliment tas-suq identifikat sew b'mod xieraq u proporzjonat, l-effetti distorsivi negattivi fuq il-kompetizzjoni għandhom it-tendenza li jisbqu l-effetti pożittivi tal-miżura. Għalhekk, il-Kummissjoni x'aktarx tikkonkludi li l-miżura ta' għajnuna proposta hija inkompatibbli.

6 VALUTAZZJONI TAL-KOMPATIBILITÀ TAL-MIŻURI TA' ADOZZJONI

- (171) Filwaqt li d-disponibbiltà ta' network ta' komunikazzjoni elettronika hija prerekwiżit għall-possibbiltà ta' abbonament għal servizzi ta' aċċess għall-internet, dan jista', f'xi każijiet, ma jkunx biżżejjed biex jiżgura li l-ħtiġijiet tal-utenti finali msemmija b'mod partikolari fil-paragrafi (52) u (63) jiġu ssodisfati u l-benefiċċji għas-soċjetà kollha kemm hi jimmaterjalizzaw.
- (172) Dan jista' jirriżulta mill-propensità relattivament baxxa tal-utenti finali li jabbonaw għas-servizzi ta' aċċess għall-internet. Tali propensità baxxa tista' tkun minħabba diversi raġunijiet, inkluż l-impatt ekonomiku tal-kost tal-abbonament mas-servizzi tal-komunikazzjonijiet elettroniċi għall-utenti finali b'mod generali jew għal ċerti kategoriji ta' utenti finali f'sitwazzjonijiet delikati b'mod partikolari, u l-perċezzjoni mhux preċiża tal-benefiċċji li l-abbonament għas-servizzi tal-broadband se jgħib miegħu.
- (173) Miżuri ta' adozzjoni bħal vawċers jistgħu jkunu utli biex jirrimedjaw falliment speċifiku tas-suq f'termini ta' adozzjoni ta' servizzi tal-komunikazzjonijiet elettroniċi disponibbli. Aċċess mifrux u bi prezz raġonevoli għall-konnettività jiġġenera esternalitajiet pożittivi minħabba l-kapaċità tiegħu li jaċċellera t-tkabbir u l-innovazzjoni fis-setturi kollha tal-ekonomija. Meta ma jkunx jista' jiġi żgurat aċċess affordabbli għal servizzi ta' komunikazzjoni elettronika xierqa minħabba, pereżempju,

prezzijiet bl-imnut gholjin, l-ghajnuna mill-Istat tista' tghin biex tirrimedja tali falliment tas-suq. F'kazijiet bhal dawn, l-ghoti ta' ghajnuna mill-Istat jista' jipproduci effetti pozittivi u l-efficjenza globali tista' tittejjeb.

- (174) L-iskemi ta' vawċers għandhom l-għan li jżidu l-adozzjoni (abbonamenti) jew f'xi ċirkostanzi biex jinċentivaw lill-utenti finali biex iżommu l-abbonament għal servizzi għall-internet fiss jew mobbli.
- (175) Dawn huma mfassla biex inaqqsu l-kostijiet għall-utenti finali (pereżempju, il-kostijiet tal-istabbiliment u t-tariffa tal-abbonament għal ċertu perjodu ta' żmien). Dawn jistgħu jintużaw biex isiru abbonamenti ma' servizzi fissi jew mobbli godda jew jiġu aġġornati l-abbonamenti attwali.
- (176) Il-vawċers ma jkunux jirrappreżentaw għajnuna fir-rigward tal-utenti finali inklużi l-konsumaturi individwali jekk dawn tal-aħħar ma jwettqux attività ekonomika li taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 107(1) tat-Trattat. Il-vawċers jistgħu jirrappreżentaw għajnuna fir-rigward tal-utenti finali jekk dawn tal-aħħar iwettqu attività ekonomika li taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 107(1) tat-Trattat. Madankollu, fil-biċċa l-kbira tal-kazijiet, dik l-ghajnuna tista' tkun *de minimis*, meta jitqies il-valur limitat tal-vawċers.
- (177) Il-ġurisprudenza eżistenti tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea tikkonferma li fejn jingħata vantaġġ lill-utenti finali bhal konsumaturi individwali li ma jwettqux attività ekonomika, dan jista' jirrappreżenta wkoll vantaġġ mogħti lil ċerti impriżi oħrajn u jista' jikkostitwixxi għajnuna mill-Istat skont it-tifsira tal-Artikolu 107(1) tat-Trattat¹¹⁷. Tali impriżi oħrajn jistgħu jkunu operatori tal-komunikazzjonijiet elettronici jew impriżi oħrajn li jiġbru l-vawċers.
- (178) Il-vawċers jistgħu jagħtu vantaġġ lill-operatori tal-komunikazzjonijiet elettronici li jipprovdu servizzi lill-utenti finali (u f'xi kazijiet jistgħu jipprovdu vantaġġ lill-operatori tan-networks) li se jkunu jistgħu joffru servizzi fuq networks tal-komunikazzjoni elettronika eżistenti lil għadd akbar ta' utenti finali, u b'hekk tissaħħaħ il-pożizzjoni tagħhom fis-suq¹¹⁸. Il-fornituri u l-operatori tas-servizzi tal-komunikazzjonijiet elettronici huma impriżi u huma soġġetti għall-kontroll tal-ghajnuna mill-Istat, jekk il-vantaġġ li jirċievu jaqbeż il-livelli *de minimis*.

6.1 Vawċers soċjali

- (179) Il-vawċers soċjali għandhom l-għan li jappoġġaw lil ċerti konsumaturi individwali biex jakkwistaw jew biex iżommu servizzi fissi jew mobbli. Dawn jistgħu jitqiesu kompatibbli mas-suq intern abbażi tal-Artikolu 107(2)(a) tat-Trattat, bħala "*ghajnuna*

¹¹⁷ Is-sentenza tal-Qorti Ġenerali tal-4 ta' Marzu 2009, *L-Italja vs Il-Kummissjoni*, T-424/05, ECLI:EU:C:2007:367, il-premessa 108; is-sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tat-28 ta' Lulju 2011, *Mediaset vs Il-Kummissjoni*, C-403/10 P, ECLI:EU:C:2011:533, il-punt 81.

¹¹⁸ Mingħajr preġudizzju għall-valutazzjoni skont ir-regoli dwar l-ghajnuna mill-Istat ta' miżuri meħuda fuq livell nazzjonali fl-implimentazzjoni tal-obbligi ta' servizz universali inklużi fil-qafas regolatorju tal-Unjoni għall-komunikazzjonijiet elettronici (Id-Direttiva (UE) 2018/1972 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Diċembru 2018 li tistabbilixxi l-Kodiċi Ewropew għall-Komunikazzjonijiet Elettronici (riformulazzjoni), ĠU L 321, 17.12.2018, p. 36).

ta' karattru soċjali mogħtija lill-konsumaturi individwali, basta dik l-ghajjnuna tiġi mogħtija mingħajr diskriminazzjoni bażata fuq l-orijini tal-prodotti konċernati"¹¹⁹.

- (180) Sabiex ikunu kompatibbli skont l-Artikolu 107(2)(a), tat-Trattat, tali vawċers irid ikollhom karattru soċjali u jridu jkunu riżervati għal kategoriji partikolari ta' konsumaturi individwali (l-impriżi ma humiex eliġibbli) li ċ-ċirkostanzi finanzjarji tagħhom jiġġustifikaw il-ħlas ta' għajjnuna minħabba raġunijiet soċjali (pereżempju, familji b'introjtu aktar baxx, studenti, eċċ.), pereżempju sabiex ikunu jistgħu jiksibu jew iżommu abbonament fiss jew mobbli, sabiex jibbenefikaw minn apprendiment mill-bogħod, telexogħol, eċċ.
- (181) Jistgħu jiġu previsti diversi mezzi ta' implimentazzjoni skont ir-regoli nazzjonali. Pereżempju, l-iskema ta' vawċers tista' tipprevedi pagamenti direttament lill-utenti finali jew direttament lill-fornitur tas-servizz magħżul mill-utenti finali.
- (182) Il-kostijiet eliġibbli jistgħu jkunu t-tariffa ta' kull xahar, il-kostijiet standard¹²⁰ tal-istabbiliment u t-tagħmir terminali meħtieġ tal-utent finali (modem/router) biex jiġi aċċessat l-internet.
- (183) Il-vawċers iridu jintużaw biss għal abbonamenti ma' servizzi fissi jew mobbli godda jew għaž-żamma ta' dawk eżistenti. Il-vawċers ma jridux jingħataw għall-bdil bejn il-fornituri li jipprovdu l-istess kwalità tas-servizz, biex jiġu limitati r-riskji ta' mgħibiet opportunistiċi li ma jkunx konformi mal-oġettiv soċjali ta' tali vawċers. Il-vawċers ma jridux jintużaw biex itejbu l-abbonamenti fissi jew mobbli eżistenti sakemm ma jkunx jista' jintwera b'mod ċar li l-prestazzjonijiet tal-abbonamenti attwali ma jkunx jistgħu jissodisfaw il-htigijiet raġonevoli minimi tal-utenti finali.
- (184) Ir-rekwiżit li tiġi evitata kwalunkwe diskriminazzjoni relatata mal-orijini tal-prodotti huwa ssodisfat billi jiġi rrispettat il-prinċipju tan-newtralità teknoloġika. L-utenti finali jridu jkunu jistgħu jużaw il-vawċer biex jikkwistaw is-servizzi fissi jew mobbli eliġibbli minn kwalunkwe fornitur li jkun kapaċi jipprovdihom, irrispettivament mit-teknoloġija użata għall-forniment tas-servizz. Il-miżura trid tiżgura trattament ugwali tal-fornituri kollha tas-servizzi possibbli u trid toffri lill-konsumaturi finali l-aktar għażla wiesgħa possibbli tal-fornituri. Għal dan il-ghan, l-Istat Membru jrid jistabbilixxi registru online tal-fornituri ta' servizzi eliġibbli kollha jew jimplimenta metodu alternattiv ekwivalenti biex jiżgura l-ftuħ, it-trasparenza u n-natura mhux diskriminatorja tal-miżura. L-utenti finali jrid ikollhom il-possibbiltà li jikkonsultaw ir-registru online biex jiġu infurmati dwar l-operaturi kollha li jistgħu jipprovdu s-servizzi eliġibbli. Il-fornituri kollha li kapaċi jipprovdu s-servizzi fissi jew mobbli eliġibbli jrid ikollhom il-possibbiltà li jiġu inkluzi fir-registru online abbażi ta' kriterji oġġettivi u trasparenti (pereżempju, il-kapaċità li jikkonformaw mar-rekwiżiti minimi għall-forniment tas-servizzi fissi jew mobbli eliġibbli). Ir-registru online jista' jipprovdi wkoll informazzjoni addizzjonali biex jassisti lill-utenti finali, bħat-tip ta' servizz ipprovdu mid-diversi operaturi.

¹¹⁹ Ara d-Deciżjoni tal-Kummissjoni C(2020) 8441 final tal-4 ta' Diċembru 2020, il-Kawża SA.57357 (2020/N) – il-Greċja – Broadband voucher scheme for students (ĠU C 41, 5.2.2021, p. 4).

¹²⁰ Il-kostijiet standard huma dawk, li japplikaw għall-utenti finali kollha irrispettivament mis-sitwazzjonijiet speċifiċi tagħhom.

- (185) L-iskemi ta' vawċers soċjali jridu jkunu limitati fiż-żmien għal perjodu raġonevoli li ma jaqbiżx it-tliet snin.
- (186) L-Istati Membri jistgħu jimplimentaw salvagwardji addizzjonali biex jevitaw distorsjoni mhux dovuta tal-kompetizzjoni u użu hażin possibbli ta' vawċers mill-utenti finali jew mill-operaturi tal-komunikazzjoni elettronika. Jistgħu jkunu meħtieġa salvagwardji addizzjonali halli jiġi żgurat li l-vawċers ma jintużawx biex jinkisbu servizzi ta' aċċess fiss jew mobbli għall-internet fejn membru ieħor tal-istess unità domestika diġà jkollu abbonament ma' servizz adegwat.
- (187) Barra minn hekk, l-Istati Membri jridu jikkonformaw mar-rekwiżiti stabbiliti fit-Taqsima 7 dwar it-trasparenza, ir-rapportar u l-monitoraġġ.

6.2 Vawċers tal-konnettività

- (188) Il-vawċers tal-konnettività jistgħu jiffasslu għal kategoriji usa' ta' utenti finali (pereżempju, vawċers għaċ-ċittadini kollha jew għal ċerti impriżi, bħall-SMEs) biex jippromwovu l-adozzjoni ta' servizzi fissi jew mobbli li jikkontribwixxu għall-iżvilupp ta' attività ekonomika. Tali miżuri jistgħu jiġu ddikjarati kompatibbli mas-suq intern abbażi tal-Artikolu 107(3), il-punt (c), tat-TFUE.
- (189) Il-Kummissjoni se tikkunsidra tali miżuri bħala kompatibbli jekk jikkontribwixxu għall-iżvilupp ta' attività ekonomika (l-ewwel kundizzjoni) mingħajr ma jaffettwaw b'mod mhux xieraq il-kundizzjonijiet tal-kummerċ sa punt li jmur kontra l-interess komuni (it-tieni kundizzjoni).

6.2.1 L-ewwel kundizzjoni

- (190) Il-Kummissjoni tikkunsidra li l-iskemi ta' vawċers li jiffaċilitaw effettivament l-adozzjoni ta' servizzi fissi jew mobbli jistgħu jiffaċilitaw l-iżvilupp ta' firxa ta' attivitajiet ekonomiċi billi jżidu l-konnettività u l-aċċess għas-servizzi tal-aċċess għall-internet.
- (191) Sabiex jiġi pprovdut effett ta' inċentiv, il-vawċer irid ikopri biss sa 50 % tal-kostijiet eliġibbli. Il-kostijiet eliġibbli jistgħu jkunu t-tariffa ta' kull xahar, il-kostijiet standard tal-istabbiliment u t-tagħmir terminali meħtieġ tal-utent finali (modem/router) biex jiġi aċċessat l-internet. Il-kostijiet għall-wajering interni u xi varar limitat fil-proprjetà privata tal-utent finali jew fil-proprjetà pubblika qrib hafna tal-proprjetà privata tal-utent finali jistgħu jkunu eliġibbli wkoll sal-punt li jkunu meħtieġa u anċillari għall-forniment tas-servizz.
- (192) Jistgħu jiġu previsti diversi mezzi ta' implimentazzjoni skont ir-regoli nazzjonali. Pereżempju, l-iskema ta' vawċers tista' tipprevedi pagamenti direttament lill-utenti finali jew direttament lill-fornitur tas-servizz magħżul mill-utenti finali.
- (193) Jekk miżura ta' għajjnuna mill-Istat, il-kundizzjonijiet marbuta magħha (inkluż il-metodu ta' finanzjament tagħha meta dak il-metodu ta' finanzjament jiffirma parti integrali mill-miżura) jew l-attività li tiffinanzja tkun tinvolvi ksur ta' dispożizzjoni

jew prinċipji generali tad-dritt tal-Unjoni, l-ghajnuna ma tistax tiġi ddikjarata kompatibbli mas-suq intern¹²¹.

6.2.2 *It-tieni kundizzjoni*

- (194) L-ghajnuna mill-Istat jenħtieġ li tkun immirata lejn sitwazzjonijiet fejn l-ghajnuna tista' twassal għal titjib materjali li s-suq waħdu ma jistax iwassal, jiġifieri, fejn ikun hemm falliment tas-suq f'termini ta' adozzjoni. Pereżempju, jekk l-ghajnuna mill-Istat għall-adozzjoni ta' servizzi tal-komunikazzjonijiet elettronici fissi u mobbli ma tkunx immirata lejn falliment tas-suq f'termini ta' adozzjoni (pereżempju jekk il-vawċers jintużaw hażin biex jappoġġaw il-varar minflok jinkoraġġixxu d-domanda) jew ma tirrispettax in-newtralità teknoloġika, l-ghajnuna fil-forma ta' vawċers ma tkunx strument ta' politika xieraq u l-miżura tista' tbiddel il-kundizzjonijiet għall-investment u tohloq distorsjonijiet li huma ta' detriment għall-funzjonament tajjeb tas-swieq ikkonċernati. F'każijiet bħal dawn, l-ghajnuna fil-forma ta' vawċers tirriskja li taffettwa bla bżonn il-kundizzjonijiet kummerċjali sa punt li jmur kontra l-interess komuni; il-miżura ta' ghajnuna għall-vawċers ta' konnettività ma tistax tiġi ddikjarata kompatibbli mas-suq intern.
- (195) Il-vawċers jistgħu jkunu meħtieġa biex jappoġġaw l-abbonament ma' servizz ġdid jew itejbu dak attwali. Il-vawċers jistgħu jintużaw biex itejbu l-abbonament ma' servizzi fissi jew mobbli eżistenti biss sal-punt li ma jfixklux il-kompetizzjoni bla bżonn fil-livell tal-bejgħ bl-immnut u tal-bejgħ bl-ingrossa.
- (196) Il-Kummissjoni tikkunsidra li l-vawċers tal-konnettività li huma teknoloġikament newtrali huma wkoll proporzjonati minhabba li jippermettu lill-utenti finali jakkwistaw is-servizzi tal-aħjar valur għall-flus minn kwalunkwe fornitur li jkun kapaċi jipprovdihom, irrispettivament mit-teknoloġija użata għall-forniment tas-servizz. Barra minn hekk, tali miżuri jistgħu jillimitaw l-effetti negattivi fuq il-kompetizzjoni li jirriżultaw mill-ghajnuna jekk jiżguraw it-trattament ugwali tal-fornituri ta' servizzi kollha possibbli u joffru lill-utenti finali l-aktar għażla wiesgħa possibbli ta' fornituri. Għal dan il-ghan, l-Istat Membru jrid jistabbilixxi regjistru online tal-fornituri ta' servizzi eligibbli kollha jew jimplementa metodu alternattiv ekwivalenti biex jiżgura l-ftuh, it-trasparenza u n-natura mhux diskriminatorja tal-miżura. L-utenti finali jrid ikollhom il-possibbiltà li jikkonsultaw tali informazzjoni dwar l-operaturi kollha li jistgħu jipprovdu s-servizzi eligibbli. Il-fornituri kollha li huma kapaċi jipprovdu s-servizzi eligibbli jrid ikollhom il-possibbiltà li jitolbu li jiġu inklużi fir-regjistru online jew li jużaw kwalunkwe metodu alternattiv magħżul mill-Istat Membru abbażi ta' kriterji oġġettivi (pereżempju, il-kapaċità li jikkonformaw mar-rekwiżiti minimi għall-forniment tas-servizzi fissi jew mobbli eligibbli). Ir-regjistru online (jew il-metodu alternattiv magħżul) jista' jipprovdi wkoll informazzjoni addizzjonali biex jassisti lill-utenti finali, bħat-tip ta' servizz ipprovdut mid-diversi operaturi.
- (197) Il-vawċers tal-konnettività jridu jkunu disponibbli għall-utenti finali biss f'żoni fejn ikun hemm tal-inqas network eżistenti wieħed¹²² li jkun jista' jipprovdi s-servizzi

¹²¹ Is-Sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tat-22 ta' Settembru 2020, *L-Awstrija vs Il-Kummissjoni*, C-594/18 P, EU:C:2020:742, punt 44.

¹²² Miżura ta' vawċer biex tiżdied l-adozzjoni tan-network futur tista' tiġi inkluża fil-miżura ta' ghajnuna għan-network.

eligibbli, li jridu jiġu vverifikati permezz ta' mmappjar u konsultazzjoni pubblika. L-eżerċizzju ta' mmappjar u l-konsultazzjoni pubblika jridu jkopru d-durata tal-iskema ta' vawċers, u jrid jittwettaq f'konformità mat-Taqsimiet 5.2.2.4.1 u 5.2.2.4.2 rispettivament. Il-konsultazzjoni pubblika trid tistieden lill-partijiet interessati jikkumentaw dwar il-karatteristiċi ewlenin tal-miżura u mhux biss dwar id-disponibbiltà tan-networks fiż-żoni fil-mira.

- (198) L-Istati Membri jridu jillimitaw ir-riskji li l-iskemi ta' vawċers jistgħu jfixxlu bla bżonn il-kompetizzjoni. Sabiex l-ġhajjnuna tkun kompatibbli, l-Istati Membri jridu iwettqu valutazzjoni tas-suq biex jidentifikaw il-fornituri eligibbli preżenti fiż-żona u jiġbru informazzjoni halli jikkalkolaw is-schem tagħhom mis-suq. Il-valutazzjoni tas-suq trid timmira li tistabbilixxi jekk l-iskema ta' vawċers tistax tagħti vantaġġ sproporzjonat lil xi fornituri għad-detriment ta' oħrajn li possibbilment isaħħu d-dominanza (lokali) tas-suq. Il-valutazzjoni tas-suq trid timmira wkoll li tistabbilixxi l-ħtieġa reali li tiġi implimentata skema ta' vawċers billi titqabbel is-sitwazzjoni fiż-żona/żoni ta' intervent mas-sitwazzjoni f'żoni oħrajn tal-Istat Membru jew tal-Unjoni. Ix-xejriet fl-adozzjoni mill-utenti finali jistgħu jiġu vvalutati wkoll biex tintlaħaq konkluzjoni dwar l-opportunità li tiġi implimentata l-iskema ta' vawċers.
- (199) Sabiex jiġi inkluz fl-iskema ta' vawċers, fejn l-operatur ikun integrat vertikalment u jkollu sehem mis-suq bl-imnut ta' aktar minn 25 %, dak il-fornitur irid joffri, fis-suq tal-aċċess bl-ingrossa korrispondenti, lil kwalunkwe fornitur tas-servizzi tal-komunikazzjoni elettronika mill-inqas prodott wieħed ta' aċċess bl-ingrossa li jkun kapaċi jiżgura li min ifittex aċċess ikun jista' jipprovdi s-servizzi eligibbli b'mod affidabbli, b'kundizzjonijiet miftuħa, trasparenti u mhux diskriminatorji. Il-prezz tal-aċċess bl-ingrossa jrid jiġi stabbilit kif speċifikat fit-Taqsima 5.2.4.4.3.
- (200) L-iskemi ta' vawċers tal-konnettività se jiġu kkunsidrati li għandhom effetti negattivi limitati fuq il-kompetizzjoni jekk ikunu limitati fiż-żmien għal perjodu raġonevoli li ma jaqbiż is-sentejn.
- (201) Barra minn hekk, l-Istati Membri jridu jikkonformaw mar-rekwiżiti stabbiliti fit-Taqsima 7 dwar it-trasparenza, ir-rapportar u l-monitoraġġ.

7 TRASPARENZA, RAPPORTAR, MONITORAĠĠ

7.1 Trasparenza

- (202) L-Istati Membri jridu jippubblikaw l-informazzjoni li ġejja fil-modulu tal-ġhoti tat-trasparenza¹²³ tal-Kummissjoni jew fuq sit web komprensiv dwar l-ġhajjnuna mill-Istat, fuq livell nazzjonali jew reġjonali:
- a) it-test shiħ tad-deċiżjoni li tapprova l-iskema ta' ġhajjnuna jew l-ġhajjnuna individwali, u d-dispożizzjonijiet ta' implimentazzjoni tagħha, jew link għaliha;
 - b) informazzjoni dwar kull ghotja ta' ġhajjnuna individwali li taqbeż EUR 100 000, f'konformità mal-Anness IV.

¹²³“Tiftix Pubbliku dwar it-Trasparenza tal-Ġhajjnuna mill-Istat”, disponibbli fuq is-sit web li ġej: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=mt>.

- (203) L-informazzjoni msemija fil-paragrafu (202)b), għandha tiġi ppubblikata fi żmien sitt xhur mid-data tal-ġhoti tal-ġajnuna, jew għall-ġajnuna fil-forma ta' benefiċċji fuq it-taxxa, fi żmien sena mid-data meta trid tintbagħat id-dikjarazzjoni tat-taxxa¹²⁴.
- (204) L-Istati Membri jridu jorganizzaw is-siti web komprensivi tagħhom dwar l-ġajnuna mill-Istat, kif imsemmi fil-paragrafu (202), b'tali mod li l-informazzjoni tkun tista' tiġi aċċessata faċilment. Għal ġajnuna li hija illegali iżda li sussegwentement tinstab kompatibbli, l-Istati Membri jridu jipubblikaw din l-informazzjoni fi żmien sitt xhur mid-data tad-deċiżjoni tal-Kummissjoni li tiddikjara l-ġajnuna kompatibbli.
- (205) Sabiex tippermetti l-infurzar tar-regoli dwar l-ġajnuna mill-Istat skont it-Trattat, l-informazzjoni trid tibqa' disponibbli għal tal-inqas 10 snin mid-data li fiha tkun ingħatat l-ġajnuna. L-informazzjoni trid tiġi ppubblikata f'format ta' *data* ta' spreadsheet nonproprietarju, li jippermetti li d-*data* tiġi mfittxija, estratta u mnizzla b'mod effettiv u ppubblikata faċilment fuq l-Internet, pereżempju f'format CSV jew XML. Il-pubbliku ġenerali jrid jithalla jaċċessa s-sit web mingħajr ebda restrizzjoni, inkluż reġistrazzjoni tal-utent minn qabel.
- (206) Il-Kummissjoni se tippubblika fuq is-sit web tagħha l-link għas-sit web dwar l-ġajnuna mill-Istat nazzjonali jew reġjonali li hemm referenza għaliha fil-paragrafu (202).

7.2 Rapportar

- (207) Skont ir-Regolament tal-Kunsill (UE) 2015/1589¹²⁵ u r-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 794/2004¹²⁶, l-Istati Membri huma meħtieġa jipprezentaw rapporti annwali lill-Kummissjoni fir-rigward ta' kull miżura ta' ġajnuna approvata skont dawn il-linji gwida.
- (208) Minbarra r-rapporti annwali msemija fil-paragrafu (207), l-Istati Membri jridu jissottomettu rapport lill-Kummissjoni kull sentejn li jkun fih informazzjoni ewlenija dwar il-miżuri ta' ġajnuna approvati skont dawn il-linji gwida, f'konformità mal-Anness V. Meta tadotta deċiżjoni skont dawn il-linji gwida, il-Kummissjoni tista' titlob rappurtar addizzjonali dwar il-miżura ta' ġajnuna.

7.3 Monitoraġġ

- (209) L-Istati Membri jridu jżommu rekords dettaljati rigward il-miżuri ta' ġajnuna kollha. Dawk ir-rekords irid ikun fihom l-informazzjoni kollha meħtieġa biex jiġi stabbilit li l-kundizzjonijiet kollha ta' kompatibbiltà stabbiliti f'dawn il-linji gwida huma ssodisfati. L-Istati Membri jridu jżommu dawn ir-rekords għal 10 snin mid-data tal-

¹²⁴ Jekk ma jkun jeżisti l-ebda rekwiżit formali għal dikjarazzjoni annwali, għal finijiet ta' kkowdjar, id-data tal-ġhoti għandha tiġi kkunsidrata bħala l-31 ta' Diċembru tas-sena li fiha tkun ingħatat l-ġajnuna.

¹²⁵ Ir-Regolament tal-Kunsill (UE) 2015/1589 tat-13 ta' Lulju 2015 li jistabbilixxi regoli dettaljati għall-applikazzjoni tal-Artikolu 108 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (ĠU L 248, 24.9.2015, p. 9).

¹²⁶ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 794/2004 tal-21 ta' April 2004 li jimplimenta r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 659/1999 li jippreskrivi regoli dettaljati għall-applikazzjoni tal-Artikolu 93 tat-Trattat (ĠU L 140, 30.4.2004, p. 1).

għoti tal-ġajnuna u għandhom jipprovduhom lill-Kummissjoni meta jintalbu jaġmlu dan.

8 PJAN TA' EVALWAZZJONI EX POST

- (210) Biex tkompli tiżgura li d-distorsjonijiet tal-kompetizzjoni u l-kummerċ ikunu limitati, il-Kummissjoni tista' teħtieġ li ċerti skemi jkunu soġġetti għal limitazzjoni ta' żmien (normalment ta' erba' snin jew inqas) u għal evalwazzjoni *ex post* sabiex tivverifika (i) jekk is-suppożizzjonijiet u l-kundizzjonijiet li wasslu għad-deċiżjoni ta' kompatibbiltà ġewx realizzati; (ii) l-effettività tal-miżura ta' ġajnuna fid-dawl tal-oġġettivi definiti minn qabel tagħha; (iii) l-impatt tal-miżura ta' ġajnuna fuq is-swieq u l-kompetizzjoni u li ma jirriżulta l-ebda effett ta' distorsjoni bla bżonn matul il-perjodu kollu tal-iskema ta' ġajnuna li jmur kontra l-interessi tal-Unjoni¹²⁷.
- (211) Tista' tkun meħtieġa evalwazzjoni *ex post* għal skemi b'baġits kbar għall-ġajnuna, jew li jkun fihom karatteristiċi ġodda, jew meta jkunu previsti bidliet sinifikanti fis-suq, fit-teknoloġija jew fir-regolamentazzjoni. Fi kwalunkwe każ, se tkun meħtieġa evalwazzjoni għal skemi b'baġit għall-ġajnuna mill-Istat jew nefqa kontabilizzata ta' aktar minn EUR 150 miljun fi kwalunkwe sena partikolari jew EUR 750 miljun matul it-tul ta' żmien totali tagħhom, jiġifieri, it-tul ta' żmien ikkombinat tal-iskema u kwalunkwe skema ta' qabel li tkopri zona ġeografika u oġġettiva simili, li tibda mill-pubblikazzjoni tal-linji gwida. Minhabba l-oġġettivi tal-evalwazzjoni, u biex jiġi evitat li jitqiegħed piż sproporzjonat fuq l-Istati Membri, evalwazzjonijiet *ex post* huma meħtieġa biss għal skemi ta' ġajnuna li t-tul ta' żmien totali tagħhom jaqbeż it-tliet snin, li jibdew mill-pubblikazzjoni tal-linji gwida.
- (212) Ir-rekwiżit ta' evalwazzjoni *ex post* jista' jiġi rinunzjat fil-każ ta' skemi ta' ġajnuna li huma suċċessur immedjat ta' skema li tkopri oġġettiv u zona ġeografika simili li kienet soġġetta għal evalwazzjoni, tat rapport ta' evalwazzjoni finali f'konformità mal-pjan ta' evalwazzjoni approvat mill-Kummissjoni u ma ġġenerat l-ebda sejba negattiva. Fejn ir-rapport ta' evalwazzjoni finali ta' skema ma jkunx konformi mal-pjan ta' evalwazzjoni approvat, dik l-iskema trid tiġi sospiża b'effett immedjat fuq talba tal-Kummissjoni.
- (213) L-għan tal-evalwazzjoni jenħtieġ li jkun li jiġi verifikat jekk is-suppożizzjonijiet u l-kundizzjonijiet sottostanti għall-kompatibbiltà tal-iskema ntlaħqux, b'mod partikolari l-ħtieġa u l-effettività tal-miżura ta' ġajnuna fid-dawl tal-oġġettivi ġenerali u speċifiċi tagħha. Din jenħtieġ li tivvaluta wkoll l-impatt tal-iskema fuq il-kompetizzjoni u l-kummerċ.
- (214) Għal skemi ta' ġajnuna soġġetti għar-rekwiżit ta' evalwazzjoni f'konformità mal-paragrafu (211), l-Istati Membri jridu jinnotifikaw abbozz ta' pjan ta' evalwazzjoni, li se jiffirma parti integrali mill-valutazzjoni tal-Kummissjoni tal-iskema, kif ġej:
- a) flimkien mal-iskema ta' ġajnuna, jekk il-baġit għall-ġajnuna mill-Istat tal-iskema jaqbeż EUR 150 miljun f'xi sena partikolari jew EUR 750 miljun tul id-durata kollha tagħha;

¹²⁷ Ara pereżempju d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2012) 8223 final tal-20 ta' Novembru 2012, il-Kawża SA.33671 (2012/N) – ir-Renju Unit – National Broadband scheme for the UK - Broadband Delivery (ĠU C 16, 19.1.2013, p. 2).

- b) fi żmien 30 jum ta' xogħol wara bidla sinifikanti li permezz tagħha l-baġit tal-iskema jiżdied għal aktar minn EUR 150 miljun f'xi sena partikolari jew EUR 750 miljun tul id-durata kollha tal-iskema;
 - c) fi żmien 30 jum ta' xogħol wara r-registrazzjoni tan-nefqa fil-kontijiet uffiċjali taht l-iskema li taqbeż EUR 150 miljun f'xi sena partikolari.
- (215) L-abbozz tal-pjan ta' evalwazzjoni jrid ikun f'konformità mal-prinċipji metodoloġiċi komuni pprovduti mill-Kummissjoni¹²⁸. L-Istati Membri jridu jippubblikaw il-pjan ta' evalwazzjoni approvat mill-Kummissjoni.
- (216) L-evalwazzjoni *ex post* trid titwettaq minn espert li jkun indipendenti mill-awtorità li tawtorizza l-għajnuna abbażi tal-pjan ta' evalwazzjoni. Kull evalwazzjoni trid tinkludi tal-inqas rapport ta' evalwazzjoni interim wiehed u wiehed finali. L-Istati Membri jridu jippubblikaw iż-żewġ rapporti.
- (217) Ir-rapport ta' evalwazzjoni finali jrid jiġi ppreżentat lill-Kummissjoni fi żmien xieraq, biex tkun tista' tiġi vvalutata kwalunkwe estensjoni tal-iskema ta' għajnuna u mhux aktar tard minn disa' xhur qabel l-iskadenza tagħha. Dak il-perjodu jista' jitnaqqas għal skemi li jiskattaw ir-rekwiżit ta' evalwazzjoni fl-aħħar sentejn ta' implimentazzjoni tagħhom. Il-kamp ta' applikazzjoni u l-arrangamenti preċiżi ta' kull evalwazzjoni jiġu definiti fid-deċiżjoni ta' approvazzjoni tal-iskema ta' għajnuna. In-notifika ta' kwalunkwe miżura ta' għajnuna sussegwenti b'objettiv simili trid tiddeskrivi b'liema mod tqiesu r-riżultati tal-evalwazzjoni.

9 DISPOŻIZZJONIJIET FINALI

- (218) Dawn il-linji gwida se jiġu applikati mill-ewwel jum wara dak tal-pubblikazzjoni tagħhom f'*Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.
- (219) Il-Kummissjoni se tapplika dawn il-linji gwida għall-miżuri kollha ta' għajnuna notifikati wara li l-linji gwida jiġu ppubblikati fil-*Gurnal Uffiċjali*, anki meta l-proġetti jkunu ġew innotifikati qabel dik id-data.
- (220) F'konformità mal-avviż tal-Kummissjoni dwar id-determinazzjoni tar-regoli applikabbli għall-valutazzjoni tal-għajnuna mill-Istat mhux skont il-ligi¹²⁹, il-Kummissjoni se tapplika fuq l-għajnuna mhux skont il-ligi r-regoli fis-seħh għaż-żmien ta' meta tkun ngħatat l-għajnuna. Għaldaqstant, hija se tapplika dawn il-linji gwida fil-każ ta' għajnuna illegali mogħtija wara d-data tal-pubblikazzjoni tagħhom.
- (221) Il-Kummissjoni tipproponi lill-Istati Membri, abbażi tal-Artikolu 108(1) tat-Trattat, il-miżuri xierqa li ġejjin:
- a) L-Istati Membri jridu jemendaw, fejn meħtieġ, l-iskemi ta' għajnuna eżistenti tagħhom sabiex iġibuhom konformi mad-dispożizzjonijiet tat-Taqsima 7.1. ta'

¹²⁸ Dokument ta' hidma tal-persunal tal-Kummissjoni, Metodoloġija komuni għall-evalwazzjoni tal-għajnuna mill-Istat, Brussell, 28.5.2014, SWD(2014) 179 final, jew xi suċċessur tiegħu.

¹²⁹ ĠU C 119, 22.05.2002, p. 22.

dawn il-linji gwida fi żmien tnax-il xahar wara l-pubblikazzjoni tagħhom f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea;

- b) L-Istati Membri jenhtieg li jagħtu l-qbil esplicitu u inkondizzjonat tagħhom mal-miżuri xierqa (inklużi l-emendi) proposti fil-punt (a) fi żmien xahrejn mid-data tal-pubblikazzjoni tal-linji gwida f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea. Fin-nuqqas ta' kwalunkwe twegiba, il-Kummissjoni se tassumi li l-Istat Membru inkwistjoni ma jaqbilx mal-miżuri proposti.